

Rabčiansky 3/2008  
7 Sk/0,23 €

RABČIANSKY CHÝRNIK  
1. MIESTO v celošt. súťaži  
MIESTNE NOVINY 2007



VIII. DNI 400 r. RABČE..... 7  
KANALIZÁCIA V OBCI? ..... 2  
NEZNÁMI VLASTNÍCI.... 20



12-BYTOVKA DOKONČENÁ  
STAVEBNÉ OKIENKO..... 4  
ZHODNOTENIE ŠKOLY... 16



NAJKRAJŠIE ZÁHRADY... 23  
OCHRANA MAJETKU... ..... 3  
RABCONEK 2, HORNÁČIK



DOM CHARITAS... ..... 6  
MILÝ PÁN KAPLÁN... ..... 19  
SOM HROCH ..... 18



OPĚT MAJSTER EURÓPY 28  
ŽIACI POSTŮPILI ..... 27  
FUTBALOVÉ SÚŤAZE.... 26

## 8. 8. 2008 SA OŽENIL NÁŠ STAROSTA

Na výnimočný dátum s tromi magickými osmičkami sa uskutočnil sobáš nášho starostu obce Dušana Raticu s vyvolenou Lidušou Bulawou v rímsko-katolíckom kostole Navštívenia Panny Márie za účasti najbližších rodinných príslušníkov.

Sviatosť manželstva im udelil vdp. Ľuboš Satina. Manželka Liduše pochádza z Českej republiky zo Stonavy na Morave.

**ŠŤASTNÝM MANŽELOM PRAJEME VELA ZDRAVIA, ŠŤASTIA A KRÁSNY SPOLOČNÝ ŽIVOT.**

Zamestnanci obce Rabča, redakcia Rabčianskeho chýrnik



Sobášny obrad

FOTO – F. VORČÁK

### NOVÝ ÚZEMNÝ PLÁN

Doterajší územný plán už nezodpovedal požiadavkám občanov.

Nový územný plán obce Rabča vypracuje architektka Ing. Monika Callová.

Práce budú trvať niekoľko rokov. V. BRIŠ

### SNOM MLADÝCH RODÍN je rodinný dom

Za prvý polrok 2008 bolo vydaných viacej stavebných povolení na výstavbu (prestavbu, nadstavbu) rodinného domu, ako vlani za celý rok: tento rok 26 a vlani 21. V. BRIŠ

### Najskôr sa prídte poradiť na obecný úrad

Ak máte v pláne výstavbu rodinného domu, pred zameraním pozemku geodetom sa najskôr prídte poradiť na obecný úrad. Poradíme Vám a vyhnete sa tak nemilým prekvapeniam. V. BRIŠ

### NEZNÁMI VLASTNÍCI sú stále problémom

Zverejňujeme zoznam vlastníkov, po ROEP ktorých miesto trvalého pobytu nie je známe.

Týchto vlastníkov do doby, kým sa nedoplní presná adresa, zastupuje Slovenský pozemkový fond – s. 20. V. BRIŠ

### POZEMKOVÉ ÚPRAVY budú, ak ich odsúhlasia vlastníci

Musí s nimi písomne súhlasiť väčšina vlastníkov. Len tak, za peniaze z fondov EÚ, si urobíme v obci poriadok. LM, OcÚ



27. 6. 2008 Starosta obce Dušan Ratica informuje poslancov obecného zastupiteľstva

## KANALIZÁCIA V OBCI?

Zasadnutie OZ bolo vecné, poslanci v krátkom čase dokázali prejednať viacero dôležitých bodov.

Schválili nadstavbu Domu služieb pre potreby Urbáru s pripomienkami poslancov. S týmito pripomienkami výbor urbáru v Rabči nesúhlasil, a tak 6. augusta na mimoriadnom zasadnutí sa poslanci tomuto bodu znova venovali. Došlo k zhode, a tak po podpísaní zmluvy už nadstavbe nestojí nič v ceste. Nadstavbou urbár získa kancelárske priestory v lukratívnej časti obce. Väčšiu časť týchto priestorov bude prenajímať.

Veľmi dôležitým bodom bolo schválenie zmluvy a všeobecne záväzného nariadenia, ktoré predložila Oravská vodárenská spoločnosť (OVS) na projekt „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa II“ medzi obcou Rabča a OVS, a.s. až do doby predloženia pripomienok poslancov obecného zastupiteľstva. Tie budú prejednané na budúcom augustovom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Aj keď starosta obce žiadal poslancov, že zmluva

už mala byť schválená do 30. mája 2008, aby ju schválili, po tom, čo poslanci zistili, že zmluva obsahuje viacero pre obec ťažko realizovateľných ustanovení, neústupili a rozhodnú o nej až 29. augusta.

Dokončenie kanalizácie po celej obci je finančne najväčšou investičnou akciou v celej histórii Rabče. Zo zákona obec musí byť odkanalizovaná. Teraz výstavbu hradí prevažne Európska únia a štát. Celú akciu organizuje investor OVS, a.s., ktorá hrozí, že, ak obec nepristúpi na požiadavky vyplývajúceho zo spoločného projektu, bude sankciovaná a v budúcnosti si bude kanalizáciu stavať sama a za peniaze obce.

*Uznesenia sú skrátené. Zápisnice obecného zastupiteľstva (OZ) s uzneseniami, rozpočet obce a všeobecne záväzné nariadenia sú voľne dostupné na [www.rabca.sk](http://www.rabca.sk)*

UZNESENIE č. 6/2008 zo 6. riadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Rabča (ďalej len OZ), ktoré sa konalo 27. júna 2008 od 16.<sup>00</sup> hodiny

A) Berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesenia z riadneho za-

sadnutia OZ zo dňa 30. 5. 2008 predložení hlavným kontrolárom obce Rabča, JUDr. Dušanom Kriškom.

3. Informáciu starostu obce Rabča, Dušana Raticu, že právne vysporiadanie bezpečnostných chodníkov v obci Rabča bude zabezpečené cestou osvedčenia a každý vlastník bude o tom vyzoomený.

### B) Schvaľuje

3. Informáciu prednostu OcÚ, Ing. Vladimíra Briša, o príprave Obecného úradu v Rabči na prechod na EURO.

4. Zmluvu o nadstavbe Domu služieb pre potreby Urbáru s pripomienkami poslancov.

5. Mesačné odmeny zvýšené o 5% pre starostu obce, Dušana Raticu

a hlavného kontrolóra obce, JUDr. Dušana Krišku s účinnosťou od 1. 7. 2008.

6. Úpravu rozpočtu č. 2 obce Rabča na rok 2008.

7. Žiadosť p. Moniky Kornhauserovej, ul. Hlavná 501 o schválenie uloženia ľudských pozostatkov v Dome smútku v obci Rabča pred pitvou, ale len za podmienky, že sa to bude týkať pozostalých občanov z obce Rabča.

8. Žiadosť Jozefa Kutláka a manž. Jany o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 4020/21 a 4020/22 a súhlas na vyňatie z PPF na parc. KN-C č. 4020/21 – orná pôda o výmere 799 m<sup>2</sup> a 4020/22 – orná pôda o vým. 13 m<sup>2</sup> k. ú. obce Rabča, LV č. 2785 za podmienky, že žiadatelia odpredajú za 1 Sk obci Rabča parc. KN-C 4020/22 o vým. 13 m<sup>2</sup> pod miestnu komunikáciu z dôvodu uvoľnenia pozemku na vybudovanie hospodárskej cesty medzi pozemkom žiadateľov a starou Radovkou.

9. Žiadosť Silvestra Jašáka a manž. Márie o vydanie predbežného súhlasu na výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 3545/48 a 2078/5 k. ú. obce Rabča, za podmienky, že žiadatelia opätovne požiadajú OZ o vydanie súhlasu na výstavbu rodinného domu a vyňatie z PPF a odpredajú obci Rabča za 1 Sk časť svojho pozemku pod miestnu komunikáciu.

10. Žiadosť Petra Randjaka a manž. Evy o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 16244/57 a súhlas

na vyňatie z PPF na parc. KN-C č. 16244/57 k. ú. obce Rabča, za podmienky, že uvedený pozemok musí byť najskôr vo vlastníctve obce Rabča, ktorá im ho následne odpredá. Uvedená žiadosť sa opätovne prejedná na OZ z dôvodu určenia ceny pozemku.

11. Žiadosť Mariána Boldovjaka a manž. Tatiany o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 5090/6 k. ú. obce Rabča, list vlastníctva č. 1344.

12. Žiadosť Petra Havlíčka a manž. Milady o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 5360/15, 5360/16 a 5360/17 k. ú. obce Rabča, za podmienky, že žiadatelia zo svojho pozemku parc. KN-C 5360/15 predajú za 1 Sk pod miestnu komunikáciu v šírke 1 m obci Rabča.

13. Žiadosť Silvestra Zboňáka a manž. Ľubice o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 6017/5 a súhlas na vyňatie z PPF na parc. KN-C č. 6017/5 – TTP o vým. 890 m<sup>2</sup> k. ú. obce Rabča, list vlastníctva č. 2775, za podmienky, že obec Rabča nebude žiadateľom zabezpečovať vývoz TKO od ich rodinného domu.

14. Žiadosť Rastislava Slovika a manž. Ing. Adriany o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 5090/9 a súhlas na vyňatie z PPF na parc. KN-C č. 5090/9 – orná pôda o vým. 351 m<sup>2</sup> a 5090/32 – orná pôda o vým. 111 m<sup>2</sup> k. ú. obce Rabča, list vlastníctva č. 4370.



12-bytový dom – má byť pripravený od septembra pre nájomníkov

e-FOTO V. BRIŠ



15. Žiadosť Marty Martvoňovej, bytom Hruštín, o výstavbu rodinného domu na parc. KN-C č. 3997/1 a súhlas na vyňatie z PPF na parc. KN-C č. 3997/1 – orná pôda o vým. 764 m<sup>2</sup> k ú. obce Rabča, list vlastníctva č. 3123, za podmienky, že žiadateľka odpredá obci Rabča za symbolickú sumu 1 Sk pozemok parc. KN-C č. 3975/9 o vým. 162 m<sup>2</sup>.

16. Aby starosta obce Rabča, p. Dušan Ratica na návrh Rady školy pri Základnej škole s materskou školou v Rabči vymenoval do funkcie riaditeľa Základnej školy s materskou školou Rabča Mgr. Jána Pienčaka.

17. Žiadosť SVS, š. p. Ružomberok o oslobodenie od daňovej povinnosti parc. KN-C č. 16244/27 – 28, 16244/32, 16244/55 – 57, 16244/34, 16244/35, 16244/5, 16244/13, 16244/9, 16244/1 až do

dňa uzatvorenia zmluvného vzťahu o prevode vlastníckeho práva.

18. Zmluvu o dieľo medzi obcou Rabča a Ing. Arch. Monikou Callovou, autorizovaným architektom SKA, reg. č. 1283 AA, odborne spôsobilá osoba na obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. 19. Úpravu uznesenia medzi ELVIN a OU o úpravu zmluvy.

### C) Neschvaľuje

1. Zatiaľ žiadosť Márie Pienčákovskej odkúpenie obecného pozemku parc. KN-C 4155/2 o vým. 202 m<sup>2</sup> z dôvodu vylustrovania potrebných vlastnických podkladov. Uvedená žiadosť sa opätovne predjedná na budúcom zasadnutí OZ.

2. Žiadosť MUDR. Viery Kanderkovej, praktického lekára pre dospelých, ObZS Rabča o úpravu nájmu a vrátenie



e-FOTO V. BRIŠ

**Kaplán Milan Prídavok odchádza na inú farnosť. Pri tejto príležitosti mu starosta obce poďakoval za obetavú prácu pre našich občanov a poprial mu veľa úspechov v novej farnosti.**

nie zmluvy ohľadom inflačného navýšenia.

3. Aby obec Rabča podpísala Zmluvu na „Zásobovanie vodou a kanalizácia oravského regiónu, etapa II“ medzi obcou Rabča a OVS, a.s. D. Kubín až

do doby predloženia pripomienok poslancov OZ, ktoré budú prejednané na budúcom zasadnutí OZ.

### E) Odporúča

Konateľovi RABČAN, s.r.o. Rabča, Ing. Jaroslavovi Jagnešákovi, aby

vstúpil do jednania ohľadne zabezpečenia kúpy autobusu (30-miestneho) a dodávkového vozidla pre potreby RABČAN, s. r. o. Rabča.

Schválil

Dušan Ratica,  
starosta obce Rabča

## Ochrana majetku pred krádežou

**Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline radí občanom, ako chrániť „svoje poklady“ pred nepozvanými hosťami počas letných dní**

### Svoj majetok si označte!

Okradli Vás? Ak áno, mali ste označený svoj majetok a poznačené výrobné čísla? Ak nie, je veľmi pravdepodobné, že aj napriek množstvu predmetov zaistených pri vyšetrovaní trestnej činnosti nebude možné vrátiť ich späť oprávneným osobám, nakoľko sa nepodariť zistiť pôvodného majiteľa, teda poškodenú osobu, ktorej vec patrila.

Aby ste neprišli o svoje veci a cennosti, POLÍCIA Vám radí dodržiavať nasledovné jednoduché pravidlá:

- označte svoje veci a cennosti napr. UV značkovačím perom so špeciálnym atramentom, ktorý je viditeľný pri špeciálnom osvetlení.
- vhodným znakom pre označenie vecí je napr. rodné číslo majiteľa vecí alebo u firmy IČO,
- označte predmety naj-

častejšieho záujmu zlodejov (mobilné telefóny, elektroniku, starožitnosti, umelecké diela, autorádiá a pod.).

- doklady od drahého priemyselného i spotrebného tovaru si dobre uschovajte, vyznačené výrobné číslo na doklade umožní policii pátrať po vašom odcudzenom majetku, po páchatelovi krádeže, vec identifikovať a vrátiť ju späť do vášho vlastníctva,
- doklady o kúpe vecí bude od Vás žiadať aj poisťovňa. Upozornenie: k rodnému číslu však nikdy neuvádzajte svoje osobné údaje ani svoju adresu

Vaša polícia

### Čo robiť pri vlamaní do bytu?

- Ak zistíte pri vstupe do bytu akékoľvek známky vlamaní (páchatel môže byť ešte na mieste činu), okamžite privolajte pomoc polície (telefonicky, osobne alebo za pomoci ostatných rodinných príslušníkov či priateľov a nevstupujte do bytu, aby ste nezničili stopy zanechané páchatelom.

- Ak do vykradnutého bytu predsa len vstúpite, ničoho sa nedotýkajte, s ničím nemanipulujte, nič nepremiestňujte, aby si výjazdová skupina polície mohla urobiť čo najlepší obraz o páchatelovi a jeho činnosti na mieste.
- Je potrebné si uvedomiť, že výjazdová skupina sa vo vašom byte nevyzná, preto by ste mali byť sprievodcom tejto skupiny, najmä preto, že byť najlepšie poznáte a môžete políciu upozorniť napr. na všetky veci, ktoré nie sú na svojom mieste, s ktorými bolo manipulované a pod...

- Vždy je potrebné urobiť si úplný a z hľadiska popisu vecí presný zoznam všetkého, čo vám bolo ukradnuté a tiež všetkých škôd, ktoré vám boli spôsobené v byte alebo dome.
- Ak vám boli odcudzené kreditné karty, šekové či vkladné knižky alebo cenné papiere, je nutné o tom informovať okrem polície aj banku, sporiteľňu, alebo iné inštitúcie, u ktorých máte tieto cenné papiere vedené. Zablokovanie konta proti manipulácii páchatelom musí byť vašim prvým záujmom.
- Pri ukradnutí ostatných dôležitých dokladov, ako

sú pasy, občianske preukazy a pod. je potrebné ihneď nahlásiť príslušným úradom ich odcudzenie.

- Dôležitým opatrením pri vlamaní do bytu je byť znova neodkladne zabezpečiť.

**Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline, ul. Kuzmányho 26, 010 10 Žilina, tel.: 0961401111. POLICAJNÁ LINKA DÔVERY: 0961402157.**

## Žiadosť občanov

**Na Obecný úrad Rabča bola doručená Žiadosť o zabezpečenie obmedzenia rýchlosti motorových vozidiel. Žiadosť podpísalo 44 občanov obce Rabča z ulíc: Rabčická, Soľná, Mlynská.**

Podpísaní občania žiadajú, aby sa im pomohlo vo veci zabezpečenia zníženia maximálnej povolenej rýchlosti motorových vozidiel na ul. Rabčická, a to z nasledovných dôvodov:

vodiči motorových vozidiel, motoriek, štvorkoliek absolútne nerešpektujú maximálnu povolenú rýchlosť na ul. Rabčickej, zvlášť cez víkendy a v poobedňajších hodinách cez týždne;

počas dvoch týždňov už boli na tejto ceste tri

dopravné nehody a niekoľko dopravných kolízií;

Vodiči jazdia rýchlo najmä z Rabčíc a potom majú problém so znížením rýchlosti už v obytných častiach ulice, ale nie je výnimkou, ani keď idú rýchlo z Gacela smerom do Rabčíc;

Na tejto ulici, ale aj ul. Soľnej, Mlynskej sú rodiny s malými deťmi, pre ktoré je strach vôbec niekedy po tejto ceste chodiť a nachádza sa tu aj základná škola.

Vodiči sú ohrození aj matky s deťmi, ktoré chodia s kočíkmi na prechádzky, cyklisti, korčuľari, ktorých sa títo bezohľadní vodiči doslova snažia vytlačiť na krajnicu.

**Žiadosť následne predjednal so starostom obce zástupca policajného zboru, s tým, že prisľúbil častejšie meranie rýchlosti na Rabčickej ceste.** (ocú)

# Stavebné okienko



Veľký Biel

Ing. Milan Vorčák

## 1. Stavebné povolenie

Vážení občania,...

Určite mnohí z vás uvažujú o výstavbe vlastného rodinného domu, prip. rekonštrukcii alebo prístavbe. Samotný stavebný proces od projektu cez stavebné povolenie, výstavbu až po kolaudáciu je veľmi náročný a trvá niekoľko rokov. Pre mnohých z Vás je to celoživotná investícia. V danej rubrike by sme Vás radi oboznámili s postupmi, obmedzenia-

mi a nariadeniami, s ktorými sa počas výstavby stretnete.

Celý stavebný proces od stavebného povolenia až po výstavbu a kolaudáciu upravuje najmä zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (tzv. stavebný zákon), v znení neskorších predpisov, ktorý bol viackrát novelizovaný a vykonávacia vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 532/2002 Z.z. z 8. jú-

la 2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu.

Ešte pred samotným procesom vybavovania stavebného povolenia je potrebné sa informovať na stavebnom úrade, či pozemok, ktorý vlastníte, alebo ktorý chcete práve kúpiť, je vhodný a určený na výstavbu rodinného domu. Obec má vypracovaný a schválený územný plán, ktorý komplexne ustano-

vuje zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce. V danom územnom pláne sú presne vymedzené územia a plochy určené na zástavbu rodinných domov a ostatné plochy (dopravná, občianska a technická vybavenosť). Realizovať výstavbu mimo určeného územia je možné iba na základe zmeny a doplnku územného plánu.

Pri výbere a tvorbe projektu je treba mať taktiež na zreteli, že územný plán, alebo zastavovacia štúdia

taktiež upravuje a vymedzuje regulatíva, aký typ a tvar rodinného domu na príslušnom pozemku môžete stavať a ako ma byť daný rodinný dom na pozemku umiestnený. Ide najmä o umiestnenie domu od cestnej komunikácie (uličná čiara) a odstup rodinného domu od susedných stavieb (vyhláška MŽP č. 532/2002 Z.z., § 6). Na dané regulatívy a obmedzenia je potrebné sa informovať na stavebnom úrade ešte pred samotným výberom projektu.

Ing. Milan Vorčák

## Ako dosiahnuť, aby sa aj v Rabči stavalo ako na vyššie uvedenej ukážke vo Veľkom Bieli?

Prudký nárast výstavby rodinných domov ukázal, že je potrebné sa zamyslieť, akým spôsobom zabezpečiť takú výstavbu rodinných domov, aby bol k nim prístup z miestnych komunikácií o šírke 6 – 11 metrov. Dá sa to len tým, že najskôr obec zabezpečí zastavovaciu štúdiu, ktorú prerokuje s spoluvlastníkmi lokality a následne ju schváli obecné zastupiteľstvo. Násled-

ne obec právne vysporiada do majetku obce miestne komunikácie. Po vysporiadaní ciest obec zabezpečí prípravu infraštruktúry: vodu, elektrinu, kanalizáciu. Až takto bude pripravená lokalita na výstavbu rodinných domov.

Už teraz je možné cestou obecného úradu vypracovať v danej lokalite zoznam spoluvlastníkov aj s výmerami, aby si každý vlastník v danej lokalite

mohol zistiť, aké má šance na právne vysporiadanie svojho pozemku.

Nakoľko výstavba nových rodinných domov sa približne o 10 rokov posunie do lokalít, v ktorých bude ešte viac spoluvlastníkov (aj cez 100!) je nevyhnutné pripraviť toto územie cestou pozemkových úprav, inak nebude možné stavať. S toľkými vlastníkmi nie je možné dospieť k dohode.

Spoluvlastníci s malým podielom výmery v danej

lokalite, ak nezískajú dostatočnú výmeru na výstavbu, získajú predajom peňažné prostriedky.

Súčasný spôsob vysporiadania miestnych komunikácií je nevyhovujúci. Trvá dlho, kým dôjde k podpisu len u väčšiny spoluvlastníkov. Výsledné cesty sú úzke, pretože nik nechce pusťiť zo svojho. Obec získá pod cesty len taký majetok, ktorý jej podpíšu dobrovoľne spoluvlastníci.

Doterajšie skúsenosti ukazujú, že tam, kde

sa spoluvlastníci neškriepia o hranice pozemku, o vlastníctvo, ale berú veci tak, ako sú zapísané v katastri nehnuteľností, tak tam s pomocou geodeta, právnik a obce dokážu pripraviť stavebnú lokalitu aj v priebehu jedného roka.

Obec zabezpečuje právu projektovej dokumentácie pre centrum v Gaceli. Prvú nezáväznú pracovnú verziu vypracoval náš rodák Ing. Milan



**Ing. Vladimír Briš,**  
**prednosta OcÚ Rabča**





e-FOTO F. VORČÁK

**Požehnanie Domu Charitas Sv. Hildegardy z Bingenu v Rabči.** Dom požehnal Mons. Andrej Imrich 29. júna 2008 na sviatok sv. Petra a Pavla apoštolov. Požehnanie sa začalo slávením svätej liturgie o 10.<sup>30</sup> vo farskom kostole v Rabči. Dom je určený deťom v krízových situáciách, týraným deťom v rodine a matkám s deťmi v kríze rodiny.

**Spišská katolícka charita začala s realizáciou prác na oprave objektu bývalej farskej budovy v Rabči v novembri 2007 a práce boli ukončené v máji 2008 (oprava strechy sa robila v roku 2002).**

Rozsah prác bol nasledovný:

- vybudovanie jestvujúcich podlahových konštrukcií na prízemí budovy
- oprava a výmena vodovodnej izolácie proti zeme nej vlhkosti
- zriadenie nových podlahových vrstiev (keramická dlažba, PVC, vlysy)
- výmena všetkých okien a dverí
- oprava elektroinštalácie, rozvodov zdravotníckej a ÚK, výmena svetidiel, zariadeníacich predmetov a radiátorov, údržba kotolne
- oprava omietok stien a stropov, výmena keramických obkladov
- zateplenie fasády objektu, nová povrchová úprava fasády
- zateplenie podkrovia, zriadenie sadrokartónových priečok
- nové vnútorné maľby a nátery.

Finančné práce nie sú celkom uzatvorené, predpokladáme náklad cca 8 mil. Sk vrátane zariadenia.

- Spišská katolícka charita má zaužívané pri zriaďovaní charitných domov pomenovať dom podľa určitého svätca. Dom charitas v Rabči na návrh správcu farnosti v Rabči dôstojného pána L. Satinu bol nazvaný podľa sv. Hildegardy z Bingenu. Svätá Hildegarda z Bingenu bola mníška benediktínskeho rádu a zakladateľka kláštora na Rupertsbergu pri Bingene. Táto svätica žila v Nemecku na prelome 11. a 12. storočia, vedela si poradiť v najrôznejších situáciách. Osvojila si liečenie telesne i duševne chorých, bola mystičkou, prírodovedkyňou, lekárkou, spisovateľkou a skladateľkou.

- Dom charitas sv. Hildegardy je určený pre matky s deťmi v krízových životných situáciách a osamelé tehotné ženy. Cieľom projektu je poskytnúť pomoc a zároveň bezpečie tým ženám, matkám, ktoré sa nachádzajú v sociálnej núdzi, to znamená že si

nemôžu alebo nedokážu sami zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, zabezpečiť ochranu a uplatňovanie svojich práv, úlohou je aj chrániť dieťa, matku, osamelú tehotnú ženu pred domácim násilím.

Vychádzajúc zo zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane a sociálnej kuratele a zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci sa Spišská katolícka charita v súčasnosti snaží o získanie potrebných povolení štátnych orgánov (registrácia, akreditácia). Celková kapacita je plánovaná pre 19 osôb, z toho 8 žien (matiek). O poskytované služby prejavilo záujem už niekoľko záujemcov. Pobyt v charitnom dome je určený na 6 mesiacov.

- O klientov sa bude starať odborné spôsobilý personál – sociálny pracovník, špeciálny pedagóg, psychológ. Klientky si budú samé variť, prať, upratovať, starať sa o domácnosť a o výchovu detí. Pracovníci DCH v Rabči budú sprevádzať matku s dieťaťom, osamelú tehotnú ženu, viesť k správne mu hospodáreniu, k aktivite, vhodnému

využívaniu voľného času, k zodpovednej výchove detí, pomáhať pri uplatnení sa na trhu práce.

- Slávnostné požehnanie Domu charitas sv. Hildegardy z Bingenu bolo 29. júna 2008 na sviatok apoštolov sv. Petra a Pavla, začalo slávením sv. omše v rímsko-katolíckom kostole v Rabči o 10.<sup>30</sup> hod., ktorú celebroval Mons. Andrej Imrich, pomocný biskup Spišskej diecézy.

**Dom Charitas bude prístupný pre klientov už od augusta 2008.**

**Tel. č. 043-5594257 alebo 0914-320520, príp. emailová adresa [eva.murinova@caritas.sk](mailto:eva.murinova@caritas.sk)**

Možno je ťažké pochopiť, prečo tento Dom charitas (bývalá farská budova v Rabči) bude slúžiť práve osamelým matkám s deťmi. Priznám sa, ani ja som celkom tomu zo začiatku nerozumela. Teraz však, keď som navštívila niekoľko zariadení, vidím, že charita, ktorá sa má venovať práve ľuďom na okraji spoločnosti, si vybrala správne.

Osamelé tehotné dievčatá a osamelé matky s deťmi pri ich príjmoch

sú odkázané na pomoc druhých, nielen finančnú, ale aj morálnu a duchovnú, a keď nepomôžu tí najbližší, rodina, príbuzní, okolie, kde žijú, tak potom je na mieste pomôcť im takýmto zariadením a hľadať riešenie krízovej situácie spoločne s matkou v pokoji a v bezpečí.

Matky s deťmi nebudú mať veľký príjem (zvlášť v začiatkoch, kým si zvyknú a kým sa zamestnajú,...) sotva im vyjde na stravu a ubytovanie v Dome charitas, preto budeme potrebovať aj podporu verejnosti. Ako nás možno podporiť?

- modlitbami a obetami za pracovníkov a klientov tohoto charitného diela
- dobrovoľníckou službou (tvorba aktivít pre deti, písanie projektov, ...)
- sponzorským darom,
- zľavou pri nákupe potravín...
- poukázaním 2 % zo zaplattenia dane z príjmu,
- povzbudením, ochotou spolupracovať.

Vopred Pán Boh zaplať. **KEĎ MILUJEME, NIKDY NEPREHRÁME.**

Želám Vám všetko dobré. **S pozdravom Eva Murinová**





29. 6. 2008 Históriu Rabče nám priblížil sám Juraj Thurzo so svojou manželkou a družinou

e-FOTO F. VORČÁK

# 400 ROKOV ZNOVUZALOŽENIA OBCE RABČA

Poslednú júnovú nedeľu si Rabčania pripomínali 400-sté výročie znovuzaloženia obce.

V tento slávnostný deň, ktorý zorganizovali v spolupráci s Oravským múzeom a Žilinským samosprávnym krajom, pripravili bohatý kultúrny a folklórny program.

Podujatie VIII. Dni Rabče otvoril starosta Dušan Ratica a oživila šermiarska skupina Taurus z Martina, ktorá spolu s pracovníkmi Oravského múzea prítomných zasvätila do histórie obce a predviedli aj výstrelu z dela a muškety.

## Hostili nielen svojich, ale i susedov

Osľavy len potvrdili, že hornooravská goralská tradícia v žiadnom prípade nie je na ústupe, ale práve naopak. Kamenčan zo Zákamenného, Mladý heligón z Rabčíc, Goralček zo Sihelného, Kumarat-

ky z Polska či Jánošík zo Svitú. To je len pár z množstva folklórnych súborov, ktoré sa divákovi predstavili. Na podujatí sa zúčastnili i ďalšie skupiny z okolitých obcí – Oravskej Polhory, Rabčíc, Sihelného – či novozaložený detský folklórny súbor z Rabče. Dni Rabče spes-tril aj Jánošík zo Svitú, ktorý má na Slovensku už vyše 50-ročnú tradíciu. Domáci okrem toho privítali aj dve folklórne skupiny z Polska.

## Oslavovali týždeň

Keď oslavovať, tak nie len jeden deň, ale minimálne týždeň. Oravská nátura ani v tomto prípade neskľamala a Rabčania „svoje dni“ prežili už od soboty 28. júna, ktorá patrila športovým podujatiam. Nasledovala spomínaná nedeľa s hlavným programom, ktorý pokračoval v stredu 2. júla, keď v obci slávil odpust. Ani teraz nechýbal zaujímavý program, v ktorom sa predstavila skupina Senzus a nymburská kapela Crossband z Čiech. Hudobníci i hostia v stredu čelili v ma-

lom amfiteátri pod holým nebom prekvapivo horúcejmu počasiu.

## Vydržali veľa

Tieto slávnosti boli zároveň aj príležitosťou k tomu, aby sa Rabčania dozvedeli zaujímavé informácie o svojej obci, ktorá bola odjakživa naviazaná na Oravu ako dieťa na matkinu pupočnú šnúru. Čo trápiť Oravu, sužovalo i Rabču. Živelné pohromy, neúroda, neslýchaný hlad a bieda, mor, povodne, tridsaťstupňové mrazy či sneh v auguste. Aj tým sa mohla popýšiť matka Orava v sedemnástom a osemdesiatom storočí. Obyvateľstvo z dedín utekalo a tí, ktorí ostali, doslova bojovali o prežitie. Ani Rabča na tom nebola inak.

## Volám sa Rabča

Skutočný pôvod názvu obce je dodnes zahalený rúskom tajomstva. Historici a etymológovia sa domnievajú, že názov obce pochádza zo základu staroslovanského slova rja-

## LISTINA JURAJA THURZA O ZNOVUZALOŽENÍ OBCE RABČA V ROKU 1608

Mý, Juraj Thurzo z Belthieru, bratovecva Liborahého polatin a sudca Kumáňov, ako z župj Oravskej dedičný, najvyšší a večný župan slb, dávame na známosť všetkým, ktorým treba vedieť, že sme preskúmali a zvažili statočnosť, svedomosť a vernosť, svedomosť obozretného Jána Ramzu z Horného Štefanova, nášho poddaného, ktorý sa nám doteraz penízne zadržoval, a v budúcnosť nám chce byť užitočný vernosťou, svedomosťou a pomocou. Tohto Jána Ramzu, jeho vdaných dedičov a potomkov manovito usmernením a pomocou. Tohto Jána Ramzu, jeho vdaných dedičov a potomkov manovito usmernením a pomocou. Tohto Jána Ramzu, jeho vdaných dedičov a potomkov manovito usmernením a pomocou.

Právom veľkým a neodvolateľným dajme, derujeme a uznávame listinu, ako dajme stálosť hore uvedeným, dané na hrade nášom Oravě dňa 9. augusta roku pána 1608.

*Juraj Thurzo*  
vlastnou rukou.

bina, rābina, rāba, čo znamená jarabina. Podobné názvy obcí nájdeme aj v susednom Poľsku, kde sú obce Rabka, či Rāba. Iní zasa tvrdia, že obec bola takto pomenovaná podľa priezviska prvého richtára, šoltýsa Lazára Rabčianskeho. Každopádne, písomné pramene v podobe daňových súpisov Oravského panstva z roku 1564 jasne svedčia o existencii obce na mape vtedajšej Oravy.

## Opäť sa narodila

Valasi kľúčovali husté lesy, ľudia mreli kvôli neú-

rode od hladu, nepriatelia plienili dediny: kto vládla, ten utekal preč. To bola bilancia hornooravských dedín z konca 18. storočia. Uprostred tohto zmätku stál rabčiansky šoltýs Lazár. Nehostinné podmienky ho taktiež prinútili vziať nohy na plecia a Rabča po jeho úteku takmer úplne zanikla. Situáciu zachránil v roku 1608 Ján Ramza z Horného Štefanova, ktorý z poverenia Juraja Thurzu znovu Rabču založil spolu so svojím bratom a valachmi.

Oľga Gluščíková





e-FOTO F. VORČÁK

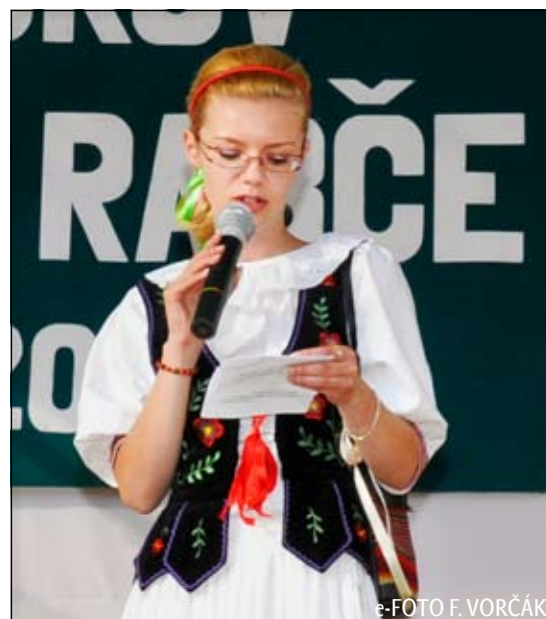


e-FOTO F. VORČÁK

## VIII. DNI 400-ROČNEJ RABČE



e-FOTO F. VORČÁK



e-FOTO F. VORČÁK



e-FOTO V. BRIS



e-FOTO F. VORČÁK



e-FOTO F. VORČÁK





e-FOTO F. VORČÁK



e-FOTO V. BRIŠ



e-FOTO F. VORČÁK



e-FOTO V. BRIŠ



e-FOTO V. BRIŠ



e-FOTO V. BRIŠ



# DEJINY – Z NAJSTARŠÍCH DEJÍN ZALOŽENIA OBCE RABČA I. DIEI

Z rôznych prameňov, najmä z monografie Rabče a z monografií okolitých obcí, predkladám výber historického materiálu v ktorom sa spomína obec Rabča. Súpis zdrojov s ktorých som čerpal uvediem na konci celkového článku. Verím, že článok čitateľov obohatí.

## Kedy sa prvýkrát spomína Rabča?

V písomných prameňoch, ktoré sa nám zachovali, prvá zmienka svedčíaca o jej existencii je z roku 1564, a to v daňových súpisoch Oravského panstva. Preto niektorí historici uvádzali rok založenia dediny 1558 podľa obce Liesek, ktorá tiež bola založená v uvedenom roku.

Valasi vstupovali do služieb hradných panstiev, ako ochrancovia hraníc mali právo nosiť ľahké ručné zbrane na ochranu svojich životov, svojich stád, ale mali aj povinnosť strážiť hranice. Na Orave boli Valasi povinní nosiť zbraň, ako to vyplýva z listu Kataríny Zrinskej cisárovi Maximilánovi z r. 1574, ktorým obhajovala výsady valachov: „*Vo vlastnom záujme a aj podľa svojich starých privilégií sú povinní byť pripravení vždy na strážu so zbraňami dobre vystrojení, kedykoľvek by to bolo potrebné a to na strážu nielen hradu, ale aj pohraničia proti Poľsku, aby susední Poliaci nemohli z týchto oblastí nič tajne a skryte odcuďiť...*“ Okrem povinnosti vykonávania strážnej služby mali Valasi ešte aj povinnosť sprevádzať kupcov, ktorí prevážali tovar do Poľska a z Poľska. Kraj, v ktorom vznikali nové osady, bol nehostinný. Nachádzali sa tu husté smrekové a jedľové lesy, medzi ktorými sa len kde-tu objavili pastviny a polianky. Veľkým nedostatkom bola neúrodná, kamenitá pôda a chladné podnebie, málo vhodné na rozvoj poľnohospodárstva. Čo teda mohlo lákať osídľovateľov? Predpokladá sa, že to bola zverina vyskytujúca sa tu v hojnej miere, či bohatstvo lesov a dostatok dreva.

## Mapa s prameňom historickým prameňom

Nové pohľady na vznik našej obce prinieslo ob-

javenie rukopisne kreslenej mapy Oravy už z roku 1550. Rabča je tu zaznačená ako existujúca obec. Príčina zakreslenia mapky je nám známa. Úrady vtedajšej Uhorskej komory sídliacej v hlavnom meste sa chceli oboznámiť so slávnymi prameňmi vyvierajúcimi na úpätí Babej hory. Už predtým ich využívali nielen obyvatelia okolitých dedín ale i držiteľia oravského hradného panstva. Týmto narúšali právo kráľovského soľného monopolu.

Uhorská komora preto vyslala dvoch kráľovských komisárov Ondreja Kwaisera s Josefom Milaverom na Oravu. S ťažbou soli už mali obaja skúsenosti. Písal sa rok 1550. V Tvrdošine ich správca tamojšej stanice odprevadil, a tak mohli preskúmať pramene, ako aj soľné žily pod Babou horou a za prítomnosti tridsiatnika spísať o tom obširnú správu. K nej priložili i spomínaný kartografický výtvor tejto doby, ktorý je pre nás historickým prameňom pre datovanie osídlenia tohto územia. Zistili, že tu už v minulosti museli byť bane, teraz zaplavené a naplnené sladkou vodou. Zo správy jasne vyplýva, že už pred rokom 1550 boli slané pramene spod Babej hory známe a boli už pokusy o ťažbu soli. Nevedno, kto z nich mapu nakreslil. Možno je jej autorom niektorý z komisárov, alebo ju iba načrtli podľa informácií tridsiatnika a potom ju dali zhotoviť v Uhorskej komore. Na severe mapy sú nakreslené Západné Beskydy s Babou horou (Mons Baba), modré toky potokov i riek. Z obcí sú okrem Rabčíc nakreslené mnohé; Rabča je latinsky označená ako *Pagus Rapcia*. Samotný prameň slanej vody je nakreslený južne od Babej hory v podobe murovanej slanej studne na konci územia chotára Rabče. Pri nej je nápis „*Puteus salsus intra*

*fines possessionis Rapciae*.“ Pri Beskydách dokonca sú latinské údaje o náleziskách zlata, striebra, olova a iných kovov.

Z historického hľadiska je táto mapa veľmi významná. Už v roku 1550 podáva informáciu o obciach, o ktorých boli dovtedy najstaršie písomné správy z druhej polovice 16. storočia, ba dokonca až zo 17. storočia.

Na mapke sú obce situované tak, ako sa nachádzajú v súčasnosti, pozdĺž toku Polhoranky. Originál mapky je uschovaný v Krajinskom archíve v Budapešti. Maďarskí historici sú tej mienky, že mapka bola vyhotovená neskôr, ako sa predpokladá.

## Obchodná cesta

Založenie hornooravskej obce Rabča sa viaže k vtedajšej významnej obchodnej ceste. Niektorí historici (Matej Bel, Chaloupecký) ju stotožňujú s prastarou Jantárovou cestou, spájajúcou Balt s Jadranom a opísanou zemepiscom Ptolemaiom. Obchodná cesta cez Oravu do Poľska sa využívala na dovoz rôznych tovarov, najmä však soli z Wieleckzy a vývoz medi zo slovenských baní. Prítomnosť osadníkov popri tejto ceste bola osočná, najmä ich strážna služba na slobodnej kráľovskej ceste spájajúcej Nitru a banské mestá dodaleka až s poľskými trhovými strediskami. Že pohyb na tejto ceste bol už v dobe bronzovej, dokazujú archeologické nálezy z okolia Polhorského hrádka.

## Zbojníci

Okrem počestných ľudí v týchto končinách žili aj zbojníci. V okolí Babej hory sa zdržiavali od nepaťati zbojníckej bandy. Nera z ozbíjali počestných. Zbojníci sa v hustých horách ukrývali aj po vzniku

ku dedín. Zbýjali na oboch stranách hranice. K ich výzbroji patrili ručnice, šable a plháky. Zbýjali najmä v lete, kým na zimu sa uchýľovali k príbuzným. Zbojníkmi sa stávali rôzni zbehovia z panstiev poľských aj uhorských veľmožov. Často prepadávali salaše pod Babou horou, kupcov, obchodníkov a zemepánov na cestách.

Dnes už málokto vie, že ich dávnej prítomnosti napovedá aj pradávny, dnes už nepoužívaný názov hraničného kopca medzi troma chotámi – *Zbojnícky vrch*. Keď raz na Vianoce roku 1655 poľský kráľ Kazimír utekal v sprievode pápežského legáta pred kráľom Švédska Karolom Gustávom, dokonca ani ich neobišlo lúpežné prepadnutie zorganizované Matejom Klinovským...

## Thurzovci

V roku 1556 prevzal Oravu do zálohy od panovníka Fraňa Thurzo, správca kráľovskej komory a bývalý nitriansky biskup. Vtedy prešla na Thurzovskú rodinu aj županská hodnosť. Noví majitelia hradu začali pomerne husto kolonizovať Oravu a zakladali dediny, medzi nimi Rabča, Zubrohlava, Polhora i Námestovo (1557).

## Prečo vlastne Rabča?

Skutočný pôvod názvu obce Rabča sa ešte nepodarilo hodnoverne potvrdiť. To však neznamená, že nemáme viaceré zaujímavé logické teórie, ako to mohlo byť.

Časť autorov sa domnieva, že názov obce pochádza zo základu staroslovanského slova *rjabina*, *räbina*, *räba*, čo znamená strom s bobuľovitými plodmi, ktorý sa aj tu vyskytuje – jarabina, skorucha. (Podobné názvy nájdeme aj v susednom Poľsku, kde je obec *Rabka*, či *Räba* na strednom Dunaji.)

Iní autori zase tvrdia, že obec takto bola pomenovaná podľa priezviska prvého richtára, vtedajšieho „šoltýsa“, ktorý sa volal Lazar Rabčianský.

## Začiatky bývajú ťažké...

Aby sa mali kde usadiť, prví osadníci, ktorými boli Valasi, s richtárom Lazarom museli klčovať husté lesy na dolnom konci riečky Polhoranky medzi Pílskom a Babou horou v Lokalte zvanej „Brána“. Valasi prišli na Oravu z oblasti Balkánu v strachu pred Turkami. Za stráženie boli oslobodení od platenia daní i poplatkov.

V daňových súpisoch z roku 1564 sa medzi hornooravskými osadami patriacimi Thurzovcom objavuje Rabča majúca ½ porty, roku 1566 mala už porty 2 s poplatkom 2 florény (čiže uhorské zlaté), neskôr zvýšené na 4. Do toho ešte prišiel veľmi neúrodný rok – 1571, v následku čoho od hladu pomrelo mnoho ľudí. Keďže v drsných podmienkach sa osadníkom nedarilo a po zdani novými zemepánmi, Thurzovcami, začali novú dedinu postupne opúšťať. Jánov syn – Juraj Thurzo sa oženil s Annou Fuggerovou, ktorej rodina patrila v tom čase k najbohatším v Európe. Boli takí bohatí, až pomáhali kráľom. K ich záujmom patrili rôzne podnikateľské aktivity – aj spomínaná obchodná cesta, po ktorej sa z Poľska vozilo olovo, soľ, plátano, kožušiny a tam, do Živca sa vyvážala hlavne med vyťažaná z baní.

## Už-úž mala zaniknúť...

V období okolo r. 1588 Rabča neplatila dane. Niektoré iné obce tiež – dôvodom bolo budovanie obydlí v hustých lesoch, preto boli od platenia oslobodené.

Do konca 16. storočia ostali so šiestich do-



mov obývané už iba dva. Prispelo k tomu plienenie „zlým susedom“ – poľským zemanom Mikulášom Komorovským, hlavným nepriateľom Juraja Thurzu. Odvádzal mu poddaných a zdržiaval ich potom na svojich majetkoch. Na jar 1604 pre nedostatok potravy v po vlaňajšku podochol gazdom dobytok a kone. Neskôršie (1605) plienili a vypaľovali dediny hajdúsi odbojníka Štefana Bočkaja. Oporou jeho vojenských útvarov boli najímaní hajdúsi – nemajetné vrstvy obyvateľstva. Grupovali sa z radu roľníkov, vyhnaných Turkami, aj žoldnierov dovtedy slúžiacich cisárskej armáde. Zhromažďovali sa v pohraničných oblastiach a postupovali územím Slovenska.

Úteky obyvateľstva neboli v tých časoch zriedkavé. Z nádejnej obce ušli nielen osadníci, ale dokonca aj sám šoltýs Lazar. V roku 1605 hajdúsi vyrabovali a zničili susednú Polhuru.

V Rabči napokon ostal obývaný už len jediný dom.

### **Nová Rabča Rabča je obnovená**

V roku 1608 chcel zemepán Juraj Thurzo Rabču nanovo osídliť. Preto poveril Jána Ramžu z Horného Štefanova. Dňa 9. augusta vydal listinu, ktorou Ramžu ustanovil za šoltýsa – dedičného richtára s povinnosťou usadiť v Rabči päť valaských kolonistov. (Potomkovia šoltýských rodov obyčajne dedili richtárske práva po svojich predkoch. Ostatní záujemcovia o šotýstvo si ho mohli, ak mali finančné prostriedky, odkúpiť.)

Ján Ramža teda priviedol do Rabče svojho brata a valachov Gembuša, Odelgu, Nováka a Krúpu. Sedliacke rale niesli názvy podľa ich mien až do polovice 18. storočia.

Zemepán Oravy Juraj Thurzo sa neskôr stal uhorským palatínom (1609), mužom významnej moci nad našou krajinou. Táto funkcia pre jeho poddaných priniesla však viac povinností, aj odvodov. Ako palatín viedol až

20 vojen – a to si vyžadovalo vždy nové dávky na vydržiavanie vojska. Mimoriadne dávky boli od svadieb, krstov a pohrebov príslušníkov palatínovej rodiny. Nový palatín priniesol viacero zmien, medzi nimi i v náboženskom živote. V Žiline roku 1610 sa konalo zhromaždenie významných zástupcov cirkvi evanjelickej – tzv. „žilinská synóda“. Po snehu urobil Thurzo radikálny krok, keď na Oravskom panstve nenechal ani jedného katolíckeho kňaza.

Novovzniknutá námesťovská farnosť bola o niečo bližšie

Dňa 29. júna roku 1612 vydal richtárovi obce listinu o založení farnosti v Námestove pre okolité obce Bobrov, Slanicu, Zubrohlavu, Klin, Vavrečku, Jasenicu, Polhuru aj pre Rabču. Spomenuté obce do tohto roku patrili a navštevovali farnosť v Lokci. Keďže Thurzovci boli evanjelici, založili v Námestove farnosť evanjelickú a táto trvala až do 80. rokov 17. storočia.

Námestovo sa pre okolité obce postupne stalo strediskom, významným hospodárskym centrom, aj ako trhové stredisko, slúžiace spomenutým okolitým obciam.

V tom období školská dochádzka ešte nebola povinná.

### **Rabčania dočasne privilegovaní**

Noví osadníci Rabče boli na lehotu dva roky oslobodení od platenia daní a poplatkov panstvu. V porovnaní s inými obcami, kde lehota oslobodenia od poplatkov a prác mala trvanie 12, 16, aj 18 rokov, bola táto lehota krátka. Možno sa preto domnievať, že Ramžovci po príchode do Rabče nemuseli prekonávať také prekážky ako zakladatelia úplne nových obcí. Nasťahovali sa do obydľí vybudovaných a opustených ich predchodcami Lazarovcami. Šoltýs Ján Ramža hospodáril s piatimi valaskými rodinami. Ťažko povedať, či s predošlým richtárom Lazarom ušli z Rabče i všetci ostatní obyvatelia, alebo tu niektorí ostali pod

novým šoltýsom. Ramžovci teda pokračovali v klčovaní a črchení lesa, ktoré začali ich predchodcovia Lazarovci.

Rabča bola staršia obec, uvádza sa na mapke z roku 1550 aj v daňových súpisoch v rokoch 1564 medzi dlžníkmi krajinských daní, ktoré odmietali vyplatiť valaské obce.

(V Štefanove, odkiaľ sem prišli Ramžovci, bývali Liptovci z okolia Ramže, kde žili rodiny baníkov. O súvislosti s Liptovom totiž svedčí pomenovanie centrálnej časti našej obce, ktoré sa zachovalo dodnes – *Gacel*. Existovala aj rodina s priezviskom Gac.)

Po uplynutí tejto dvojročnej doby im zakladacia listina predpisovala robotné, peňažné a naturálne dávky, napríklad opravovať hrad, vozit víno, soľ, desiatok od mlyna, pily, salašov a od každej usadlosti 15 oviec, 15 sliepok, 5 husí, 5 jarabíc, 1 teľa, vajčička a rôzne iné dary. V spomínanej listine sú uvedené staré hranice chotára Rabče: „*Niže Jelšova, na Jaruchu, na blato, od Zubrického, od Polhory na Zaritye, od Zubrohlavy zas na tuže Jaruchu*“.

Napriek tomuto vymedzeniu chotárnych hraníc pretrvávali susedské spory. Obce totiž trpeli nedostatkom vhodných pasienkov pre ovce a dobytok.

### **Zrod susedných obcí**

Keďže Ramžovci sa osvedčili ako šoltýsi pri založení Rabče, Jakuba z tohoto rodu poveril Thurzo 29. septembra 1616 založením ďalšej dediny – Rabčice. V listinách sa označovali ako „*Nová Rabča*“ alebo tiež „*Horná Rabčica*“. Neskôr v tzv. „surových horách“ medzi obcami Polhorou a Rabčou 13. augusta 1629 Nováčikovci založili obec Sihelné.

### **Povinnosti**

Urbár z roku 1624 znamenal pre obyvateľov Rabče stratu výhod súvisiacich so strážením pohraničia. Predpísané poddané povinnosti zaradili dedinu na úroveň ostatných sedliackych obcí. V tom čase bolo obývaných šesť rali. O richtársku sa delil

Martin Klepeň Rabčiansky a Janek Ramžik. Mali mlyn a z lúk zviezli asi 20 vozov sena. Sedliackych rali bolo päť (Gembušova, Odelgova, Ramžikova Novákov a Krúpova).

Po roku 1715 sa niektoré názvy rali zmenili podľa nových užívateľov. Sedliaci vysievali asi 5 lukien obilia. Výnosy sena z lúk boli na 2-3 vozy z jednej sedliackej rale. Sedliaci odovzdávali panstvu od každej rale 4 baranov, desiatok od oviec, košarísk, šindľov, dávali na valachov; každý sedliak dával po 3 plte, od rale dávali 1 teľa, 15 sliepok, 5 husí, 50 vajec, 5 jarabíc, 5 kún, 24 pstruhov a 1 korec ovsa. K povinnostiam patrilo aj povstať v zbroji, opravovať zámok a dávať dary. Desiatok dávali aj farárovi podľa kanonickej vezitácie. Medzi naturáliami dávali namiesto obilia holbu masla, lebo výnosy obilia boli v neúrodnom rabčianskom chotári slabé.

### **Ako a čo sa pestovalo**

Obrábanie pôdy a pestovanie plodín bolo v dôsledku slabej výrobnéj linky málo produktívne a výnosy veľmi nízke. V poľnohospodárstve sa dodržiaval trojpoľný systém (vysievanie tretiny pôdy jarnými, tretiny ozimninami a posledná 3. časť ostávala ležať úhorom – úhorenie bolo vtedy nevyhnutné, pretože každoročne vysievané obilniny značne vyčerpávali výživné látky z pôdy a nedostatok hnojenia neumožňoval ich doplnenie), ale miestami tu na Orave aj dvojpoľný. V oblastiach, kde sa nachádzalo málo úrodnej pôdy, sa často stávalo, že ľudia vysievali do časti „úhorného poľa“ rôzne druhy strukovín, proso konope, aj iné plodiny.

Tiež pracovné nástroje, ktoré používali pri obrábaní pôdy, boli zaostalé, vo veľkej miere iba drevené. Pôda, na ktorej hospodárili obyvateľia, sa v rámci chotára 1 obce delila na usadlosti – rale. Postupných pribúdaním počtu sedliackych rodín na jednej usadlosti dochádzalo k deleniu pôdy medzi jednotlivých obyvateľov. Čas-

to sa stávalo, že na jednej usadlosti na Orave už v 1. polovici 17. storočia žili 4–5 sediaci.

Z obilnín bol najčastejšie pestovaným ovos, ktorý sa odovzdával v povinnej dávke a slúžil aj ako krmivo pre kone. Pestovali sa aj rôzne „miešaniny“: raž s pšenicou, či jačmeňa s ovsom. Jačmeň bol pestovaný pre potreby pivovarov, ale v čase núdze slúžil i on ako chlebové obilie.

Zo zeleniny vo väčšom merítke ľudia pestovali kapustu a cviklu. Kapusta predstavovala každodennú potravu; konzumovala sa buď čerstvá alebo naložená zo suda.

### **Novým pánom Oravy žena**

Smrť nikoho neobíde. A tak si roku 1621 prišla po Imricha Thurza, mladého 24-ročného oravského zemepána, preto sa panou Oravského hradu stala matka neobehého, Alžbeta Czoborová. Bola to druhá žena J. Thurzu. Svedomito viedla záznamy urbáru, čo je pre historikov cenné.

Po hornej Orave a v Poľsku medzitým vyčíňala banda 20-tich zbojníkov. Kto mohol byť pred nimi bezpečný? Nikto, ba ani sami richtári. Raz (1623) prepadli lokčianskeho – mučili ho a nakoniec okradli. Za prepadom bol nahovárač prezývaný Hehlo alebo Chechlo. Niekedy kvôli chudobe ani zbojníci nemali čo rabovať.

V roku 1626 sa Oravský hrad po Alžbete dostal do rúk Gašpara Illesházyho.

### **Vzdelaní a analfabeti**

V čase okolo roku 1642 bola škola v Námestove. Deti šoltýsov, ktoré richtársku funkciu dedili zo zákona, museli byť vzdelané, aby vedeli prečítať rôzne depeše a príkazy vrchnosti. Ostatní deti osadníkov do školy nemuseli chodiť. Takto sa prehlboval rozdiel medzi chudobnými a bohatými.

Až vtedy, keď funkcia prestala byť dedičnou a richtári boli volení obecným spoločenstvom, si richtári mohli dovoliť byť analfabetmi – a niektorí z nich skutočne nevedeli písať a čítať. V takom prí-



pade musel byť namiesto richtára vzdelaný obecný notár.

### Čo sa v tom čase učilo?

Čítať, písať a modliť. I to bolo moc, veď škola nemala potrebné zariadenie – najhlavnejšou pomôckou bola dobrá palica, deti sa všetko učili naspamäť.

### Nový pán Oravy – nové poriadky

Roku 1650 Oravský hrad opäť zmenil zvrchovaného pána. Bol nim tentoraz Gabriel Illesházy. Ako snád každý, kto je nový pri moci, aj on zavádzal nové zmeny, poriadky i tresty. V celej námestovskej farnosti bol zavedený „*lokčiansky štatút*“ – kto by učinil pochovávanie svojho mŕtveho bez cirkevných ceremónií, mal byť potrestaný 6-mi zlatými na kostol. Zmeny bolo aj počut. Zaviedlo sa i vyzváňanie ranné, obedné a večerné – platilo sa za to napr. ovsom.

V susednej už vtedy Zubrohlave stál drevený evanjelický kostol sv. Michala z r. 1630 a hojne doň chodili protestanti z našej obce, Rabčíc aj Polhory. Rabčania na zubrohľavský kostol prispievali čiastkou 10 denárov od každej rale.

O formách šírenia protestantizmu pramene mlčia. Získaval sa predovšetkým prostredníctvom vzdelania – jeho kňazi venovali pozornosť najmä škole, zaviedli poriadok do vnútorného života dedinskej komunity, zaslúžili sa o prijatie zásad kresťanskej morálky v obecnom živote. Na toto všetko dozeral okrem kňaza aj cirkevný kurátor a malo to svoj praktický význam.

V Polhore hraničiac s Poľskom bol najväčší vplyv katolíkov, nariadenia sa v praxi neraz porušovali, a tak boli ľudia napomínaní (počas kanonických vizitácií), aby nekrstili, nekázali a nesobášili sa rímsko-katolícky. Za nedodržanie hrozila pokuta.

### Koľko sa ľudia dožívali?

Nebolo to veru málo, čo museli poddaní odovzdávať svojmu panstvu, aj preto to niektorí riešili útekmi, hoci sa potom ne-

raz dostali do ešte horších pomerov. Preto poddanému človeku často zostávala okrem driny len viera v lepši posmrtný život, kde budú všetci rovní.

Preto kto sa dožil 60 rokov života, považoval sa už za veľmi starého, a tak priemerný vek bol aj pre vysokú úmrtnosť pri značnej pôrodnosti pomerne nízky.

### Ozbíjali budúceho pápeža

Stalo sa to v neďalekých Rabčiciach.

Práve v roku 1655, keď v Poľsku vypukla „švédská vojna“, sa odohral už spomínaný incident zbojníckej kompánie vedenej Rabčičanom Matejom Klinoským s utekajúcim kráľom Poľska Kazimírom, ktorého sprevádzal apoštolský nuncius. Vznešený pôvod im nepomohol, oboch ozbíjali. Tento pápežský legát sa stal neskôr pápežom – Inocentom XII.

V roku 1556 gróf Štefan Thököly dovolil v Rabčiciach konať katolícke zhromaždenia a obrady, ale na druhej strane – podporoval skupinu Mateja Klinovského, ktorá rozháňala, bili a prenasledovala katolíckych veriacich. Teror na cestách trval do roku 1659.

### Ako to bolo s náboženstvami

V starších časoch cirkevne bola Rabča priradená najskôr do farnosti v Trstenej, neskôr k farnosti lokčianskej. O 17 rokov neskôr, vo sviatok Petra a Pavla, bola založená evanjelická farnosť v Námestove. Rabča tu patrila ako filiálka až do roku 1706, kedy bola založená farnosť v Rabčiciach pre veriacich z Rabčíc, Rabče, Polhory a Sihelného.

Nositelmi protestantizmu na Orave boli spomínaní Thurzovci. Tí povolovali len protestantské farnosti, no v pohraničných obciach sa im nikdy nepodarilo previesť všetkých obyvateľov na vieru evanjelickú. Svedčia o tom záznamy v kanonických vizitáciách z 1. polovice 17. storočia: „poddaní navštevovali pápežských kňazov“ – a to v záležitostiach krstov, sobášov a pohrebov. Poľ-

skí kňazi a mnísi usilovne „misionárčili“ v podbedskydských obciach.

Zmena prišla v roku 1656, kedy konečne povolil gróf Štefan Thököly katolíckemu kňazovi Jánovi Sčechovičovi založiť si faru v Rabčiciach, čo sa i stalo. Po holým nehom slúžil omše, sobášil, krstil, pochovával. Niektorí ľudia radšej chodili za Sčechovičom ako do námestovského kostola.

V tom čase dosiahol Rabča počet 618 obyvateľov, čo bolo 53 rodín. Katolíkov bolo až 467, kým evanjelikov bolo 151.

Neskôr aj tu prepukli náboženské spory. Rozporuplné obdobie reformácie a následne protireformácie medzi veriacimi oboch strán vyplňali zápas o násilnosti. Striedavo vyhánali katolíckych a evanjelických duchovných správcov, palicovali ich a usmrcovali.

Katolíci to nemali ľahké. Nenávidela ich aj Matejova družina.

Pôsobenie rímsko-katolíckych kňazov v našom kraji nebolo ľahké. K nemilosti sa pridali aj zbojníci vedení Klinovským, ktorý bol široko-ďaleko známym obávaným zbojníkom, akého neradno postretnúť. Jeho družina sa neštítala ani zabíjania. Zbojníci terorizovali katolíckych veriacich idúcich do rabčického kostola, mučili Boroviča, prvého rabčického farára. Keď sa oravskí katolíci nedočkali pomoci u Oravského panstva, ostával im už len panovník. Obrátili sa teda na Leopolda I. a ten nariadil vyšetrovanie.

Vyšetrovanie ukázalo, že obyvateľstvo nie je len protestantské. Tunajší richtári predstupovali pred komisiu a presne podľali vyčísľovali počet katolíkov a evanjelikov. Dva jich richtári sa nedostavili.

Pred katolíckou komisiou obvinili istého M. Jelitu zo Zubrohlavy – člena družiny Mateja Klinovského. Bol súdený za vyrušovanie počas bohoslužieb, prepadávanie veriacich na ceste, aj obťažovanie žien v kosťole. Bobrovčanov Jelita raz prevalil s povozom do priekopy plnej vody a tí cestov domov skoro pomrzli.

Zbojnícke skupiny boli okolo r. 1662 na viacerých miestach: v Jelešni okrádali obchodujúcich Slovákov, kým ďalšie tri na svoje obeť striehli na ceste z Tvrdošína do Živca.

### Svoju históriu majú aj ...chotárne spory

Po zaľudnení podbedskydských dedín poddaní pocítovali nedostatok pasienkov pre chov hospodárskych zvierat. Stažovali sa na obyvateľov Bobrova a Ústia, ktorí „na ich polany čhajú a k svojim holiam pripojiť sa ich usilujú a so svojím statkom chodia vypásť tieto polany a pasienky.“

Na sviatok sv. Vavrinca roku 1662 sa zišiel zástupca panstva Ján Revický so zástupcami dedín: Jánom Rabčanským, Jurajom Lokčanským, Jurajom Klinovským, Ondrejom Námestovským a Jašekom Slovikom, aby vyriešili vlečúci sa chotárny spor. Podľa chotárnej listiny z roku 1608 sporné miesta patrili Rabčici. Svedkovia vypovedali, že pri založení Rabčíc v roku 1661 Juraj Thurzo daroval tieto polany obyvateľom Rabčíc. Gróf Štefan Tököly však rozhodol zachovať thurzovskú donáciu a v roku 1662 vydal listinu, v ktorej sporné polany dostali Rabčice.

Susedské chotárne spory týmto zďaleka neskončili. Richtár Rabče Martin Ramža žiadal v roku 1690 na Oravskom zámku potvrdenie chotárnej listiny. Gróf Juraj Erdődy poslal teda do Rabče na revíziu hraničných kopcov Gilláneho, Okoličányho a Hrabovského. Po tomto potvrdil Rabčanom chotárnu listinu z roku 1608. Oravské panstvo riešilo nedostatok pastvín v dedinách tak, že prenajímali panské lesy. Nájomnú zmluvu uzatvárali obe strany zvyčajne na tri roky a za dohodnutý poplatok.

K naturálnym povinnostiam patrilo platiť zlatiackmi napr. za trámy, za suché haringy (údené ryby), za suché pivo, seno, plte, ovce, ba aj za nerenie dreva; odovzdávanie stanoveného počtu kusov zvierat a hydiny, vajec, ovsu, atď. K peňažnej rente patrili aj poplatky za vyko-

návanie rôznych služieb – poplatky vartovné, poradné, či dokonca aj katovské.

### Oravský hrad obsadený: presadenie viery rímsko-katolíckej

Na prelome rokov 1670/71 po odhalení povstania vedeného Vesselényim kráľom Leopoldom dal obsadiť Oravský hrad. Hrad dobyli nemeckí žoldnieri generála Sporka. To bol koniec docii Štefana Thökölyho. Len čo cisárske vojsko obsadilo hrad, karta sa obrátila – tentoraz v neprospech protestantov. Pobrali im školy, evanjelickí kazatelia boli vyhánaní z fár, kam na ich miesta spišský prepošt Báršoš osadil kňazov katolíckych. Následky povstania sa dotkli poddaných: znovu im pribudli dane – tzv. „porcie“ – a vojsko si odvtedy mohlo vyberať podľa svojich potrieb. Šľachtické majetky boli skonfiškované; stavovská ústava zrušená. Mnohí boli popravení. Oravský hrad potom spravoval gróf Mikuláš Draškovič, syn B. Thurzovej.

V tomto období boje zasiahli aj do našej obce, ktorá v tom období poskytovala smutný obraz. Dedina očividne spustla.

### Boje a povstanie

Nasledujúceho roku tento postup vyvolal búrlivé reakcie u protestantskej šľachty. Zakrátko v Sedmohradsku vypuklo nové povstanie pod vedením Zemplínčana Gašpara Piku. Koncom roku 1672 prišiel na Oravu oddiel kurucov (vzbúrencov, povstalcov), vedený Pikom. Usadil sa v šoltýskej rodine Žiačikovcov v Námestove. Tu Pika spolu s tunajším evanjelickým farárom Boczkom verbovali spojencov spomedzi ľudí. Podarilo sa im získať ich dosť na útok proti Oravskému hradu. Pomohla im pri tom lesť. Do fár sa znovu vrátili protestantskí kazatelia, katolícki kňazi sa museli skrývať po horách, tak, ako predtým evanjelickí, iní boli uväznení. Cisárovi ostalo verných len 16 richtárov oravských obcí.

Pikovo povstanie však bolo krvavo potlačené. Generál Spork dal Piku 25.

novembra popraviť nariadením na kól a s ním 25 richtárov z Oravy a Liptova. Okrem nich dal ešte 30 na Orave zľapaných a k Píkovým vojakom patriaci mužov lámať v kolese, ... a po strašných ukrutnostiach pripraviť o život. Tento krvavý súd bol vykonaný verejne pod Oravským zámkom na vršku, ktorý leží južne oproti zámku a nazýval sa „*Sibenickou, Šibenickým vrchom*.“ Hrozný ortiel zasial po celej Orave strach.

K moci sa napokon o rok dostal Juraj Illesházy. Vyše 300 protestantských kazateľov skončilo pred súdom. Väčšina z nich sa až pod hrozbou smrti obrátila na katolícku vieru, ostatní boli uväznení alebo ich odviezli na galeje až do Neapola. Načas boli kostoly opäť katolíckymi.

### Kuruci znovu bojujú za evanjelikov...

Zdalo sa, že na Orave po hroznom potlačení povstania zavládne už pokoj. No niekedy zdanie klame... V septembri 1678 prišli na Oravu ďalší povstalci – kuruci. Viedol ich Imrich Thököly – ten ako 13-ročný chlapec pred rokmi musel tajne opustiť z Oravský hrad pred vojakmi. Do jeho povstania sa ľud až tak nehrnul – možno vplyvom kurucov potlačenia povstania Pikovho. Thököly katolíkom odňal kostoly a jeho kuruci sa dali do prenasledovania kňazov po oravských kostoloch. Po osadení Oravského hradu Thököly vydal príkaz svojim úradníkom, aby poddaniskú prácu upotreбили nielen účelne, ale aj ľudsky – to znamená, aby poddaných nezatažovali viac ako treba, ale aby žiadali iba to, čo je spísané v urbári – „aby z jedného chrbta nesfahovali dve kože.“

Pritomnosť kurucov spôsobila, že napríklad v susednej Zubrohlave poľskí misionári Chmeľovský s Kvasnicovským do r. 1680 vysluhovali sviatosti s nasadením vlastného života.

### ...a cisárske vojská v zbroji za katolíkov

Toto povstanie nemalo dlhé trvanie. Proti bojovníkom tzv. „slovenské-

ho kráľa“ – I. Thökölyho sa pohli cisárske vojská Leopolda I. Thököly sa im radšej vyhol. V polovici októbra 1680 cisárske vojská opäť ovládli Oravu.

### Znemenie z neba

Koncom roka 1680 sa na nebi zjavila kométa, ktorej svetlo žiarilo až do 29. januára 1681. Pre utrápených poddaných bola predzvesťou ďalších utrpení.

### Ďalšie neslýchané krutosti nemajúce konca-kraja

Vieme, že okolo roku 1682 vojnové časy priali raz jednej – vzápäti na to druhej strane. V našej krajine sa striedavo zdržiavali raz kuruci – raz cisárske vojsko. Nepokoje sa šírili široko-ďaleko takmer až k Poľsku. Vtrhli až do Živca a prinášali so sebou nové rabovačky, znásilňovanie panien, krutosti a zabíjanie. Pozbieranú úrodu v sýpkach a humnách spolu s dobytkom zapálili. Vydrancovali 27 oravských obcí a z kostol; v Trstenej ukradli dokonca aj obraz Panny Márie, ku ktorému sa konali púte Oravčanov.

Takéto zločiny v tých časoch boli u vojska obvyklé. Ľudia už nerozlišovali, o vojakov ktorej strany ide – len čo ich zbadali, utekali sa skryť do lesa. Ak stihli, zahnali do hôr i dobytok, ale niekedy ledva uratovali holé životy. Napríklad neďaleká obec Klin bola úplne zničená.

Začiatkom roku 1683 si Námetovčania na faru uviedli protestantského kňaza – katolícky sa musel ukrývať po horách a u dobrých ľudí. V tom čase Thököly ovládol skoro celé Slovensko. Nakoniec sa spojil dokonca s Turkami v snahe, aby dobyl Viedeň. Leopold I. stiahol svoje vojská z Oravy na obranu Viedne, čím obyvateľstvo ostalo bez ochrany.

Do boja sa na stranu Habsburgovcov pridali poľskí kráľ Ján Sobieski. Po výčinoch v ich krajine prišli sem a odtiaľ na Oravský hrad. Poliaci vyhnali z neho kurucov – niektorých postínali a hlavy nastokli na koly. Následne sa rozprchli po Orave a tu ľupili, páľili, znásilňovali, a bru-

tálnymi spôsobmi vraždili. Podľa kronikára jedného kazateľa zaživa stiahli z kože. Vypálili 27 dedín, medzi nimi i Zubrohlava a Námetovo. Zverstvávajú, ktoré tu napáchali, dovtedy Orava nepoznala, obyvateľstvo vyšlo na mizinu. Dedinčania boli bezbranní voči hroziacim krutostiam. Zapríčinila to aj prítomnosť Tatárov. Byť v tých dobách kňazom katolíckym či evanjelickým, bolo osobitným hrdinstvom.

Na ďalší rok námetovskú faru spravovali katolícki duchovní. Turci už boli porazení, cisárske vojsko znovu obsadilo územie, aby potlačili kurucké povstanie. V októbri roku 1683 litovské vojská vydrancovali aj Rabču. Prechádzali tu v jeseni, keď krmiť bolo uskladnené v stodolách, a tak pri rabovaní niektoré obce ľahli popolom. Usadlosti boli potom také vyrabované, že nebolo čo siahť.

V roku 1686 boli v Rabči obrábané len dve usadlosti. Niekoľko „pozostalých obyvateľov bolo tak biednych, že nemali nijaký majetok. Obec ležala pri kráľovskej ceste a postihovali ju časté pochody, ktoré boli veľmi škodlivé.“

### Živelné pohromy, neúroda, neslýchaný hlad a bieda

Okolo roku 1687 bola už taká bieda, že obyvateľia museli chodiť po žobraní. V Rabči sa vtedy vysialo len 55 bratislavských meríc na 10 a pol osídlených port, čo bolo asi 42 domov.

Na oboch stranách Babej hory vypukol hladomor, ešte aj dobytok postihovali choroby. Na to v čase žatvy prišli ešte aj prudké dažde, až 8. septembra sa rozvodnila Polhoranka a bola veľká povodeň. Zima vtedy prišla veľmi zavčasu, takže zamrzla kapusta na poliach. Ľudia jedli machy, aby prežili, mleli do múky kôru z liesky, len aby sa aspoň trochu nasýtili.

Boje protestantov s katolíkmi nie a nie utíchnuť. Keď sa posilnila moc katolíckej strany, do zbrane povstali prevažne protestantskí šľachtici a vypuklo tak ďalšie povstanie – tentoraz na čele s Fraňom Rá-

koczim II. Vysilené obce už neboli schopné platiť dane. Žiadali teda odpustenie alebo aspoň zmierneenie poplatkov.

### 1695: „Božie dopustenie!“

V lete 1695 13. júla bola ďalšia veľká povodeň z dažďa padajúceho deň i noc. Rok to bol veľmi tvrdý, žiaľ sa mohlo až okolo Michala.

O tomto roku sa po dedinách hovorilo, že Pán Boh skáral ľudí siedmimi pligami: neskorou jarou, jarnými mrazmi, nepohodou v lete, povodňou, dažďovou jeseňou, keď zbierali mokré obilie; skorým príchodom mrazov a snehu, ktorý prikryl polia aj s nepozbieranou úrodou a množstvom myší. Myši ešte aj slamu obracali navivoč. Znovu v krajine nastal veľký hlad.

Dňa 23. septembra 1699 predpoludním nastalo veľké zatmenie slnka trvajúce dve a pol hodiny. Ľudia sa takýchto úkazov báli – vysvetľovali si ich ako zlé znamenia. Boli pre nich predzvesťou neblahých udalostí, najmä vojen, hladu a biedy.

Utrpenie pokračovalo aj roku 1703. Oravu obsadili kuruci, ktorých viedol Thökölyho nevlastný syn. Občania opäť trpeli.

Po polnoci z dňa 16. decembra sa zdvihol neslýchaný vietor. Bol takej sily, že v lesoch polámal hrubé stromy.

V novembri 1705 v Sečanoch zasadal výbor o rozdelení kostolov. Pri námetovskej fare z 13-tich filiállok všetky ostali rímsko-katolícke, okrem Zubrohlavy. Po dedinách sa stále zdržiavali Rákocziho kuruci, aby strážili poľskú hranicu.

Veterný živel opäť vyčíňal 5. a 22. júna 1707. Bol to taký silný víchor, až zdvihol množstvo prachu, v lesoch polámal veľké stromy, vyvracal a ničil domy, aj na obilí spôsobil škody. Počas celého roka pretrvávali dažde, búrky, záplavy a naostatok silné mrazy, ktoré v októbri zničili kapustu na poliach.

Zaujímavosťou je, že nasledujúci rok boli počas Rákocziho povstania razené zvláštne peniaze, ktoré sa podľa hesla povstalcov

„*Pro libertate – Za slobodu*“ volali libertásmi. Ešte v tomto roku boli zrušené.

V apríli roku 1709 Oravský hrad znovu obliehali cisárski vojaci, až kým sa povstalci po dohode nevzdali. 10. apríla 1709 sa Oravský hrad dostal do cisárskych rúk. Oravský župan Juraj Erdödy poslal z Bratislavy stoličným hodnostárom 2. mája 1710 inštrukcie: „*Tých, čo čakajú povstalcov so zbraňou, aby sa k nim pripojili a tiež poddaných treba odzbrojiť a odobraté zbrane sústrediť na Oravskom hrade. Zbraň ponechať len tomu, kto je ochotný na strane cisára prenasledovať nepriateľa.*“

Župan sa bál ďalšieho povstania na Orave.

Na 17. mája napadol sneh, prišla víchrica a mráz – veľa mladých oviec na salašoch v horách pomrzlo. Zima bola potom taká mrazivá, až mlynári v mlyniaciach osekávali ľad z kolies. Na Orave bol mor, ktorý zasiahol predovšetkým deti a starých ľudí.

### 18. storočie

Slovensko na začiatku 18. storočia poskytovalo obraz nesmierného hospodárskeho úpadku. Zemepáni bez ohľadu na biedne životné podmienky svojich poddaných vyrubovali a sami určovali výšku povinných dávok a poplatkov – niekedy až do takej miery, že tieto poddanské rodiny len s maximálnou námahou dokázali vyžiť. Okrem dávok zemepánovi sa platila i štátna daň, ktorá znamenala ďalšie zaťaženie. K biednemu postaveniu prispievalo koniec koncov i to, že usadlosť – pôda, na ktorej ľudia hospodárili, im nepatrila – a teda nemali výrazný záujem o zvyšovanie produkcie.

### 1711: mier a spamätávanie

Povstanie kurucov na čele s Rákoczim sa skončilo podpísaním mieru uzavretého v Satú Mare v Rumunsku 1. mája 1711. Týmto povstaním sa skončili stavovské povstania, trvajúce s prestávkami celé 17. storočie, ktoré chudobnému ľudu nepriniesli žiadne výhody, iba ďalšie zbedačovanie. Začalo sa



mierové obdobie Uhorska v habsburskej monarchii, do ktorej patrili: Rakúsko, České kráľovstvo, Sliezsko, Uhorské kráľovstvo, Chorvátsko, Sedmohradsko a z krajov, dobytých spod osmanskej nadvlády. V monarchii vládol Karol IV. Stalo sa tak 1. mája. Po viac ako 100 rokoch u nás konečne zavládol mier.

Človek však stále musel bojovať s drsnou prírodou. V júni padal hrubý ľadovec veľký ako kuracie vajce – nielenže pobil úrodu na poliach – aj kravám prebýjal kožu do krvi. Trval až do tretieho dňa!

Dediny sa museli spomätávať. Veľa detí pomrelo na akési chrasty, pravdepodobne osýpky, prípadne kiahne. Mierové obdobie umožnilo roľníkom v pokoji sa venovať obrábaniu pôdy. Obce boli v tom čase pomerne samostatné, potrebné náradie a náčinie si dokázali vyrobiť samotní roľníci, z ktorých sa postupne vyčlenili šikovnejší remeselníci. Okrem plodín, potrebných na výživu – obilia, kapusty a zeleniny, pestovali sa technické plodiny – ľan a konope. Prebytky, ktoré roľníci dokázali vypestovať, predávali na trhoch a jarmokoch. Získavali z nich finančné prostriedky, ktorými platili dane a poplatky panstvu a povinné deviatky a desiatky (deviata a desiata časť úrody panstvu a cirkvi).

### **Za Jura Erdödyho nastal hlad.**

V roku 1714 sa pánom hradu i celej Oravy stal Juraj Erdödy ml. Snažil sa o hospodársky rozvoj obcí takých zničených, vypálených a zbídačených výnamami a neúrodnými rokmi o zastavenie narastajúcich útekov Oravcov na Dolnú zem.

Ani tento rok roľníkom počasie neprialo, príroda dala pocítiť svoju moc – bola slabá úroda, veľa ľudí prichádzajúcich z Poľska umieralo od hladu na cestách alebo žobralo.

V susednom Živci bol veľký hlad a drahoty. Ľudia jedli pomletú riasu, ľanové hlávky, sečku zo slamy, rôzne trávy, roztlčený mach a dobyťiu krv. Z tejto stravy boli chudob-

ní, núdzni, škaredí, chorí, slabí, veľa ich umieralo. mnohé hospodárstva ostalo opustené.

### **Na Oravu prichádza posväcovať biskup**

V auguste 1715 prišiel na Oravu belehradský biskup Lukáš Natali, ktorý poposväcoval kostoly postavené katolími, ale aj odňaté protestantom. Vysluhoval sviatosť birmovania, benedikoval zvonov. Keďže Orava dovtedy biskupa nevidela, ľudia sa mu veľmi tešili, nosiac mu k birmovke aj malé deti – preto bolo mnoho birmovanec.

V tomto roku žilo v Rabči už 240 obyvateľov, ktorí v chotári kľúčovali lesné porasty a namáhavou prácou zúrodňovali pôdu. Bolo tu 55 gazdovstiev. Vieme, že vysiali 224 kubulov obilia, čo bolo menej v porovnaní s Rabčami. Konečne došlo k hospodárskemu oživeniu a utíchnutiu náboženských bojov.

### **Sedliaci, želiari, sluhovia a ako sa gazdovalo**

Poddané obyvateľstvo sa svojim vzťahom k pôde delilo na viacero skupín, medzi ktorými boli dosť veľké hospodárske – neskôr i právne rozdiely. Najsilnejšiu skupinu po stránke hospodárstva tvorili sedliaci (coloni). Tí mohli vlastniť buď celú usadlosť alebo jej časť. Táto samotná skupina bola však zastúpená majetkovo veľmi rozdielnymi sedliakmi – podľa toho, akú veľkú časťku usadlosti vlastnili.

Druhú skupinu tvorili želiari (inquilini), ktorí sa tiež členili na želiarov vlastníacich dom a kúsok pola – alebo želiarov, ktorí dom nemali. Z povinností plnili len ručné roboty.

Hospodársky najslabšou skupinou poddaného obyvateľstva tvorili sluhovia (famuli). Títo nevlastnili žiadny majetok, ale žili a pracovali v službe u bohatých sedliakov alebo ako čelad na šľachtických majetkoch. Počet sluhov bol rôzny. (Napríklad vieme, že v Or. Polhore bolo v r. 1775 13 sluhov a 28 služok.)

Chov dobytku mal pre obyvateľstvo horských oblastí základný hospodár-

sky význam. Dobytok dedinčania využívali v prvom rade ako ťažnú silu nielen na chod svojho gazdovstva, ale i pre prácu na majetku zemepánovom. Okrem toho práve dobytok predstavoval nezanebateľný zdroj výživy a peňažného príjmu pre svojho vlastníka.

### **A čo sa vlastne chovalo?**

Čo sa týka chovu napr. koní, ten bol pre dedinčanov dosť nákladný, preto ich počty boli nízke. Väčší význam mal pre nich chov volov, ktoré sa využívali ako ťažná sila. Ich množstvo bolo vždy početnejšie v porovnaní s koňmi. Kravy – tie predstavovali pre ľudí hlavný zdroj obživy – a tak sa každý gazda snažil uchovať aspoň jeden kus. Záležalo od zámožnosti občana, koľko kráv či jalovic bol schopný dochovať. Tak sa na jednotlivých hospodárstvách nachádzalo veľmi rozdielne množstvo kráv. Chov rožného statku nebol veľmi nákladný. Prevažnú časť roka sa pásol na lúkach alebo poliach. Zaujímavé je, že chovaný dobytok býval pestrofarebný, napr. voly boli červené aj ryšavé.

Pravda, aj vtedy sa už chovali ošipané – taktiež zdroj obživy. Nedostatok kvalitnejších krmív pre prasce však spôsoboval, že ich počet bol obmedzený.

### **Zamrznuté roky, čas zeleného chleba**

Na Orave je drsnejšia klíma, ako v iných oblastiach Slovenska.

V 1717-tom ľudia opúšťali domovy. Počasie sa nezlepšilo. Akniektovlani si hoľ zasiať oziminy, v tomto roku pre chlad schádzali slabé. Bieda sa vliekla od predchádzajúcich rokov počnúc 1715-tym, keď nepozbieraná úroda ostala na poli, roľníci ju vyberali spod snehu lopatami. O rom sa sneh topil až v máji, dobytok hynul zo slabnutý po biednej obžive pre slabú úrodu v predchádzajúcom roku. Stro- my rozkvitli až na Jána a už v polovici augusta napadol sneh. Po jeho roztopení ľudia zbierali zelenú, nedozretú úrodu, zelenú slamu rezali na sečku, z ktorej mleli múku spolu s ľanový-

mi hlávkami. Nenarástli ani priesady kapusty. Veľa ľudí z chudobnej zelenej nedozretej potravy ochorelo na červienku a umieralo veľa detí. Roky 1715, 1716, 1717 sa označujú ako zamrznuté roky. Pre biedu, hlad sa znovu odsťahovalo veľa rodín, z nedávno prisťahovaných mnohé odišli. Utekali na juh, kde po porážke Turkov ostali prázdne vyplienené kraje.

Hlad nútil ľudí hľadať náhradu potravín. Živili sa chlebom zo zomletej sečky, trávou, rôznymi bylinami a ovsom, zničeným ľadovcom, ktorý miešali s ľanovými hlávkami, mleli na múku a z nej piekli chlieb. Následkom takej zlej a nevhodnej stravy sa šírieli rôzne choroby a epidémie (v období 1737 – 1742 mor, ktorým najskôr utrpeli severné časti Oravskej stolice).

Následujúci rok bol zasa suchým, bez dažďov, obilie aj trávy vyschli. dobytok, hydina hynuli bez vody. Následkom sucha bol nedostatok potravy pre dobytok. V zime ho preto krčili chvojinou, veľa zvierat však podochlo od hladu. Obyvatelia obcí znovu utekali z hospodárstiev.

V ďalšom roku 1719 zima bola znaku veľmi tuhá, napadlo veľa snehu a snežilo až do mája. Vyhladovaný statok, ktorý prežil, bol vysilený, neviedol robiť jarné práce. Hneď z jari nastal veľký hlad – roľníci odchádzali za prácou do Živca, chceli nakúpiť obilie a chlieb, väčšina však nemala peniaze, a tak išla po žobraní. Máj bol celý suchý, ľudia v kostoloch prosili o dažď. Počas suchôt horeli lesy, potochlo ovocie, ľan, proso a hrach. V horách sa objavili vlky, ktoré napádali ľudí.

Počas nasledujúceho roku napadlo toľko snehu, že ani kupci nemohli prevažovať tovar po ceste do Poľska.

Museli preto čakať, kým sneh opadne, ale v lesoch zišiel až v máji. Toľko snehu si ľudia nepamätali.

Ak kupci predsa chceli prejsť, museli najat chlapcov, ktorí im prebrodili cestu.

Výkyvy počas trvali až do roku 1742.

### **Suchý rok 1726 a jeho následky**

Roku 1726 bol také suchá a horúčava, až obilie na poliach vytlelo, z polí sa do stodôl zviezla malá úroda. Ľudia sa báli zimo- vať veľa dobytky, preto sa ho v jeseni snažili popredať. Cena dobytky prudko klesla.

Následujúci rok pre veľkú vlnajúcu suchotu bolo málo obilia, ľudia opäť trpeli hladom. Jedli rôzne trávy a hriby, z čoho umierali na červienku. Vyľahlo sa také množstvo húseníc a chrobače, že stromy ostali bez listia ako v zime. Neskôr sa z hladu šíril epidémie.

### **Morálka, poriadok a jeho prísne dodržiavanie v 16. i 17. storočí**

Obecné spoločenstvo by bez pevnej organizácie vlastne pri všetkých ťažkostiach dodnes nemohlo prežiť. Napr. keď bolo treba kľúvať les, upravovať potoky či odvodňovať močiare. Priestupky proti prijatým vnútorným predpisom zásad života v dedine boli veľmi prísne trestané. Odoprenie povinností panstvu sa trestalo väzením a paličovaním, čo bol tvrdý telesný trest. Tiež odoprenie povinností obecných.

Ak vo večerných hodínach obecný vartáš prichytil mládenca na záletoch, dostal 12 palíc, a to verejne v nedeľu po omši pred kostolom v prítomnosti občanov takmer celej obce.

Ak sa prespala dievka, bola z obce trvalo vyhnaná.

Prísne sa dodržiavali nedeľe a sviatky. Kto by bol o sviatočnom čase vzbudzoval verejné pohoršenie, kto by sa zabával, prípadne kto by v tento deň robil nejaké telesné práce, alebo kupčil – potrestal sa telesným trestom 12 palíc alebo pokutou zaplattenia 12 zlatých.

Pohreb sa stal verejnou vecou, so zomrelým sa lúčil najmenej 1 člen rodiny. Pred nariadením takto nebolo.

Autoritou bol učiteľ. Okrem vyučovania vykonával aj ďalšie funkcie – bol organistom, staral sa o organ, bol kantorom či predspevákom, zúčastňoval sa obradov.

**Pokračovanie v ďalšom čísle Chýrniku. V. Briš**

# QUO VADIS, NAŠA LEGISLATÍVA?

**Bojím sa. Veľmi sa bojím. Obchádza ma strach a hrôza. Ak si nedám pozor a nebudem v stave sústavnej pohotovosti, môžem sa dostať do basy. Prečo?**

Na vine je nový zákon, tzv. audiovizuálny, ktorý vymysleli naši páni poslanci. Obchodníci nevedia, ako majú predávať cédečkú s ľudovou hudbou deťom a mladistvým, akými piktogramami označiť tie, kde sa spieva o víne, že je lepšie ako voda.

Taký obchodník, to je nič. Hodí si na každé CD „18“ a vec je vybavená. Ale ja? Čo s ľudovkami, ktoré sú pre niekoho „háklivé“ a ja som nútená ich učiť na hudobnej výchove, rozvíjať folklór a ľudovú kultúru u detí? Som totiž učiteľka na základnej škole. Tam majú deti maximálne 15 rokov, aj to až v deviatom ročníku. Už vidím, ako sa uškŕňate, lebo so myslíte, že prehánam a zbytočne panikárim.

**No dávajte pozor!**  
Na 1. stupni sa učí pieseň:  
*Zjedzte ma vĺčky, zjedzte, už ma moja milá nechce...*  
**To je predsa jasná samovražda.**

Alebo:  
*Zelená sa bučina, spevom hučí dolina, ja sa pustím po zboji, nech si bača sám dojí.*  
*Do zboja sa chlapci dajú, ove s bačom zanechajú...*  
**Veď to je úplne jednoznačné navádzanie na trestnú činnosť!**

Už ste pochopili?!  
Ja viem – povieť si, sú to iba dve piesne, ale ja som ešte neskončila! Pokračujem:

**Rasizmus:**  
*Ej, čarní si jak cigan, ej, jak ja ce ľubic mam...*

**Bigamia:**  
*Keby dzivky znali, jak ňevestom dobre, vydávali bi še za jedného po dve...*

**Sex:**  
*Keby nebolo pršalo, bolo by mi dievča dalo, ale začalo pršať, nechcelo mi dievča dať...*

**Morbídnosť:**  
*Išla Marina do cintorína, za ňou šuhajko s holbičkou vína..., alebo Horela lipka, horela, pod ňou má milá sedela...*

**Protináboženské:**  
*Darmo ma, mamičko, do školy dávate, zo mňa kňaz nebude, darmo nakladate...*

**A ako keby toho nebolo dosť, máme tu ďalšiu kriminalitu.**

V pesničke *Dnes je sobota* sa v jednej z ďalších slôh spieva:  
*...v zelenom háji, tam tá čakajú, tam tá Janko premilený, tam tá zabijú...*  
*A hneď nato: ...mám šablíčku ocelovú, vysekám sa ja...*  
**Nepripomína vám to organizovaný zločin s krvavým masakrom?**

**A čo taký incest? Že prehánam? Veď pozrite:**  
*...Chodzili bi do nas parobci zaredom, ale kedz nemožu, bo ja špim zos dzedom.*  
No stále som ešte neskončila. Čo taká notoricky známa pesnička:  
*Tri dni ma naháňali, aj tak ma nedostali, ešte ma tri dni budú, aj tak ma nedostanú...*  
**Veď to je jasný prípad výsmechu z orgánov štátnej moci!**

Čudujete sa, že u deviatkov, ktorí sú v pubertálnom veku, **prekvitá teror, šikana, vulgárne vyjadrovanie** a čo ja viem, čo ešte? Ja sa nečudujem. Veď pieseň  
*„Ešči som še ňeožeňil, už me žena bje a ja sebe prihotovil tri dubovo kyje. S jednim budzem ženu bici a s tím druhim dzeci a s tím trecim kyjačiskom pujdzem na zalety...“*  
tiež môže ovplyvniť myseľ človeka. Ja už nie som vôbec prevrapená, že potrebujeme u nás aj detské Linky dôvery.

Tých príkladov je veľa. Za všetky jeden posledný na záver. Len chcem poprosiť, aby to nikto nebral osobne.  
Toto sú naozaj fakty – **výsmech z invalidov:**  
*Ked som bul f Šarišu, stretol som Maryšu, bars še mi zapáčila...*  
*...očko mala lem jedno, aj na tím mala belmo, vlasy mala šive, nohy mala krive, zuba aňi jedneho.*

Chápete už teraz, prečo sa bojím? Naozaj neviem, čo mám robiť. Ale jedna vec ma predsa len napadla. Ak ma budú chcieť ztvoriť, stanem sa disidentkou a založím CHARTU 08. Len... neviem, kde utečiem! „Západ“ neexistuje. My sme už predsa v Európe!!!  
Ja som už pravá Európanka!  
Zostala by mi jediná úniková cesta... Žeby? Čo myslíte?

k(-)b

**3. MIESTO – literárna súťaž Ihnátove Hanušovce**

## „Kdo umí, ten umí...“

Konečne som sa rozhodol. Povedal som si: „Áno, idem to spraviť“ a pozbieral som si „vercajg“. Čo mi to všetko treba?

Aha, už to mám!  
V prvom rade kladivo, sekierku, možno aj pilku. Jáj, veď pôjdem na traktore, tak to bude v pohode.

A možno nájdem aj pomocníkov, veď kamarátov mám dosť.

Našli sa.  
A mohli sme vyraziť.

Plní nadšenia a elánu sme trielili na traktore k nášmu cieľu. Posilnení nielen duchom spolupatričnosti ale aj nejakým tým poldecáčikom sme dorazili na miesto určenia a začali mazať. Práca nám išla doslova „od ruky“.

Bolo to dosť namáhavé, ale my sme to zvládli. Museli sme síce dávať pozor, aby nás nikto nevidel a nepočul.

Bola totiž noc. Ale ten výsledok stál za to!  
Ráno okoloidúci sa len

zhrozene prizerali malej stavbe, ktorú niekto v noci nadobro zničil a zbúral tak, že sa ju vôbec neoplatí opravovať. A my? My sme boli „hrdí“ na to, čo sa nám podarilo. Len... má to malý háčik.

Nemôžeme sa tým nikde pochváliť, akí sme šikovní, lebo „pasú“ po nás policajti.

Predstavte si! Oni to totiž kvalifikujú ako trestný čin – ničenie cudzieho majetku!!! k(-)b

## PREDAJŇA FATIMA VÁM PONÚKA

• náboženskú literatúru (aj formou objednávok) • sväté písma • biblie • spevníky • ružence • krížiky • anjeličky • krstné sviečky • veľký výber bižutérie • rozprávkové knihy

**NÁJDETE NÁS - ULICA RABČICKÁ 327 (STAVBA ZA ČUČKOM), PRI ZDRAVOTNOM STREDISKU**

**OTVÁRACIE HODINY**  
**Pondelok – Piatok 8<sup>00</sup> – 15<sup>00</sup>**  
**☎ 0907 293 011**

## VYDIERANIE V RABČI

Vyšetrovateľ obvinil zo zločinu vydierania spáchaného v spolupáchateľstve 36-ročného muža z Námestova. Obvinený v obci Rabča vošiel na vozidlo do dvora miestne-

ho občana s ďalšími dvoma osobami. Vystúpil z auta a po slovnej výmene názorov žiadal od muža 300 tisíc Sk. Páchateľov nezaujímalo, odkiaľ ich muž zoženie. Vyhrážali sa mu, že za

tri dni prídu opäť a zoberú mu všetky autá. Obvinenému v prípade odsúdenia hrozí trest odňatia slobody v trvaní až šiestich rokov.

(KR PZ ZA)





e-FOTO J. ADAMČÍK

# ZHODNOTENIE ŠKOLSKÉHO ROKA



e-FOTO V. BRIŠ

**Opäť je tu záver školského roka asi najkrajšie obdobie pre všetky deti na svete. Tento sa nesie v znamení rozbiehajúcej sa najväčšej reformy v dejinách slovenského školstva.**

Myslíme si, že jej zvládnutie nás posunie dopredu, že vyučovanie sa stane zaujímavejším.

Toto všetko je ale podmienené naším zodpovedným prístupom a záujmom byť vzdelanejší, rozumnejší.

Keďže tu máme záver školského roka, preto dovoľte pripomenúť niekoľko štatistických ukazovateľov a krátke zhodnotenie činnosti.

V školskom roku 2007/2008 navštevovalo našu ZŠ 715 žiakov, kto-

rí boli zaradení do 14 tried na ročníkoch 1. – 4. a 16 tried 5. – 9. spolu 30 tried. Pri škole pracovalo jedno oddelenie ŠKD.

Na výchovno-vyučovacom procese sa podieľalo 43 pedagogických a výchovných pracovníkov.

Z celkového počtu 715 žiakov neprospeli 3 žiaci, 15 žiakov absolvuje opravdné skúšky a výborné výsledky dosiahlo 190 žiakov.

**Nepriaznivý trend v oblasti správania sa nám nepodarilo zastaviť, čoho dôkazom je 26 riaditeľských pokarhaní, 15 znížených známok zo správania na II. stupeň, 12 znížených známok zo správania na III. stupeň a 2 znížené známky na IV. stupeň.**

Z počtu 109 žiakov 9. ročníka bolo na gymnáziá

prijatých 17 žiakov, SOŠ 29 žiakov a na SOU 4-ročné 14 žiakov a 3-ročné 62 žiakov.

Ako každoročne, aj v tomto školskom roku sa naši žiaci zúčastnili množstva súťaží, kde dobre reprezentovali našu školu v okresných, krajských aj celoslovenských kolách. Úspešne si počínali v súťažiach z matematiky, jazyka slovenského, fyziky, zeme-pisu, prírodopisu, dejepisu, telesnej, výtvarnej, hudobnej výchovy, anglického a nemeckého jazyka.

**Najväčší úspech v tomto školskom roku zaznamenal žiak 7.A triedy Filip Fidrik, ktorý po víťazstve v okresnom kole matematickej pytagoriády obsadil v celoslovenskom kole vynikajúce 7. miesto. Pripravovala p.uč. Mgr. Mária Krišková.**

Úspešne nás v astronomickej súťaži reprezentovala Zuzana Pienčáková (8.C), ktorá po víťazstve v okresnom kole skončila v krajskom kole na 2. mieste aj Denisa Belkotiaková (7.A). V archimediáde boli úspešnými riešiteľmi v obvodnom kole Dominika Boldovjaková (7.A) a Filip Fidrik (7.A). Na obe súťaže pripravovala p. uč. Ing. Anna Kornhauserová.

V biblickej olympiáde v okresnom kole reprezentovali Margita Kolčáková (9.A), Eva Ptačinová (9.A), Adriána Raticová (9.A), Ludmila Ďubeková (9.A). Pripravovali p. uč. Mgr. Mária Zatková a pán kaplán Mgr. Milan Prídavok.

V geografickej olympiáde skončila Denisa Bel-

kotiaková (7.A) v okresnom kole na 2. mieste a postúpila do krajského kola, kde bola úspešnou riešiteľkou. 4. miesto v okresnom kole obsadil Filip Fidrik (7.A) a úspešnými riešiteľmi boli aj Alexander Kostič (6.A) a Veronika Kormanová (9.A). Pripravoval p. uč. Mgr. Miroslav Ciba.

V chemickej olympiáde bola víťazkou okresného kola Veronika Kormanová (9.A), ktorá v krajskom kole skončila na 5. mieste. Pripravovala p. uč. Mgr. Marcela Kubasáková.

V matematickej olympiáde obsadila Klaudia Brišáková (5.A) v okresnom kole na 3. mieste. Zároveň spolu s Máriou Kozákovou (5.A) boli úspešnými riešiteľkami celoslovenskej súťaže matematický kľokan. Úspešnou riešiteľkou korešpondenčnej súťaže z matematiky bola Michaela Maxová (5.A). Na tieto súťaže pripravovala p. uč. Mgr. Slávka Kovalčíková.

Úspešnými riešiteľmi matematického kľokana boli aj Milan Metes (8.A) a Silvia Brišáková (6.A). Pripravovali p. uč. Mgr. Daša Svrčková, Mgr. Ema Dravecká.

V olympiáde z nemeckého jazyka bola úspešnou riešiteľkou Soňa Mačincová (9.C). Pripravovala p.uč. Mgr. Adriana Tropeková.

V dejepisnej súťaži skončilo družstvo v zložení Jozef Boldovjak (8.A), Ján Jagelka (8.A) a Ján Kvasňák (8.A) v okresnom kole na 4. mieste. Pripravovala zrš Mgr. Lýdia Murínová.

V olympiáde z anglického



ho jazyka obsadila Veronika Kormanová v okresnom kole 2. miesto.

V okresnom kole matematickej pytagoriády roč. 1. – 4. obsadil Adam Volf (3.B) 1. miesto a Erik Fidirik (4.A) 3. miesto. Pripravovali p. uč. PaedDr. Margita Balcieráková, Mgr. Jana Revajová.

Celú plejádu výborných výsledkov sme zaznamenali už tradične v športových súťažiach.

Novopostavená športová hala pozitívne vplyva na rozvoj typicky halových športov.

Družstvo starších žiakov v basketbale postúpilo víťazne cez obvodové, okresné do regionálneho kola, kde obsadilo 2. miesto.

Úspešne si počínalo aj družstvo hádzanárov, ktoré po víťazstve v okresnom kole skončilo na 2. mieste v krajskom kole. V oboch súťažiach reprezentovali: Miroslav Pilarčík (9.D), Jozef Gura (9.D), Dominik Lach (9.D), Matúš Brišák (9.D), Patrik Kolčák (8.B), František Gábor (9.D), Lukáš Špigura (9.D), Viliam Oleš (9.D), Mário Grobarčík (9.D), Martin Bartkoviak (9.D), Milan Motýľ (9.A), Jozef Boldovjak (8.A), Tomáš Boldovjak

(9.A), Ján Ferneza (9.A), Jakub Kolada (9.A), Jozef Chutňák (8.A), Tomáš Ferletiak (9.B), Matúš Barnašák (8.A), Mário Labuda (8.A), Dávid Brišák (9.B). Pripravoval p. uč. Mgr. Miroslav Ciba.

V basketbale a hádzanej boli úspešné aj dievčatá, ktoré obsadili 2. miesto v okresnom kole, respektíve 2. miesto v krajskom kole.

Reprezentovali: Zuzana Kovaličková (8.A), Katarína Kudjaková (9.D), Anna Žiláková (8.A), Emília Žiláková (8.A), Eva Garajová (8.A), Silvia Kvasničáková (9.A), Eva Prisenžňáková (9.D), Veronika Kormanová (9.A), Jana Jaššáková (9.C), Adriána Gluchová (9.D), Eva Skočíková (9.D), Simona Vorčáková (8.A), Eva Fricová (9.A), Adriána Chromčáková (8.A), Alžbeta Grobarčíková (9.B). Pripravovala p. uč. PaedDr. Marcela Adamčíková.

Na majstrovstvách okresu v atletike skončilo družstvo starších žiakov v konkurencii 18 škôl na výbornom 2. mieste. Medailové umiestnenie zaznamenali: 1. miesto štafeta na 4 x 60 cm v zložení Lukáš Špigura (9.D), Dominik Lach (9.D), Miroslav Pilar



čík (9.D), Mário Grobarčík (9.D). Tretie miesto vybojovali Miroslav Pilarčík (9.D) v behu na 300 m a Martin Bartkovjak v behu na 1000 m. Druhé miesto obsadilo aj družstvo žiačok a medailové umiestnenia vybojovali 1. miesto Zuzana Kovaličková (8.A) vo vrhu guľou a Emília Žiláková (8.A) v skoku do diaľky. 2. miesto Zuzana Kovaličková (8.A) v skoku do výšky a Silvia Kvasničáková (9.A) vo vrhu guľou. 3. miesto Katarína Kudjaková (9.D) v hode kriketovou loptičkou. Družstvá atléto pripravovali p. uč. PaedDr. Marce

la Adamčíková, Mgr. Miroslav Ciba.

Na majstrovstvách okresu v atletike mladších žiakov obsadilo družstvo chlapcov 2. miesto a družstvo dievčat 3. miesto. Víťazstvo vybojoval Tomáš Bublák (6.A) v behu na 300m a Jakub Hurrák (7.C) v skoku do diaľky. Pretekárov pripravovali p. uč. Mgr. Emília Kolčáková, Mgr. Erika Kytková, Mgr. Ján Pienčák.

V okresnom kole súťaže strelba zo vzduchovky obsadilo družstvo v zložení Jozef Gura (9.D), Mário Grobarčík (9.D), Jozef Bel

kotiak (9.B) 3. miesto. Pripravoval p. uč. Mgr. Miroslav Ciba. V regionálnom kole kenderiády obsadili 3. miesto v behu na 60m Kristián Ratica (2.B) a Michaela Maxová (5.A) v skoku do diaľky.

Podakovať za dobrú spoluprácu v tomto školskom roku chceme, predstaviteľom obce ako zriaďovateľovi nášho zariadenia, rodičovskému združeniu, rade školy, farskému úradu a všetkým sponzorom, ktorí rôznymi formami pomoci prispeli k úspešnému ukončeniu školského roka 2007/2008.

## Sloboda, zodpovednosť, nezávislosť

**V dňoch od 14. 7. do 17. 7. 2008 bol organizovaný výlet pre deti vo veku od 12 do 15 rokov. Výlet bol organizovaný na základe projektu, ktorý bol schválený a financovaný z 90% VÚC Žilina. Mohli sa ho zúčastniť všetky deti, ktoré mali záujem. Účelom projektu bolo organizovanie preventívnych, voľnočasových aktivít zameraných na predchádzanie rôznych závislostí (alkohol, gamblérstvo, drogy, počítače, Tv, automaty, cigarety...)**

Výletu sa zúčastnilo 29 detí a šesť mládežníkov, ktorí sa spolu s pánom kaplánom Prídavkom sta

rali o bohatý program pre tieto deti. Ostatné organizačné zabezpečenie a stravu zabezpečovala p. Kvasničáková. Záujem o výlet bol veľký, preto sme sa snažili uprednostniť deti, ktoré chcú ísť na základe výberu triednych učiteľov z 2. stupňa ZŠ Rabča. Smutné bolo, že deti chceli ísť, no nakoniec nešli a tie deti, ktoré mali záujem, nemohli ísť, lebo bol obmedzený počet účastníkov. Výletu sa mohlo zúčastniť maximálne 32 detí.

Program výletu bol bohatý. V pondelok 14. 7. 2008 po príchode do fary v Letanovciach, kde sme boli ubytovaní, sme sa vybrali na túru do Slovenského raja. Prechádzali okolo známej rómskej oša

dy v Letanovciach, ktorá v nás zanechala rôzne pocity. Vyšli sme rebríkmi až na známe Kláštorisko, kde nám sprievodkyňa rozšírila vedomosti o „Klástore karmelitánov“, po ktorom tam ostali už len základy.

Druhý deň bol bez turistiky. Navštívili sme Spišskú Novú Ves, vystúpili sme na jej kostolnú vežu, ktorá je najvyššia na Slovensku, pozreli sme si malú zoologickú záhradu, potúlali sa po meste a deň sme zakončili plavárňou.

Tretí deň sme opäť navštívili Slovenský raj a jeho prekrásnu „Suchú Belu“.

K večeru sme si pochutnali na guláši, ktorý nám pripravil pán kaplán a p. šofér.

Posledný deň, t.j. štvrtok, sme navštívili „Inšti-

tút Krista Veľkňaza“ v Žakovciach, ktorý obývajú prevažne deti z detských domovov, ktoré po dovŕšení dospelosti nemajú kam ísť, bývalí väzni, alkoholičci, bezdomovci...Všetko to riadi a spravuje p. farár M. Kuffa. V tomto zariadení je 80 mužov bezdomovcov, ktorých on nazýva „chlapcami“, nakoľko tam našli domov, 45 ťažko zdravotne postihnutých a starých ľudí, prevažne na vozíčkoch, 8 slobodných matiek s deťmi a 30 žien. Keďže tam majú aj vlastné hospodárstvo povozili sme sa na koňoch, prešli sme sa po zariadení, pán farár Kuffa nás ohromil svojím zaujímavým rozprávaním o zariadení, jeho fungovaní, prečo to všetko robí, že „mať rád znamená dávať“

a mnoho iných zaujímavých rád a postrehov.

Na záver nám zabezpečil bezplatné kúpanie v termálnych bazénoch vo Vrbove. Počas týchto dní aj večerov mali deti pripravené rôzne hry, súťaže, za ktoré boli odmenené vecnými cenami.

Touto cestou chcem poďakovať Obecnému úradu Rabča, že bol ochotný dofinancovať tento výlet, bývalému p. kaplánovi Prídavkovi, mládežníkom, p. šoférovi, že obetovali svoj voľný čas pre dobrú vec. Dúfam, že deti si z výletu odniesli nielen pekné zážitky, ale si aj uvedomili, že vo všetkom majú možnosť voľby. Verím, že tento výlet im pomohol pri správnej voľbe trávenia voľného času.



# Som hroch

**Tak toto bol najčastejší dodatok do dotazníka, v ktorom účastníci výletu hodnotili túto akciu.**

Stalo sa to niečím ako heslom našej akcie. A okrem toho, že sa z nich vyklula minizoo, musím povedať, že prevažne boli spokojní s tým, čo sme pre nich pripravili. Bola to akcia so zameraním proti rôznym typom závislostí. Ak si človek dokáže rozumne vyplniť voľný čas, nemá čas na hlúposť. A myslím, že nám sa ten ich voľný čas podarilo vyplniť rozumne.

Hneď na začiatku sa o dvojhodinový program postarali tí, čo sa prihlásili a nakoniec nedorazili. Bez toho aby po niekom odkázali, že sa nezúčastnia tohto výletu. V mene tých, ktorí organizovali tento výlet, vyslovujem k tým, ktorí sa nedostavili, výčitku. Viete, koľko bolo takých, ktorí chceli ísť, ale vďaka vám, nemohli ísť a vy ste aj tak nešli? A tak sa začalo na poslednú chvíľu zháňanie ľudí, ktorí sa do hodiny museli zbalíť a namiesto 8.<sup>00</sup> sme vyrazili o 10.<sup>00</sup>. Cieľom boli Letanovce.



Prvý deň sme objavovali krásy Slovenského raja. Turistika síce nesaďa každému, ale zvládli sme to všetci. Ešte dnes počujeme to ich nieeeeeeeeeeeee!!!!!! Pre niektorých väčší zážitok ako prechádzka Slovenským rajom bola prechádzka cez rómsku osadu. Tento prvý deň, ako aj všetky ostatné, sme ukončili svätou omšou, ktorú si

pripravovali účastníci výletu podľa skupinky, do ktorých sme ich rozdelili a tieto skupinky medzi sebou súťažili o zaujímavé vecné ceny. Najväčším zážitkom dievčat určite bolo to, že na svätej omši mohli miništrovať. Ďakujeme nášmu už bývalému pánovi kaplánovi Milanovi Prídavkovi, že tam bol s nami.

„Neturisti“ si prišli na

svoje na ďalší deň, keď sme navštívili v Spišskej Novej Vsi najvyššiu vežu na Slovensku, potom ZOO, kde kritika padla na malý výbeh medvedov. Tiež plaváreň, kde sme sa „močili“ dobré tri hodiny a všetko sme to ukončili objavovaním hereckého talentu mladých. To boli scény! ..., NIEEEEEEE! Ale áno, čo by to bol za výlet v blízkosti Sloven-

ského raja, keby turistika bola iba v jeden deň? Síce nebezpečnejšia, ale o to krajšia bola prechádzka Suchou Belou. Na otázku, prečo Suchá Belá, nevedel odpovedať nikto, lebo vody a vodopádov bolo až až. No a po návrate z turistiky, ktorá ich ani trochu neunavila, ale skôr by som povedala, že posilnila, nasledovali súťaže medzi

skupinkami, vilomeniny a nočná hra do neskorého večera. Alebo žeby skorého rána?

A ako všetko sa raz skončí, prišiel koniec aj nášho výletu – teda posledný deň. Začali sme ho upratovaním fary, kde sme boli ubytovaní – ďakujeme pánovi farárovi a kaplánovi z Letanoviec. Po uprataní sme stihli vyhlasovanie výsledkov a návštevu „komunity“ v Zakovciach, ktorú vybudoval pán farár Marián Kuffa pre všetkých, ktorí to potrebujú. Pre matky s deťmi, pre bezdomovcov, alkoholikov, drogovu závislých, telesne postihnutých... Pripravil si pre nás veľmi zaujímavú prednášku, pri ktorej všetci pozorne počúvali, niektorí dokonca s otvorenými ústami. Bola ukončením toho, kvôli čomu sme sem prišli – predchádzaniu každým závislostiam. Na záver sme sa boli ešte vykúpať na termálnom kúpalisku vo Vrbovom, a potom nasledovala už len cesta domov, ktorú niektorí predebatovali, iní prespali a podaktorí prespievali.

**Janka Kvasniaková**





# Milý pán kaplán, animátori, milí mladí

Ako má všetko svoj začiatok, tak to musí mať samozrejme aj koniec. Takto zazneli slová v „pinpoške“ pri rozlúčkovom večierku s pánom kaplánom Milanom Prídavkom. Tu sme si my mladí zaspomínali na 3 roky, počas ktorých sa nám venoval náš kapláno Milanko. Čas uteká ako voda. A ani sme sa nenazdali a prešli 3 roky odo dňa, kedy vstúpil do našej dediny. Neznámy človek. Netrvalo dlho a Neznámy sa pre nás postupne stal Poznaný. Poznaný s menom Milan Prídavok. Kaplán rabčiansky. Prídavok – priezvisko, ktoré mnohým ľuďom lámalu hlavu. Viacerí si vedeli vytvoriť rôzne pomôcky, ako si to zapamätať. No my sme nepotrebovali vedieť, či je Prídavok, Preddavok ba dokonca Pristavok, ako ho mnohí zo začiatku volali. Stačilo nám, že to bol človek, ktorý sa nám chcel venovať. Človek, ktorý bol ochotný darovať kus zo seba. Kaplán, ktorý prejavil záujem o nás od prvej chvíle, a ktorý sa stále viac a viac snažil byť naším kamarátom. Kamarátom, ktorého sme potrebovali. Kamarátom, ktorý vedel, čo je v nás a čo musí zdokonaľiť. Kamarátom, ktorý nás dostane bližšie k Bohu.

Keby sme chceli úplne dopodrobna opísať, čo všetko pre nás urobil, asi by nám jeden Rabčiansky chýrnik nestačil. Ale nedá nám nespomenúť aspoň prvé naše stretnutie s ním, kde sme boli všetci napätí a zvedaví. Prvé kontakty, prvé rozhovory a všetky prvé kroky, ktoré boli opatrné a veľmi pozorné. No postupne sa všetko zmenilo. Ako-tak sme sa ofukali a začali naplno. Na začiatku to boli len nevinné nedelné basketbaly. No potom naše akcie začali postupne naberať grády. Pravidelné opekačky na Hájovni, bowling, chatovačky, pokecy v „pinpoške“, diskotéky, cyklotúry a piatkové stretnúť. Sem tam sme zostali aj „po kostole“. Občas väčší výlet ako napr. Spiš, Krakov, Košice, Medžugorje, Praha. Taktiež musíme spomenúť tábor v Lúčkach a výstup na Choč. Vďaka nemu sme spoznali krásne miesto, ktoré sa stalo pre nás akoby tradíciou, keďže sme tam boli každý rok. No nielen my, ale mali tú možnosť aj iné deti, ktoré sú kaplánovi určite za to takisto vďační. Keď už spomíname tie Lúčky, nesmieme zabudnúť aj na jedávanie a zabávanie sa po nociach, kúpanie sa vo vode alebo kúpanie sa v bahne, teda skôr obhajdovanie sa bahnom. Taktiež sa našou obľúbenou destináciou stali Tatry. Tu pán kaplán dokázal zo seba vydať aj to posledné, len aby šlo všetko po poriadku. Boli to síce veľmi namáhavé výstupy, ale sem-tam nás vedel povzbudiť, pridržať pri strmých skalách, ba dokonca potlačiť na cestu. Dá sa povedať, že Opóra v každom čase na každom mieste. Pán kaplán dokázal pre nás vybaviť všetko čo, sme chceli. Vybavil prakticky aj nemožné, pretože to robil s dobrým úmyslom. Vedel,

že vždy z jeho snahy vzišlo niečo dobré.

Ako vášnivý futbalista zažil veľa prehíer a sklamaní, ktoré mu neraz drásali nervy, ale my všetci dobre vieme, že pár prehíer vo futbale mu nezobralo optimizmus a chuť bojovať ďalej. Nedokázal sa vzdať, a to asi zapríčinilo to, že futbalom doslova žil. Pri ňom predvádzal také kreácie, že nás neraz od smiechu dostávali do kolien. Veď myslím, že každý z nás videl ko-trmelce, skalpovanie trávnikára, rôzne nepochopiteľné výskoky a mnoho ďalších hviezdnych kreácií, ktorých sa mu dostávalo nielen na trávniku, ale aj v kuchyni. Vďaka jeho kulinárskej zručnosti sme zažili kopu neopísateľnej srandy. Takže sme zistili, že zabávať mu ide oveľa lepšie ako variť alebo čokoľvek iné.

Zažili sme to, čo zrejme nikto iný nikdy nezažije, pretože sme spoznali človeka, ktorého už nikto nebude poznať presne tak, ako sme ho poznali my. Stal sa človekom, ktorý je ako my. Ktorý nás chápe, ktorý sa s nami dokáže zabávať na hlúpostiach, ktorý sa občas správa ako dieťa, a to len preto, aby nám mohol na tvári vyčariť úsmev.

A keďže „Ten zhora“ určuje začiatky a konce, určil aj koniec jeho pôsobenia v našej farnosti. Myslíme, že za všetkých môžeme povedať jedno veľké *ďakujeme*. Ďakujeme mu za priateľstvo. Ďakujeme za ochotu zdieľať jeho obývačku v ktorúkoľvek hodinu. Ďakujeme, že občas dokázal byť tvrdý, občas sa hnevať. No hlavne ďakujeme za 3 roky, počas ktorých nás priviedol bližšie k Bohu. Vlastne ďakujeme za všetko, čo bol pre nás ochotný urobiť.

A na novom pôsobisku mu prajeme len veľa šťastia,



V pimpongárni s mládežou

EFOTO – AUGUSTÍN PITÁK ML.

aby sa rýchlo dostal do nového pracovného kolobehu a aby stále žil pre mladých, ako to bolo doteraz.

No úplne najväčšia vďaka patrí Bohu, ktorý nám umožnil spoznať tohto kňaza a priateľa v jednom.

A ešte si to žiada prídavok, jedno veľké spoločné ďakujeme.

**Mladí z Rabče**

## Krátke zhodnotenie ...

**Na čo ste si ťažko zvykali?**

• Už ani neviem. Spočiatku som sa cítil veľmi sám.

**Čo Vás prekvapilo pri príchode medzi nás?**

• Množstvo ľudí, ktorí chcú robiť niečo, čo má zmysel.

**Čo sa Vám páčilo?**

• Ochota ľudí pomáhať.

**Čo sa Vám nepáčilo?**

• Život ľudí, ktorí sú „veriaci“, ale žijú úplne bez Boha. Správanie mladých - alkohol, vandalizmus.

**Čo Vám bude najviac chýbať?**

• Ľudia, ktorí sa z radových farníkov zmenili na priateľov a samozrejme „pinpoška“. Toto miesto a pár priateľov, úžasná kombinácia.

**Keď počujete farnosť Rabča, čo Vás prvé napadne?**

• Tri krásne roky prežité so zaujímavými ľuďmi v peknom prostredí.

• Ako by ste charakterizovali mladých v Rabči?

• Šikovní ľudia s obrovským potenciálom, ktorých sem-tam treba prinútiť, aby sa rozhybali.

**Čo Vám dali a čo Vám vzali mladí**

**v Rabči?**

• Dali mi nové priateľstvá a radosť z toho, že môžem byť pre niekoho užitočný. Nevieť, čo mi vzali. Možno kopec času, ktorý by som aj tak lepšie nevyužil.

**Čo by ste chceli mladým v Rabči odkázať?**

• Zachovajte si vieru a žite podľa nej, aj keď budete dospelí a budete mať svoje rodiny a svoje problémy. Nech vám nikdy nezáleží len na sebe a buďte ochotní urobiť aj niečo pre ľudí, ktorých vám Boh posla do cesty.

**Aký máte pocit z toho, že odchádzate?**

• Odyšadiaľ, kde sa človek cíti šťastný, sa odchádza ťažko.

**Budeme Vám chýbať?**

(Zbytočná otázka)

• Tri naplno prežité roky s ľuďmi, z ktorých sa stali priatelia, sa nedajú len tak zahodiť za hlavu.

**Budete nás chodiť navštevovať?**

• Človek sa rád vracia na miesta, kde mu bolo dobre.

**Budete ochotný chodiť s nami na ďalšie akcie, ak budete mať čas?**

• Veľmi rád, ale treba prenechať miesto aj iným.

**Mladí z Rabče**



# ZOZNAM NEZNÁMYCH VLASTNÍKOV

Napriek osvedčeniam, vydržaniam cez ROEP, dodatočným dedičským konaniam z celkového počtu 23208 záznamov s vlastníckmi po ROEP stále zostalo 2236 záznamov s vlastníckmi u ktorých chýba adresa trvalého pobytu a u 1766 vlastníck chýba rodné číslo – je len dátum narodenia. Neznámych vlastníck zastupuje Slovenský pozemkový fond tak, ako by to bol jeho vlastný majetok. Platí to len do doby, kým sa nedoplnia osobné údaje u žijúcich vlastníck ako je dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého pobytu alebo u zomretých vlastníck dodatočné dedičské konanie na novoobjavený majetok. NEZNÁMI VLASTNÍCI SÚ NAJVÄČŠOU BRZDOU VÝSTAVBY OBCE. Ak sa objavia v stavebnom pozemku ich majetok sa dá previesť na žijúceho vlastníka – dediča len dodatočným dedičským konaním dedičov alebo súdnym rozhodnutím o reálnom rozdelení pozemku. V súčasnosti pozemkový fond tento majetok nepredáva.

**VYZÝVAME RODINNÝCH PRÍSLUŠNÍKOV TU UVEDENÝCH NEZNÁMYCH VLASTNÍKOV A AJ KAŽDÉHO VLASTNÍKA, ABY SI SKONTROLOVAL, ČI MÁ UVEDENÉ SPRÁVNE RODNÉ ČÍSLO NA VŠETKÝCH LISTOV VLASTNÍCTVA, AJ ADRESU A AK ZISTIA, ŽE NIE, PÍSOMNE NECH POŽIADAJÚ KATASTER NEHNUTELNOSTI V NÁMESTOVE O DOPLNENIE ÚDAJOV.**

**ČÍM MENEJ BUDE NEZNÁMYCH VLASTNÍKOV, TÝM LAHŠIE SA BUDÚ VYSPORIADÁVAŤ POZEMKY DO CELKU.**

## Vlastník nie je známy

PILARČÍK Vendelín, Svidnícka 514/4, Praha 8, ČR: 2913, 3172, 3884, 3885, 3886; ŠTEMPOVÁ Mária r. Bušková, Priateľstva 17, Jablonec nad, ČR: 3198, 3172.

## Vlastník je známy, ale miesto jeho trvalého pobytu alebo sídla nie je známe

## Meno a priezvisko, bydlisko, LV:

ADAMČÍKOVÁ Kristína, Ing.: 3146, 3147, 3150, 3153, 3161, 3162, 3163, 3165, 3167, 3172, 3173; ANDREJKOVIČ Jozef: 3901; ANDREJKOVIČOVÁ Mária r. Rejdugová, SR: 3901; BALCEROVÁ Justína r. Bušková, Čajkovského; Hradec Kralové, ČR: 3198, 3172; BANDÍK Ján: 51, 2853, 2854, 3064, 3077, 3970, 4284, 4285; BANDÍK Jozef: 51, 2853, 3064, 3077, 3970, 4284, 4285; BANDÍK Jozef, SR: 2854, 2896; BARNASOVÁ Anna (maloletá): 2910; BARNAS Martin: 2910, 4116; BARNAS Pavol, SR: 2910; BARTKOVIÁK Anton: 3351; BARTKOVIÁK HANULÁK Anton, SR: 2973, 2973; BARTKOVIÁK Ján, SR: 3978, 3980, 3981, 3982, 3984, 3901; BARTKOVIÁK HANULÁK Martin: 4153, 4163; BARUTÍK Pavol: 3100; BELKOTÁK Matej: 2973; BIELÁK Ján: 3172, 3179, 3182, 3185, 3168, 3164, 3166, 3162, 3163, 3161, 3158, 3150, 3151, 3152, 3148, 3149, 3146, 3145, 4155, 4156; BIELÁK Martin: 4155; BIELÁK Pavol: 3172; BRIŠÁKOVÁ Mária: 3907, 3922, 3929; BRIŠÁK Ján, SR: 3601, 3603, 4303, 3144, 3142, 3271, 3301, 3274, 3285, 3286; BRIŠÁK Jozef: 3301; BRIŠÁK Pavol: 3301; BRIŠÁKOVÁ Johana: 3366; BRIŠÁKOVÁ Mária: 3301; BRIŠÁKOVÁ Terézia: 3366, 3368, 3369, 3371; BUŠKA Anton: 3077, 3078, 3064,

3060, 2854, 2855, 2853, 4285, 4284, 3970, 3584; BUŠKA Ignác: 3198, 3172; BUŠKA Ján: 3645; BUŠKA Ján, SR: 3744; BUŠKA Ľudovít (maloletý): 3198, 3172; BUŠKA Martin (starší): 3198, 3172; BUŠKOVÁ Helena r. Kormanová, SR: 3645; BUŠKOVÁ Johana: 3172, 3198; BUŠKOVÁ Katarína r. Jagelková, SR: 4101, 4104, 4102, 2916, 2917, 2919, 2922, 2923; BUŠKOVÁ Katarína r. Pitáková, SR: 2973; BUŠKOVÁ Katarína, SR: 4110; BUŠKOVÁ Mária: 3645; BUŠKOVÁ Pavlína (vydatá, Or. Lesná): 3172, 3198; CIGANÁKOVÁ Terézia: 3057, 3052, 3056, 3026, 3032, 3035, 3986, 3991, 3992; CVOLIGA Jozef: 4227, 4161, 2867, 2874, 2868, 2879; DOBIERKOVÁ Anna r. Piták – Hakoš, SR: 2854, 2853, 51, 3064, 3077, 4284, 4285, 3970; DOLEŽALOVÁ Mária r. Pitáková, SR: 3970, 4242, 3722, 3704, 3705, 3712, 3718, 3719, 3073, 3074, 2973, 2660, 2862, 2869; DOMIN Ignác: 3604, 3601; DOMIN Jozef: 3951, 3950, 3944, 3885, 3884, 3886, 3946, 3941, 3162, 3163, 3161, 3158, 3150, 3151, 3152, 3148, 3149, 3146, 3145, 3168, 3164, 3166, 3172, 3181, 2850, 2845, 2848, 2844, 2841, 2834, 2833, 2832, 2852, 2851; DOMIN Pavol: 2866, 2865, 2851, 2852, 2832, 2833, 2834, 2837, 2841, 2844, 2846, 2847, 2848, 2845, 2850, 3067, 3065, 3068, 3071, 3181, 3172, 3166, 3164, 3168, 3145, 3146, 3149, 3148, 3152, 3151, 3150, 3158, 3161, 3163, 3162, 3941, 3946, 3886, 3884, 3885, 3970, 3944, 3950, 3951; DOMIŠÁK Ignác: 2973; DOMIŠÁK Jozef: SR: 2973; DOMIŠÁK Martin: 3100, 2973; DOMIŠÁKOVÁ Mária r. Jadvidžáková, SR: 2973; DOROTÁKOVÁ Mária: 2973; DOUPOVEC Jozef: 3142, 3144, 4303; ĎUBAŠÁK Jozef: 3265, 3268, 3264, 2386;

DUPÁK Ján: 2980, 2986, 2988; ĎURČÁK Anton: 3775, 3781, 3782, 3785, 3787, 3789, 3790; ĎURČÁK Jozef: 3200, 3172; ĎURČÁK Pavol: 3172, 3200; ĎURČÁKOVÁ Mária: 3200; ĎURČÁKOVÁ Žofia r. Skurčoňáková, SR: 3790, 3789, 3787, 3785, 3782, 3781, 3775, 3140; FABIÁN Ľstván: 2384, 3265, 3264, 3266; FERENCOVÁ Katarína r. Rajdugová, SR: 3901; FERENIŠÁK Jozef: 2922, 2916, 2923; FERLEŠÁK Pavol, SR: 3803, 3805; FERLEŠÁKOVÁ Anna r. Chutňáková, SR: 3845, 3846, 3851, 3852, 3853, 3859, 3861, 3862, 3865, 3866; FERLEŠÁKOVÁ Terézia r. Latarnáková, SR: 3805, 3803, FERLEŠÁK Jozef: 3790, 3787, 3789, 3769, 3776, 3782; FERNIŠÁK Martin, SR: 2973; FIMEK Jozef, SR: 2973; FIMEKOVÁ Anna: 2973; FIMEKOVÁ Mária r. Pjenčáková, SR: 2973, FIMEKOVÁ Mária, SR: 2973; GABALÍKOVÁ Margita r. Jagnešáková, Krásna Hôrka, Tvrdošín, SR: 3243; GALGAŇÁK Andrej: 3993, 3994, 3995; GALGAŇÁK Ignác: 2973; GALGAŇÁK Ján, SR: 2973; GALGAŇÁK Michal: 3993, 3994, 3995; GALGAŇÁK Pavol, SR: 2973; GALGAŇÁKOVÁ Helena r. Žiláková, SR: 2973; GARAJ Ján, 3480; GARLAŠÁKOVÁ Katarína: 3320, 3329, 3330, 3333, 3321, 3322, 3746, 3742, 3747, 3749, 3752; GARLAŠÁKOVÁ Terézia, SR: 3320, 3329, 3330, 3333, 3321, 3322; GENSOROVÁ Helena: 2973; GENZOR Jozef: 2867, 2879, 2868, 2874, 4227, 4161; GLOMBÍKOVÁ Jana r. Pitáková, SR: 4228, 4284, 4285, 3970, 2877, 2867, 2868, 2853, 2854, 51, 3077, 3064; GLUCH Ján, SR: 4152; GLUCH Ondrej, SR: 2973; GLUCHOVÁ Agáta: 4153, 4163; GLUCHOVÁ Jozefína r.

Pňačková, SR: 4276, 3501; GLUŠTÍK Adam: 2973; GLUŠTÍK Ján: 3946, 3950, 3951, 3885, 3884, 3886, 3940; GLUŠTÍK Ján, SR: 2973, 2973; GLUŠTÍK Jozef, SR: 2973, 3057, 3032, 3052, 3056, 3026, 3986, 3991, 3992; GLUŠTÍK Pavol, SR: 2973; GLUŠTÍKOVÁ Alžbeta, SR: 3992, 3987, 3991, 3986, 3043, 3056, 3046, 3038; GLUŠTÍKOVÁ Anna, SR: 2973; GLUŠTÍKOVÁ Katarína r. Piták Mokošová, SR: 2973; GLUŠTÍKOVÁ Mária, SR: 2973; GNIDIAK BLANÍK Ján: 2917, 2916, 2923, 2922, 1231, 2515, 2937, 2934, 2935, 4109; GNIDIAK BLANÍK Jozef: 4109, 2922, 2923, 2916, 2917; GNIDIAK Ján, SR: 2916, 2917, 2923, 2922, 4109; GNIDIAK Jozef, SR: 2916, 2917, 2923, 2922, 4109; GNIDIAK Stanislav: 2917, 2916, 2923, 2922, 4107, 4102, 4101, 4110, 4109, 4120; GNIDIAK Vladislav, 2917, 2916, 2923, 2922, 4107, 4102, 4101, 4110, 4109, 4120; GNIDIAKOVÁ Mária: 4109, 4212, 2922, 2923, 2916, 2917; GNIDIAK BLANÍK Anton, 2917, 2916, 2923, 2922, 4109; GOLÁN Harry: 3970, 4242, 3722, 3719, 3718, 3705, 3712, 3704, 2660, 2862, 2869, 3074, 3073; GOLÁN Tomáš: 3970, 4242, 3722, 3719, 3718, 3705, 3712, 3704, 2660, 2862, 2869, 3074, 3073; GORELOVÁ Žofia r. Gluchová, SR: 3151, 4147; GUŽÍKOVÁ Anna r. Jagnešáková, SR: 3241; GUŽÍKOVÁ Mária r. Pikošová, SR: 3218, 3221; GUŽIŠÁK Anton: 4051, 4050, 4045, 4046; HARBUŠ Anton: 2917, 2916, 2923, 2922, 1231, 2515, 2937, 2934, 2935, 4107, 4109, 4102, 4101, 4120, 4110; HARBUŠ Ignác, SR: 2917, 2916, 2923, 2922, 1231, 2515, 2937, 2934, 2935, 4107, 4109, 4102, 4101, 4120, 4110; HARBUT Ján, SR: 2923, 2920, 2922, 2916; HARBUT

Jozef, SR: 4110, 4120, 4101, 4102, 4109, 4107, 2977, 2935, 2934, 2937, 2969, 2966, 2515, 1231, 2922, 2923, 2916, 2917; HARBUT Karol, 4109, 4110, 4120, 4101, 4102, 4107, 2935, 2934, 2937, 2515, 1231, 2920, 2922, 2923, 2916, 2917; HARBUTOVÁ Helena r. Košútová, SR: 3744; HARBUTOVÁ Jozefína, SR: 3224; HARBUTOVÁ Veronika r. Jagelková, SR: 4113, 4110, 4115, 2934, 2935, 2937, 1231, 2515, 2922, 2921, 2923, 2916, 2917; HERETÍK Ján, SR: 3014; HERETÍKOVÁ Terézia r. Zboroňová, SR: 1398, 4130, 4131, 4165; HERMÁNKOVÁ Johana r. Oselská, SR: 3599; HICOVÁ Johana r. Kudjaková, SR: 3858; HOPIAK Anton: 3814; HOPIAK Ján: 3814, 3292, 3287, 3288, 3289, 3291, 3280, 3282, 3275, 3277; HOPIAK Pavol: 3277, 3275, 3282, 3280, 3291, 3289, 3288, 3287, 3292, 3814; HOPIAK Vendelín: 3814, 3292, 3291, 3287, 3288, 3289, 3280, 3275, 3277; HOPIAKOVÁ Anna: 3292, 3291, 3287, 3288, 3289, 3280, 3282, 3275, 3277; HOPIAKOVÁ Anna r. Jadvidžáková, SR: 2973; HOPIAKOVÁ Johana: 3814, 3292, 3287, 3289, 3288, 3291, 3282, 3280, 3275, 3277; HOPIAKOVÁ Katarína r. Mularčíková, SR: 3292, 3291; HOPIAKOVÁ Mária: 3814, 3292, 3287, 3288, 3289, 3291, 3280, 3282, 3275, 3277; HOPIAKOVÁ Rozália: 3814, 3292, 3287, 3289, 3288, 3291, 3282, 3280, 3275, 3277; HOPIAKOVÁ Terézia: 3814; HOPIAKOVÁ Žofia: 3814, 3292, 3287, 3288, 3289, 3291, 3280, 3282, 3275, 3277; HROMADOVÁ Mária r. Djubasáková, SR: 4160, 4149, 4146; CHROMEKOVÁ Mária r. Kufelová, SR: 4303, 3970, 3081, 3082, 3144, 3142; IGNAŠÁKOVÁ Jozefína: 3518; ISKERKA Jozef: 3512, 3513, 3502, 3506, 3507, 3499, 3500,

3491, 3492, 3493, 3490, 4277, 4278, 4180, 4183, 3140;  
ISKERKA KAPRAŇ Ján:  
3655, 3656, 3662, 3666, 3518, 3396; ISKERKOVÁ Anna:  
3601, 3603; ISKERKOVÁ  
Anna r. Ferletáková, SR: 3513, 3502, 3512, 3494, 3490, 3491;  
ISKERKOVÁ Johana r.  
Oškvareková, SR: 3140, 3141, 3138, 3139, 3109, 3100, 4262;  
ISKERKOVÁ KAPROŇ Anna:  
3666, 3662, 3656, 3655, 3396;  
ISKERKOVÁ KAPROŇ  
Johana: 3666, 3662, 3656, 3655, 3396; ISKERKOVÁ  
KAPROŇ Mária: 3666, 3662, 3656, 3655, 3396;  
JADVIDŽÁK Anton: 3616, 3624, 3618, 3619;  
JADVIDŽÁK Ján: 3616, 3624, 3618, 3619; JADVIDŽÁK Ján  
(ž. Helena Pitáková): 2973;  
JADVIDŽÁK Johann: 3115;  
JADVIDŽÁK Pavol, SR: 2973, 2973; JADVIDŽÁKOVÁ  
Johana: 3619, 3618, 3624, 3616; JAGELKA Andrej: 4116, 4101, 4102; JAGELKA Anton, SR: 4120, 4115, 4115, 4117, 4113, 4110, 4101, 4104, 4102, 2923, 2923, 2917, 2916, 2922, 2922, 2917, 2919, 2921, 2918; JAGELKA Ignác: 2923, 2917, 2922, 2921; JAGELKA Ján, SR: 4050, 4051, 4044; JAGELKA Johann: 4116; JAGELKA Jozef: 4227, 4161, 4050, 4051, 4044, 2867, 2868, 2874, 2879; JAGELKA Jozef, SR: 4115, 4116, 4120, 4113, 4110, 4110, 4101, 4102, 4106, 4107, 4109, 2923, 2923, 2917, 2917, 2922, 2922, 2921, 2921, 3193; JAGELKA Ondrej: 3885, 3884, 3886, 3146, 3145, 3148, 3149, 3151, 3150, 3152, 3158, 3161, 3162, 3179, 3168, 3172, 3182, 3188, 3164, 3163, 3166; JAGELKA Pavol: 4090, 4095, 4096, 4099; JAGELKA Pavol, SR: 4163, 4160, 4151, 4153, 4154, 4100, 2923, 2923, 2917, 2916, 2922, 2922, 2919, 2921, 2917, 2918, 3172; JAGELKOVÁ Anna, SR: 4116; JAGELKOVÁ Johana, SR: 2921, 2922, 2917, 2923, 4113, 4110, 4115; JAGELKOVÁ Mária, SR: 2921, 2922, 2917, 2923, 4113, 4110, 4115; JAGNEŠÁK Alojz: 3243; JAGNEŠÁK Ignác: 3243; JAGNEŠÁK Jozef: SR: 3801, 3243; JAGNEŠÁK Pavol, SR: 3243; JAGNEŠÁKOVÁ Anna, SR: 3243, 3196, 3167, 3172, 3165, 3163, 3162, 3161, 3154, 3150, 3147, 3146, 3145; JAŠICOVÁ Johana r. Šurinčíková, SR: 3576; JAŠŠÁK Ján: 4160, 4146, 4149, 3152, 3190, 3270, 3292, 3275, 3273, 3285, 3278, 3280,

3288, 3287, 3286;  
JAŠŠÁKOVÁ Anna r.  
Pilarčíková, SR: 3286, 3285,  
3287, 3288, 3280, 3278, 3273,  
3275, 3292, 3270;  
JAŠŠÁKOVÁ Mária, 4149,  
4146, 4160; JAŠŠÁKOVÁ  
Terézia: 2866, 2865, 2861,  
3970; JAŠŠÁKOVÁ Zofia r.  
Barutíková, SR: 3100;  
JAŠŠÁKOVÁ-RANDJAKOVÁ  
Verona: 3965, 3967, 3968,  
3963, 3964, 3953, 3958, 3960,  
3270, 3292, 3273, 3275, 3278  
3280, 3285, 3288, 3287, 3286;  
JOCHIMOVÁ Katarína r.  
Dorotáková, SR: 3951, 3950,  
3946, 3886, 3940, 3884, 3885;  
JURČAŽÁK Ján: 2973;  
JURČAŽÁKOVÁ Anna: 2973;  
JURČÍKOVÁ Mária r.  
Pikošová, SR: 3285, 3286,  
3287, 3288, 3278, 3280, 3275,  
3273, 3292, 3270; KALFAS  
Ján (manž. Johana rod. Ratica  
Pojčík): 3086, 3089, 3092,  
3093; KALFASOVÁ Rozália r.  
Pikošová, SR: 3270, 3273,  
3264, 3265, 3292, 3275, 3278,  
3280, 3288, 3287, 3285, 3286;  
KATRÁK Ján: 2977, 2969,  
2972; KEKELIAK Jozef: 4006;  
KERESOVÁ Terézia r.  
Michaláková, SR: 3655, 3656,  
3665, 3666, 3480, 3479, 3467,  
3469, 3470, 3476, 3373;  
KLACEKOVÁ Mária r.  
Labudíková, SR: 2937, 2934,  
2935, 1231, 2515, 2916, 2917,  
2923, 2922, 4120, 4110, 4109,  
4107, 4102, 4101; KLENČÁK  
Ignác: 4033, 4034, 4035;  
KLENČÁK Ján: 4033, 4034,  
4035; KLENČÁKOVÁ  
Jozefína, SR: 3826, 3772,  
3784; KLIMEŠOVÁ Anna r.  
Jagelková, SR: 2922, 2923,  
2917; KOBILÁK Jozef: 3172,  
3888, 3887; KOBILÁK  
Ondrej: 3172; KOBILÁK  
Ondrej: 3165, 3167, 3156,  
3161, 3162, 3163, 3145, 3147,  
3146, 3150, 3888, 3887;  
KOBILIAK Ignác: 3815;  
KOBILIAK Vendelín: 3782,  
3779, 3790, 3789, 3787;  
KOBILJAK Andrej: 3885,  
3884, 3886; KOBILJÁK Ignác:  
3695, 3696, 3673, 3676, 3687,  
3690; KOBILJÁK Jozef, SR:  
3885, 3884, 3888, 3887, 3886,  
3943, 3946, 3951, 3950;  
KORMAN Ignác, SR: 3585,  
3583, 3574, 3575, 3560, 3561,  
3563, 3565, 3566, 3567, 3568,  
3570, 3573, 3546, 3547, 3548,  
3551, 3552, 3556, 3559;  
KORMAN Ján: 3643, 3642,  
3640, 3641, 3636, 3563, 3526,  
3527, 3531, 3537; KORMAN  
Ján, SR: 3585, 3576, 3583,  
3573, 3574, 3565, 3566, 3567,  
3568, 3546, 3547, 3551, 3552,  
3556, 3559, 3560, 3720;

KORMAN Rudolf: 3619;  
KORMANOVÁ Helena:  
(prot.24), 3537, 3527, 3636,  
3526; KORMANOVÁ Helena,  
SR: 3531, 3642, 3641, 3640,  
3643; KORMANOVÁ Johana:  
3560, 3559, 3556, 3552, 3551,  
3547, 3546, 3537, 3531, 3527,  
3568, 3567, 3566, 3565, 3563,  
3576, 3574, 3573, 3583, 3636,  
3585, 3526; KORMANOVÁ  
Johana, SR: 3642, 3641, 3640,  
3643; KORMANOVÁ  
Jozefína: 3560, 3559, 3556,  
3552, 3551, 3547, 3546, 3568,  
3567, 3566, 3565, 3563, 3576,  
3574, 3573, 3583, 3585;  
KORMANOVÁ Mária r.  
Šurinčíková, SR: 3580, 3576;  
KOŠŤOTOVÁ Anna: 3744;  
KOVALÁKOVÁ Katarína:  
3028, 3210; KOVALÁKOVÁ  
Katarína, SR: 3870, 3869;  
KOVALČIKOVÁ Anna r.  
Zemanová, SR: 2890;  
KOVALÍČEK Jozef: 3145,  
3161, 3156, 3150;  
KOVALÍČEK Jozef, SR: 3251,  
3167, 3165, 3163, 3172, 3147,  
3146, 3162; KOVALÍČEK  
OTIEPKA Jozef: 2973;  
KOVALÍČEK OTIEPKA  
Matúš: 2973; KOVALÍČEK  
OTIEPKA Ondrej: 2973;  
KOVALÍČEKOVÁ Anna, 3251;  
KOVALÍČEKOVÁ Anna r.  
Ďurčáková, SR: 3200;  
KOVALÍČEKOVÁ Johana:  
3251; KOVALÍČEKOVÁ  
Jozefína r. Kozáková, SR:  
3056, 3987, 3991, 3992;  
KOVALÍČKOVÁ Mária: 3251;  
KOVALÍK Ignác: 3265, 3264;  
KOVALÍKOVÁ FRANEKOVÁ  
Johana r. Jaššáková, SR: 3072,  
3073, 2861, 2865, 2866, 3970;  
KOZÁK Anton: 3144, 3142,  
4303; KOZÁK Anton (Gačka),  
3081, 3084; KOZÁK Ján:  
2891, 3003, 3004; KOZÁK  
Johan: 3005; KOZÁK Jozef,  
3081, 3082, 3142, 3144, 3970,  
4303; KOZÁKOVÁ Anna r.  
Vajdečková, SR: 4242, 3719,  
3722, 3704, 3705, 3718, 3712,  
2973, 2660; KOZÁKOVÁ  
Elena r. Zoššáková, SR: 2891;  
KOZÁKOVÁ Kristína: 2891;  
KOZÁKOVÁ Pavlína: 2891;  
KOZÁKOVÁ Terézia: 4303,  
3144, 3142, 3082, 3081;  
KOZÁKOVÁ Terézia: SR:  
3970; KUBALA Pavol: 4194;  
KUBALIALKOVÁ Rozália:  
3271, 3286, 3285, 3274;  
KUBALOVÁ Jozefína r.  
Šurinčíková, SR: 3576;  
KUBASAK Ondrej, SR: 4194;  
KUBELKA Václav: 3151;  
KUDJÁK Štefan: 3784;  
KUDLANÁKOVÁ Mária r.  
Žiláková, SR: 3140;  
KULKOVÁ Terézia r.  
Pitáková, SR: 3077, 3064, 51,

2877, 2867, 2868, 2854, 2853,  
4284, 4228, 4285, 3970;  
KUMOR Ignác: 3871, 3874;  
KUMOROVÁ Anna, SR: 3875,  
3872; KUMOROVÁ Apolonia:  
3877, 3878, 3879, 3880;  
KUMOROVÁ Mária: 3877,  
3878, 3879, 3880, 3874, 3871;  
KUTLÁK Ján: 4090, 4100,  
4096, 4099, 4095, 4096,  
4090, 4092, 4092, 4095;  
KUTLÁK Ján, SR: 4100,  
4099; KUTLÁK Štefan: 4090,  
4100, 4099, 4096, 4095, 4092;  
KUTLÁKOVÁ Jozefína: 4095,  
4096, 4099, 4090;  
KUTLÁKOVÁ Jozefína, SR:  
4100; KVASŇÁK Jozef: 3744;  
KVASŇÁK Juraj: 2954; KVAS-  
ŇÁK Pavol: 2973;  
KVASŇÁKOVÁ Katarína:  
2954; KVIATKO Roman, SR:  
3631, 3632, LABUDA Pavol:  
2917, 2916, 2923, 2922,  
LABUDIÁKOVÁ Mária r.  
Pitáková, SR: 3253, 3255,  
3245, 3246, 3250, 4219;  
LABUDIÁKOVÁ Terézia  
(vzd.): 2922, 2923, 2916,  
2917, 1231, 2515, 2937, 2935,  
2934, 4120; LABUDIÁKOVÁ  
Terézia, SR: 4101, 4102, 4107,  
4109, 4110; LABUDJAK  
Anton (vzd.): 4120, 2934,  
2935, 2937, 1231, 2515, 2917,  
2916, 2923, 2922;  
LABUDJAK Anton, SR: 4110,  
4109, 4107, 4102, 4101;  
LABUDJAK Jozef: 4121,  
4122, 4127, 4120, 4110, 4109,  
4107, 4102, 4101, 2934, 2935,  
2937, 1231, 2515, 2917, 2916,  
2923, 2922; LABUDJAK  
Pavol: 4120, 4110, 4109, 4107,  
4102, 4101, 2934, 2935, 2937,  
1231, 2515, 2917, 2916, 2923,  
2922; LABUDJÁKOVÁ Mária  
r. Pitáková, SR: 2973, 3073,  
3142, 3144, 3458, 3970, 4303,  
3675, 3686, 3697, 3698, 3699;  
LUBAS Pavol (maloletý),:  
3440, 3441, 3442, 1414;  
LUBASOVÁ Johana: 3441,  
LUKAŠÁKOVÁ Mária r.  
Kekeláková, SR: 4046, 4050,  
4051, 4043; LUŠČOŇ Jozef:  
3518; LUŠČOŇ Karol: 3518;  
MAJERČÍKOVÁ Zuzana:  
4028, 4031, 4032;  
MARCIŇÁK Ján: 3584;  
METES Anton, SR: 4160,  
4146, 4149; METES JANOVA  
Mária r. Rajdugová, SR: 3902;  
METESOVÁ Anna r.  
Zošáková, SR: 4149, 4146,  
4160; METESOVÁ Katarína:  
4149, 4146, 4160; METESOVÁ  
Mária r. Pacholská, SR: 3043,  
3044; MIHALÁK Ján, SR:  
3284; MIHALÁK Jozef, SR:  
3284; MIHALÁKOVÁ  
Jozefína: 3284, 3269, 2387;  
MIHALÁKOVÁ Terézia  
(nezvestná): 3284;

MICHALÁK Pavol: 3285, 3286, 3271; MICHALÁKOVÁ Jozefína r. Šurinová, SR: 3433, 3431, 3432, 3411, 3412, 3421, 3422, 3426; MICHALIAKOVÁ Katarína r. Mularčíková: 2387; MICHALIAKOVÁ Katarína r. Mularčíková, SR: 3426, 3422, 3421, 3412, 3411, 3373, 3292, 3467, 3479, 3476, 3470, 3469, 3480, 3291, 3269, 3666, 3665, 3656, 3655; MIKLUŠÁK CHRENŠTÍK Ján (maloletý): 2973; MIKLUŠÁK CHRENŠTÍK Jozef (maloletý), 2973; MIKLUŠÁK CHRENŠTÍK Mária (maloletá): 2973; MIKLUŠÁK CHRENŠTÍK Mária r. Kozáková, SR: 2973; MIKLUŠÁK Ignác, SR: 4221, 4221, 3218; MIKLUŠÁK Ján: 3218; MIKLUŠÁK Ján, SR: 4221; MIKLUŠÁK Jozef, SR: 3905, 3906; MIKLUŠÁK Pavol, SR: 3905, 3906; MIKLUŠÁK PITLÍK Ján (manž. Mária rod. Svetlušáková): 2973; MIKLUŠÁKOVÁ Anna r. Pienčáková, SR: 3270, 3190, 3189, 3166, 3172, 3168, 3145, 3146, 3148, 3149, 3150, 3151, 3152, 3158, 3162, 3161, 3163, 3164, 3288, 3286, 3287, 3285, 3280, 3275, 3273, 3292, 3908, 3923; MIKLUŠÁKOVÁ Mária: 3218; MIKLUŠÁKOVÁ Mária, SR: 4221; MINCOVÁ Žofia r. Kozáková, SR: 4303, 3970, 3144, 3142, 3082, 3081; MOTYKOVÁ Helena: 4040; MOTYKOVÁ Mária r. Sivoňová, SR: 3056; MULARČÍK Ján: 4300, 4301, 4302, 4303, 3889, 3890, 3701, 3697, 3698, 3700, 3699, 3686, 3675, 3680, 3142, 3144; OLEXÍKOVÁ Janka r. Jagnešáková, SR: 3243; ORŠULÁKOVÁ Katarína Mária, SR: 4165, 4133, 4131, 4130; ORŠULÁKOVÁ Terézia r. Ratica-Pojčíková, SR: 3057, 3056, 3026, 3029; ORŠULÁKOVÁ Terézia, SR: 4165, 4133, 3992, 3991, 3986, 4131, 4130; OSELSKA GENZOROVA Johana: 4288, 3599, 3527, 3528, 3533, 3537, 3526; OSELSKA GENZOROVA Kristína: 4288, 3599, 3527, 3528, 3533, 3537, 3526; OSELSKY GENZOR Martin; JUDr., SR: 3599, 3537, 3527, 3528, 3533, 4288, 3526; OSELSKÝ Ignác: 3599; OŠKVAREK Ignác: 2973; OŠKVAREK Pavol: 2973; OŠKVAREK Štefan (ž. Anna Pjentáková): 2973; OŠKVAREKOVÁ Mária r. Ratičáková, SR: 3167, 3165,



3172, 3145, 3150, 3147, 3146, 3163, 3162, 3161, 3160; PACHOLSKÝ Jozef: 3056, 3100; PACHOLSKÝ Jozef (Pardenek, manž. Anna rod. Oršuliaková): 2973; PAJRAŠOVÁ Mária r. Oškvareková, SR: 2973; PAJTÁŠ Ignác (maloletý), 2973; PAJTÁŠ Ján (maloletý), 2973; PAJTÁŠ Pavol (manž. Mária rod. Kudjaková): 2973; PAJTÁŠOVÁ Helena (maloletá): 2973; PAJTÁŠOVÁ Katarína r. Kozáková, SR: 2973; PALITEFKOVÁ Anna r. Bieláková, SR: 3081, 3082, 3142, 3144, 4303, 3970; PALOVČÍKOVÁ Pavlína r. Tomčíková, SR: 3903, 3904; PAVOL Kobilák, SR: 3753, 3754, 3755, 3759, 3765, 3767, 3770, 3771; PENČÁKOVÁ Terézia r. Pikošová, SR: 3320, 3324, 3325, 3326, 3327, 3328, 3329, 3321, 3331, 2810; PIENČÁK Ján (manž. Anna rod. Zboroňová): 3292, 3273, 3275, 3280, 3285, 3287, 3286, 3288, 3146, 3145, 3148, 3147, 3150, 3149, 3161, 3158, 3154, 3152, 3151, 3162, 3163, 3164, 3172, 3189, 3190, 3166, 3165, 3167, 3168, 3270, 3908; PIENČÁK Ján, SR: 3923; PIENČÁK Karol: 3292, 3273, 3275, 3280, 3285, 3287, 3286, 3288, 3146, 3145, 3148, 3147, 3150, 3149, 3161, 3158, 3154, 3152, 3151, 3162, 3163, 3164, 3172, 3189, 3190, 3166, 3165, 3167, 3168, 3270, 3908, 3923; PIENČÁKOVÁ Karolína r. Kovaličeková, SR: 3251; PIENČÁKOVÁ Mária r. Mihaláková, SR: 3271, 3286, 3285, 3274; PIKOŠOVÁ Anna r. Miklušáková, SR: 3218, 4221; PILARČÍK Karol, SR: 3904, 3903; PILARČÍK Štefan, 2403, 2404, 2893, 2894, 2881, 2883, 2910, 2897, 2899, 2900, 2901; PILARČÍK Vendelín: 3904, 3903; PILARČÍKOVÁ Helena, SR: 3903, 3904; PILARČÍKOVÁ Johana r. Dominová, SR: 3068, 3071, 3065, 3970; PILARČÍKOVÁ Mária r. Perková, SR: 3581; PILARČÍKOVÁ Terézia, SR: 3903, 3904; PITÁK Anton (Mokoš, manž. Mária rod. Jurčáková): 2973; PITÁK František: 2973; PITÁK Ignác (Hákoš, manž. Kristína rod. Labudiaková): 3685, 3675, 3679, 3686, 3700, 3697, 3701, 3702, 3699, 3698; PITÁK Ignác (Pajtáš 159): 3970, 3062; PITÁK Ignác, SR: 3064, 2973; PITÁK Ján (Pajtáš): 4242, 3704, 3074, 2973; PITÁK Ján, SR: 3722, 3705,

3718, 3719, 3712, 2660; PITÁK Jozef: (151, 201, 384, 786), 4242; PITÁK Jozef: (540-10), 4242, 3063; PITÁK Jozef (manž. Mária rod. Randjaková), 2973; PITÁK Jozef, SR: 3970, 3901, 3722, 3722, 3704, 3704, 3705, 3705, 3718, 3718, 3719, 3719, 3712, 3712, 3073, 3074, 2973, 2973, 2869, 2862, 2702, 2660, 2660; PITÁK Martin: 2973; PITÁK MOKOŠ Ján (Mokoš, manž. Mária rod. Jurčáková): 2973; PITÁK PAJTÁŠ Ján: 3064, 3062, 3970; PITÁK Štefan (manž. Mária rod. Stašová): 2973; PITÁK Štefan (Pajtáš), 2973; PITÁK Štefan, SR: 3970, 3073, 3076, 2869, 2866, 2862, 2865; PITÁKOVÁ Anna: 3970, 4284, 4285, 3077, 3064, 51, 2853, 2854; PITÁKOVÁ Johana (maloletá), 2973; PITÁKOVÁ Kristína (Hakoš): 4284, 4285, 3064, 3077, 51; PITÁKOVÁ Kristína r. Labudiaková, SR: 2990, 2992; PITÁKOVÁ Kristína, SR: 3970, 2853, 2854; PITÁKOVÁ Mária (Hakošová): 51; PITÁKOVÁ Mária r. Hakošová, SR: 4284, 4285, 3064, 3077, 3886, 3884, 3885; PITÁKOVÁ Mária, SR: 3970, 2853, 2854; PITÁKOVÁ Terézia r. Pienčáková, SR: 3172; PITÁKOVÁ Terézia, SR: 2973; PIENČÁK Jozef: 3172; PIENČÁKOVÁ Anna r. Bugarová, SR: 3197; PLEVJÁKOVÁ Johana r. Zboroňová, SR: 1398; PŇÁČEK Jozef: 3513, 3512, 3491, 3492, 3499, 3507, 3502, 3490, 3696, 3695, 3689, 3676, 3674; POJČÍKOVÁ Katarína, SR: 2973; POTARAŇOVÁ Jana: 2663, 3704, 3705, 3717, 3718, 3719, 4242; PRÍSENŽŇÁK Ján (choromyselný): 82, 4008, 4009, 4011, 4012, 4013, 4016, 4017, 4021, 4022; PRÍSENŽŇÁK Pavol: 4167, 2889; PRÍSENŽŇÁK Štefan (maloletý, neďuživý): 82, 3343, 3344, 3346, 3352, 4008, 4009, 4011, 4012, 4013, 4016, 4017, 4021, 4022; RAJDUGA Pavol: 3902; RAJDUGOVÁ Anna: 3902; RANDJAK Florián (slepý): 3172, 3152; RANDJAK Pavol: 3965, 3953, 3961, 3958, 4067, 4068, 4070, 4073, 4075, 4076; RANDJAK Pavol (ž. Katarína Miklušáková): 2973; RANDJAK Štefan (manž. Mária rod. Žilčáková), 2973; RATICA Ján (dolniaky): 3073, 2869; RATICA Ján, SR: 3970; RATICA Jozef (vojak): 3518; RATICA POJČÍKOVÁ Mária:

3746; RATICOVÁ Anna r. Slovíková, SR: 3870, 3869; RATICOVÁ Kristína (Or. Veselý, Brno): 3518; RATIČÁKOVÁ Mária r. Jagnešáková, SR: 3210, 3208, 3870, 3869; RULÁKOVÁ Mária: 3480; RUSKO Mário (maloletý): 3642, 3641, 3636, 3638, 3530, 3526, 3527, 3537, 4287; SIFKOVÁ Katarína, SR: 2973; SIVČÁK Jozef, SR: 3576; SIVČÁKOVÁ Janka: 3576; SIVČÁKOVÁ Mária r. Gluščíková, SR: 3251; SIVČÁKOVÁ Terézia: 3776, 3782, 3787, 3789, 3790; SIVKOVÁ Terézia r. Šurinčíková, SR: 3576; SKURCOŇÁK Anton (manž. Mária rod. Gnidáková): 3992, 3986, 3991, 3026, 3028, 3036, 3033, 3056, 3057; SKURČÁK VILČEK Ján (ml. z Polhory): 2954; SLANČÍKOVÁ Mária r. Jašáková, SR: 3073, 3072, 2865, 2861, 2866, 3970; SLOVÍKOVÁ Mária r. Kozáková, SR: 3970, 4303, 3081, 3082, 3144, 3142; SMRČÁKOVÁ Mária r. Pilarčíková: SR: 3903, 3904; SOJKOVÁ Mária r. Šurinová, SR: 3433, 3432, 3412, 3421, 3411, 3422, 3426, 3429, 3430, 3431; SPUCHLÁKOVÁ Anna, 4165, 4131, 4133, 4130; SPUCHLIÁK Anton (maloletý): 2921; SPUCHLIÁK Anton, SR: 2923, 2917, 2922; SPUCHLIÁK Ján: 4130, 4131, 4133, 4165; SPUCHLIÁK Jozef (maloletý): 2921, 2923, 2917, 2922; SRAJO Štefan, 3243; SRAJOVÁ Mária r. Herudová, SR: 3243, 3008, 3012; STAŠŠ Ján (manž. Katarína rod. Adamčíková): 2973; STRAPEKOVÁ Veronika r. Šurinčíková, SR: 3583, 3576, 3574, 3563, 3565, 3566, 3567, 3568, 3573, 3546, 3547, 3551, 3552, 3556, 3559, 3560, 3585; SUČÁKOVÁ Žofia (Rimavská Sobota), 3992; SUČÁKOVÁ Žofia r. Hopjaková, SR: 4161, 4141, 2868, 2867, 2879, 2875; SUČÁKOVÁ Žofia, SR: 3991, 3987, 3986, 3038, 3046, 3056, 3043; SVETLOŠÁKOVÁ (maloletý): 3673, 3676, 3690, 3695, 3687, 3696; SVETLOŠÁKOVÁ Anna r. Kudjaková, SR: 3858; SVETLUŠÁKOVÁ Helena r. Popieračíková, SR: 3466, 3463, 3464; ŠEBESTIANOVÁ Mária r. Michaláková, SR: 3467, 3480, 3469, 3470, 3476, 3479, 3373, 3666, 3665, 3655, 3656; ŠTEFAŇÁKOVÁ Katarína r. Jaššáková, SR:

4146, 4149, 4160; ŠTEFAR Ondrej (manž. Helena rod. Tropeková): 2973; ŠTYRÁKOVÁ Johana, 4147; ŠURIN ISKIERKOVÁ Terézia (maloletá): 4242, 4243, 4244, 4245, 3704, 3705, 2633; ŠURIN ISKIERKOVÁ Terézia, SR: 3719, 3718, 3713, 3714, 3716, 3723, 3724; ŠURINČÍK Ján: 3585, 3556, 3559, 3560, 3551, 3552, 3547, 3546, 3568, 3566, 3567, 3565, 3563, 3573, 3574, 3583, 3576; ŠURINČÍK Jozef: 3576; ŠURINČÍKOVÁ Jozefína r. Korman Pukalíková, SR: 4262, 3141, 3100, 3109; ŠURINČÍKOVÁ Kristína, 3576, 3580; ŠURINČÍKOVÁ Terézia r. Iskerková, SR: 3662, 3656, 3655, 3666; ŠURINOVÁ Johana r. Sučáková, SR: 3480; ŠURINOVÁ Mária r. Popieračíková, SR: 3466, 3464, 3463; TALAGOVÁ Mária: 4142, 4161; TALAGOVÁ Žofia (Or. Polhora), 4161; TALAGOVÁ Žofia, SR: 4142; TARAN Ján, 3829; TARAN Ján (na neznámom mieste): 3618; TARAN Ján, SR: 3970; TARANÍK Jozef: 3251; TARANÍK Jozef, SR: 3837, 3828, 3823, 3824, 3826; TARANÍKOVÁ Jozefína (nesvojprávna (v ústave): 3613, 3611, 3600, 3598, 3619, 3624, 3616, 3614, 3618, 3617; TARANÍKOVÁ Mária r. Revajová, SR: 2911, 2915, 2902, 2902, 2905, 2905, 2906, 2906, 2907, 2907, 2910; TARANIKOVA Terézia: 3617, 3618, 3614, 3616, 3624, 3619, 3598, 3600, 3611, 3613; TARANOVÁ Mária (v ústave): 3618; TARANOVA Terézia (na neznámom mieste (v ústave): 3251, 3617, 3619, 3618, 3614, 3624, 3598, 3600, 3611, 3613, 3616; TATÍK Anton: 2973; TATÍK Anton (manž. Mária rod. Jochimová): 2973; TATÍK Jozef, SR: 2973; TATÍK Pavol (manž. Terézia rod. Heretiková): 2973; TATÍKOVÁ Anna r. Briššáková, SR: 3142, 3144; TATÍKOVÁ Anna r. Briššáková, SR: 4303; TATÍKOVÁ Terézia r. Heretiková, SR: 2973; TIMEKOVÁ Mária r. Kozáková, SR: 3952, 3947, 3945, 4030, 4032, 4031, 3885, 3884, 3886, 184; TOMČÍK Pavel: 3064, 3970; TURACOVÁ Johana: 3578; TYROL Anton: 2910; URAM Anton, SR: 2973, 2973; URAM Ján, SR: 2973; URAMOVÁ Janka (maloletá): 2973; VAJDEČKA Ján

(mladší, manž. Anna rod. Vrublová): 2973, 2660, 3712, 3705, 3704, 4242; VAJDEČKA Ján, SR: 3722; VAJDEČKA Ján, SR: 3719, 3718; VAJDEČKA Jozef (mladší (12. 3.1924 ČR-Teplice): 2973, 2660, 3712, 3705, 3704, 4242; VAJDEČKA Jozef, SR: 3722, 3719, 3718; VAJDEČKA Milan (maloletý (ČR): 2973, 2660, 3705, 3712, 3704, 4242; VAJDEČKA Milan, SR: 3722, 3719, 3718; VAJDEČKA Vendelín (maloletý (ČR): 2973, 2660, 3705, 3704, 4242; VAJDEČKA Vendelín, SR: 3722, 3719, 3712, 3718; VAJDEČKOVÁ Anna r. Pitáková, SR: 3074; VDOVJÁKOVÁ Elena r. Šurinčíková, SR: 3056; VDOVJÁKOVÁ Terézia r. Gluščíková, SR: 2973; Vnenčák Pavol, 4290; VNENČÁK REVAJ Ján, SR: 3822; VNEVČÁKOVÁ Mária (maloletá): 2990, 1439; VORČÁK Jozef (maloletý): 3064, 3062; VORČÁK Jozef, SR: 3970; VORČÁKOVÁ Karolína r. Pilarčíková, SR: 3903, 3904; ZBOŇÁKOVÁ Terézia r. Kovaličeková, SR: 3172; ZBOROŇ Anton: 4159; ZBOROŇ Anton, SR: 4158, 4158, 4159; ZBOROŇ Ignác: 4158, 4159; ZBOROŇ Ján: 2875, 2879, 2867, 2868, 4161, 4141; ZBOROŇOVÁ Terézia r. Kolčáková, SR: 4221, 4221; ZEMAN JANOVA Elena (Jánova rod. Gnidák Blaničková): 2515, 1231, 2934, 2935, 2937; ZOŠŠÁKOVÁ Žofia r. Zoššáková, SR: 4160, 4149, 4146; ŽITŇÁK Anton (manž. Johana r. Sučáková): 3946, 3886, 3884, 3885, 2955; ŽITŇÁK Anton, SR: 3950, 3951, 3940, 2952; ŽITŇÁK Ignác, 3950, 3951, 3940, 3946, 3886, 3884, 3885, 2954; ŽITŇÁK Jakub (manž. Mária rod. Hanuliaková): 2953, 2973; ŽITŇÁK Martin (ž. Mária Kvasňáková), 2973; ŽITŇÁKOVÁ Katarína r. Kozáková, SR: 2954, 3885, 3884, 3886, 3940, 3951, 3950, 3946; ŽITŇÁKOVÁ Mária r. Hanuláková, SR: 2953; ŽITŇÁKOVÁ Mária r. Pitáková, SR: 2973, 2660, 3705, 3704, 3719, 3712, 3718, 3722, 4242; ŽITŇÁKOVÁ Terézia r. Pikošová, SR: 3270, 3292, 3273, 3275, 3278, 3280, 3285, 3286, 3287, 3288; ŽITŇÁKOVÁ Terézia r. Rajdugová, SR: 3885, 3884, 3886, 3901, 3940, 3951, 3950, 3946. Ing. Vladimír Briš, prednosta OcÚ Rabča



e-FOTO V. BRIŠ

**MIMORIADNA CENA Úprava okolia prevádzkárne JALUMA INTERIÉR Ján Kubík**

# Naše najkrajšie záhradky, balkónové kvety, úprava dvora, domov, okolia prevádzkárne



**Úprava domu s okolím**  
**1. miesto** Justína a Jozef Slovíkovci



**Balkónová kvetinová výzdoba**  
**1. miesto** Albína a Jozef Sahulovci



**Predzáhradky**  
**1. miesto** Helena a Jozef Chromčákovci



**Úprava domu s okolím**  
**2. miesto** Katarína a Jozef Belkotiakovci



**Balkónová kvetinová výzdoba**  
**2. miesto** Darina a Jozef Pilarčíkovci



e-FOTO J. ADAMČÍK

**Predzáhradky**  
**2. miesto** Lubomír a Oľga Kovaličkovci



e-FOTO V. BRIŠ

**Úprava domu s okolím**  
**3. miesto** Eva a Peter Slovíkovci



**Balkónová kvetinová výzdoba**  
**3. miesto** Anna a Miroslav Gurovci



**Predzáhradky**  
**3. miesto** Mária Koňarčíková





## Deň plný prekvapení

Kresťanská mládež zorganizovala aj tohto roku úspešný Deň plný prekvapení. Deti neodradil ani dážď a v dome kultúry šantili až-až.

—red



EFOTO – AUGUSTÍN PITÁK ML.



1. 6. 2008 Bol DEŇ TANCA

## Vedomostná súťaž Leonardo 2008



EFOTO J. ADAMČÍK

**Dňa 6. júna 2008 v budove ZŠ v Zubrohľave sa konala vedomostná súťaž Leonardo 2008.**

**Zorganizovali ju: Združenie Babia hora so sídlom v Rabči, Obecný úrad v Zubrohľave, Základná škola s MŠ Zubrohľava.**

Na príprave programu a výletu Leonardo 2008 sa zúčastnili: starosta obce Zubrohľava Pavol Bugel, riaditeľka ZŠ Zubrohľava Mgr. Darina Káziková a koordinátor ZBH Ivan Matis.

Prípravou trasy výletu bol poverený učiteľ zemepisu Mgr. Miroslav Ci-

ba zo ZŠ Rabča. Do poroty boli navrhnutí: Mgr. Lýdia Murínová, ZŠ Rabča, Mgr. Edward Bryja ZŠ s MŠ Zubrohľava, Ing. Pavol Vajdecký ZŠ s MŠ Or. Polhora, riaditeľka ZŠ Zubrohľava a koordinátor ZBH. Boli tam aj predstavitelia ZBH a SGB z Poľska.

Leonardo je medzinárodná súťaž žiakov zo slovenskej a poľskej Oravy. Zúčastnilo sa na nej 15 žiakov zo Slovenska a 33 žiakov z Poľska.

Žiaci si zasúťažili v matematike, fyzike, náboženstve, chémii, prírodopise, zemepise. Boli im položené otázky z oblasti regiónu Orava.

—red



## NARODENÍ 2008



Diana Slovíková, Magdaléna Brišáková, Adam Barnaš, Viktória Kozáková, Nina Revajová, Oliver Žaják, Nina Pitáková, Laura Behúňová, Richard Turac, Dominika Šoltová,

JUBILANTOM  
BLAHOŽELÁME

## 80 rokov života

- ♥ Ignác Djubek
- ♥ Štefan Somsedík

## 75 rokov života

- ♥ Margita Jagelková
- ♥ Ján Jagelka

## 70 rokov života

- ♥ Ján Brišák
- ♥ Ján Briš
- ♥ Anna Kormanová
- ♥ Janka Genšínjaková
- ♥ Rozália Vnenčáková
- ♥ Ignác Pilarčík

ODPOČINUTIE  
VEČNÉ  
DAJ IM, PANE ...

Jozefína Brandysová

3. 12. 1925

† 24. 5. 2008

Vladimír Vorčák

28. 3. 1965

† 13. 6. 2008

Augustín Jagnešák

29. 7. 1938

† 14. 6. 2008

ODVOZ TR.  
ODPADU

August 2008

13. 8. plasty

21. 8. sklo

**POZOR!** Odpady sa zbierajú o deň skôr, ako je uvedené v rozpise!



## UVÍTANIE DETÍ DO ŽIVOTA

Uvítanie novorodencov. Peknou udalosťou v našej obci je uvítanie novorodencov na obecnom úrade. Pri kultúrnom programe sa stretnú aj rodinky. BLAHOŽELÁME.

Kultúrno-spoločenské  
akcie ZPOZ máj – júl

## AKCIE PORIADANÉ ZPOZ

18. mája **Deň matiek** – v Kultúrnom dome spojené s kultúrnym programom a občerstvením

26. mája **Uvítanie detí** – bolo pozvaných 12 detí – zúčastnilo sa 8 detí s matkami.

17. júna **50-te výročie sobáša Zlatá svadba** – pozvaní:

Ján Miklušák a Johana Miklušáková, rod. Sivková  
Alojz Pilarčík a Žofia Pilarčíková, rod. Heretíková

29. júna **VIII. Dni Rabče – 400 rokov dnešnej Rabče**

15. júla **Uvítanie detí** – bolo pozvaných 13 detí – zúčastnilo sa 6 detí, aj rodičia.

## NAŠI JUBILANTI

**50-teho výročia – Zlatej svadby** sa dožili manželia Ján a Johana Miklušákovci. Nakoľko zdravotný stav pani Miklušákovskej nedovoľoval prísť osobne do obradnej siene Obecného úradu, na jej želanie sme prišli k nim priamo domov. Ich radosť, že sa nezabúda na občanov, bola veľká. Ťažko sa nám spolu lúčilo, pretože tých otázok na starostu obce bolo veľa, ale veľa bolo aj spomínaných zážitkov o prežití spoločného života.

## UVÍTANIE DETÍ

Na naše veľké prevkapanie sa posledného uvítania detí zúčastnilo málo pozvaných. Konštatovali sme, že je asi obdobie tepla, dovoleníek a verili sme, že nízka účasť nebola z horších dôvodov. Inak, každá akcia je v dobrom a srdečnom duchu. – OcÚ



## 50. VÝROČIE SOBÁŠA – ZLATÁ SVADBA

Dňa 17. 6. 2008 oslávili zlatú svadbu Ján Miklušák a Johana Miklušáková, rodená Sivková. BLAHOŽELÁME.

Rozlúčili sme sa s pani Johanou  
Djubekovou

**Vážená smútiaca rodina, vážení spoluobčania!**

Pri znení smútočných tónov sa ponoríme do myšlienok, kto z nás odchádza. Nevýhneme sa zármutku a srdcu nerozkážeme, aby nebolo. Vyprevadili sme na poslednej ceste životom našu rodáčku a spoluobčianku p. Johanu Djubekovú, rodenú Kozákovú, vo veku 83 rokov svojho života.

Lúčime sa so životom a každý z nás myslí na život. Hoci je iba začiatkom nepoznania, odišiel život a s ním niekto blízky. Aj naša zosnulá p. Johana Djubeková bola spútaná nielen so svojou rodinou, ale pri jej statočnej, obetavej a svedomitej práci vo svojom živote navštívila hádam každú rodinu. Vo svojom povolani priviedla na tento svet mnohých z nás. Preto aj spomienka na ňu nezostáva len v srdciach najbližších, ktorých tu v hlbokom zármutku zanecháva, manžela Ignáca, 5 dcér, syna, 17 vnúčat, 2 pravnúčatá i ostatnú najbližšiu rodinu.

Vážená smútiaca rodina, spájame sa s Vami vo vašom hlbokom zármutku nad stratou matky. Nech ju milostivý pán prijme do svojho kráľovstva.

Matka je päť písmen a celý život je v nich obsiahnutý.

Šťastie i bolesť. Láska i starostlivosť. Bezsenne noci.

– OcÚ



# Vyhodnotenie jari a ročníka 2007/08

**Družstvá** – st. a ml. žiaci – víťazstvo v 3. lige a postup do 2. ligy.

**Dorast** – záchrana v 5. lige s veľkým šťastím.

**Mužstvo** – najlepšie umiestnenie za posledné roky.

**Jednotlivci** strelci gólov:

**mužstvo:** Sivka, T.4, Gužík J. 5; Slovík 4; Kvas-

ňák, J. 1; Revaj, T. 1, Jagelka, P. 2; Harbut 1; Herud 1; Revaj, Š 2; Skutka, J. 2; Jagnešák D. 2; Kovalíček, J. ml. 3; Adamčík, P. 1; Samek 1;

**st. žiaci:** Pilarčík Miro a Brišák Tomáš po 7;

**ml. žiaci:** Krivanka 25, Adamčík 15, Pikoš 8, Brezoňák 7, Gužík 6, Jagelka 4.



e-FOTO V. BRIŠ

28. 6. 2008 Dni Rabče VIII Víťazné družstvo Gacel'

## Futbalový turnaj Dni Rabče VIII

**28. jún, výsledky:**

Bocian – Kolky 3:1

Gacel – Kolky 5:2

Gacel – Bocian 3:3

jedenásky 7:6

**Poradie:** 1. Gacel, 2.

Bocian, 3. Kolky.

V družstvách nastúpili väčšinou neregistrovaní hráči.

## Turnaj SNP 34. ročník

**Dňa 27. 7. 2008 sa konal 34. ročník futbalového turnaja SNP.**

**Výsledky**

Rabča – Rabčice 3:2;  
 Rabčice – Rabča dorast 1:2;  
 Rabča – Rabča dorast 6:0.

Turnaj mal slabšiu úroveň. Na turnaj sa nedostali družstvá Klina, Zubrohla a českého Šenova, ktorí boli pozvaní.

Počas slávnostného

otvorenia starosta obce poďakoval starším a mladším žiakom za víťazstvo v 3. lige a zaprial im úspešný štart v 2. lige.

Najlepší strelca turnaja Ján Kovalíček mladší – 4 góly. Pochváliť treba Ivana Krivanku za výborný gól a sponzorov za bohatý tombolu.



e-FOTO V. BRIŠ

28. 6. 2008 Dni Rabče VIII Na druhom mieste sa umiestnilo družstvo Bocian

## Futbalový turnaj v Hostinnom

V dňoch 21. a 22. júna sa naši žiaci zúčastnili na medzinárodnom turnaji. Zúčastnilo sa ho 8 družstiev z Česka, Poľska a Slovenska.

Naši boli úspešní, keď obsadili 2. miesto a tak dobre

reprezentovali Slovensko. Proti družstvám aj z vyšších súťaží Peter Kolčák bol druhým najlepším strelcom turnaja (6 gólov), Erik Briľiak tretí obranca a Matúš Jašák druhý brankár.

### VÝZREBOVANIE FUTBALOVÝCH SÚŤAŽÍ ORAVAN RABČA – JESEŇ 2008

| Dátum     | I. tr. dospelí       | Začiatok         | Odchod           | Dátum     | Dorast – 5. liga     | Začiatok         | Odchod           | Dátum     | Žiaci – 2. liga, starší/mladší | Začiatok         | Odchod           |
|-----------|----------------------|------------------|------------------|-----------|----------------------|------------------|------------------|-----------|--------------------------------|------------------|------------------|
| 3. 8. N   | Dlhá – Rabča 1:2     | 16 <sup>30</sup> | 15 <sup>00</sup> |           |                      |                  |                  |           |                                |                  |                  |
| 10. 8. N  | Rabča – O. Podz. 1:1 | 16 <sup>30</sup> | –                | 10. 8. N  | Rabča – L. Lúžna 2:1 | 14 <sup>00</sup> | –                | 9. 8. S   | Krásno – Rabča                 | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
| 17. 8. N  | Leštiny – Rabča      | 16 <sup>00</sup> | 14 <sup>00</sup> | 16. 8. S  | Or. Veselé – Rabča   | 13 <sup>30</sup> | 12 <sup>00</sup> | 17. 8. N  | Rabča – V. Rovné               | 12 <sup>30</sup> | –                |
| 24. 8. N  | Rabča – Bobrov       | 16 <sup>00</sup> | –                | 24. 8. N  | Rabča – Diviaky      | 13 <sup>30</sup> | –                | 23. 8. S  | Rajec – Rabča                  | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
| 31. 8. N  | Zubrohla – Rabča     | 16 <sup>00</sup> | 15 <sup>00</sup> | 31. 8. N  | Liesek – Rabča       | 13 <sup>30</sup> | 12 <sup>00</sup> | 30. 8. S  | K. N. Mesto – Rabča            | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
| 7. 9. N   | Rabča – Or. Poruba   | 15 <sup>30</sup> | –                | 7. 9. N   | Rabča – T. Teplice   | 13 <sup>00</sup> | –                | 7. 9. N   | Rabča – Martin                 | 9 <sup>00</sup>  | –                |
| 14. 9. N  | Rabča – Breza        | 15 <sup>30</sup> | –                | 14. 9. N  | Rabča – Nižná        | 13 <sup>00</sup> | –                | 14. 9. N  | Dlhá – Rabča                   | 11 <sup>30</sup> | 10 <sup>00</sup> |
| 21. 9. N  | Novoť – Rabča        | 15 <sup>00</sup> | 13 <sup>30</sup> | 21. 9. N  | Trstená – Rabča      | 12 <sup>30</sup> | 11 <sup>00</sup> | 21. 9. N  | Rabča – Belá                   | 11 <sup>00</sup> | –                |
| 28. 9. N  | Rabča – Lokca        | 15 <sup>00</sup> | –                | 28. 9. N  | Rabča – Likavka      | 12 <sup>30</sup> | –                | 27. 9. S  | Bytča – Rabča                  | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
| 5. 10. N  | Klin – Rabča         | 14 <sup>30</sup> | 13 <sup>30</sup> | 4. 10. S  | Bziny – Rabča        | 14 <sup>30</sup> | 12 <sup>30</sup> | 5. 10. N  | Rabča – Žilina                 | 10 <sup>30</sup> | –                |
| 12. 10. N | Rabča – Veličná      | 14 <sup>30</sup> | –                | 12. 10. N | Rabča – L. Kokava    | 12 <sup>00</sup> | –                | 12. 10. N | T. Teplice – Rabča             | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
| 19. 10. N | Vavrečka – Rabča     | 14 <sup>00</sup> | 13 <sup>00</sup> | 18. 10. S | T. Kľačany – Rabča   | 14 <sup>00</sup> | 12 <sup>00</sup> | 19. 10. N | Rabča – Ružomberok             | 10 <sup>00</sup> | –                |
| 26. 10. N | Rabča – Krivá        | 14 <sup>00</sup> | –                | 26. 10. N | Rabča – Palúdzka     | 11 <sup>30</sup> | –                | 25. 10. S | L. Mikuláš – Rabča             | 10 <sup>00</sup> | 7 <sup>00</sup>  |
|           |                      |                  |                  | 1. 11. S  | Žabokreky – Rabča    | 14 <sup>00</sup> | 11 <sup>30</sup> | 2. 11. N  | Rabča – Trstená                | 10 <sup>00</sup> | –                |

Hrací deň: N – nedeľa, S – sobota



# ŽIACI Rabče v 2. lige!

Skončil sa súťažný ročník 2007 – 08 vo futbale, ktorý priniesol veľký úspech **starším a mladším žiakom**, ktorí vyhrali 3. ligu a postúpili do 2. ligy. Bude to najvyššia súťaž, o ktorej doteraz štartovali futbalisti Oravanu Rabča. O tento úspech sa pričínili všetci hráči, ktorí v zápasoch nastúpili pod vedením trénerov Jozefa Brišáka a Jozefa Havlíčka. Oporami starších žiakov boli Matúš Brišák (kapitán), Miroslav Pilarčík (najlepší strelec), Peter Kolčák, Martin Bartkovjak, Matúš Jašák, (brankár), Patrik Brišák a ďalší hráči. Starší žiaci vyhrali súťaž s päťbodovým náskokom pred ostatnými.

Ešte suverejnejšie si počínali **mladší žiaci**, ktorí mali náskok pred Or. Veselým osem bodov a v 26 zápasoch nastriekali neuveriteľných 159 gólov, čo je priemer na jeden zápas 6 gólov, pri hracom čase 2x30. Najvyššie víťazstvo dosiahli v zápase so Závažnou Porubou 18:0. Oporami družstva boli: Patrik Krivanka (najlepší strelec súťaže, v zápase s Liskovou vsietil 8 gólov), Marcel Pikoš (kapitán), Dávid Miklušák (brankár), Tomáš Bublák, Filip Jagelka, Martin Adamčík, Peter Gužík, Filip Fidrich, Pat-

rik Brezoňák a ďalší. Niektorí nastupovali na zápasy aj starších žiakov.

V 2. lige želáme našim žiakom, aby tam neboli iba jeden ročník. Udržať sa v tejto súťaži bude dosť ťažké, lebo odišlo 10 hráčov z kádra starších žiakov (môžu pokračovať v doraste).

**Žiaci** – prípravkari štartovali v skupine D oravskej súťaže, kde po 8 turnajoch obsadili druhú priečku (za Námestovom). Tréneri Jozef Brezoňák ml., Ján Kozák.

**Dorastenci** obsadili v 5. lige 12. miesto a so šťastím sa znova (ako vlni) zachránili v súťaži. Viedol ich Miroslav Adamčík ml. a na jar aj Ján Iskierka. V novom ročníku by sme sa potešili, keby nemuseli bojovať o záchranu v súťaži. Družstvo opúšťa 6 hráčov, ktorí môžu pokračovať v mužstve.

Spokojní môžeme byť aj s umiestnením **mužov**, piate miesto je najlepšie za najmenej 15 posledných ročníkov, v ktorých sa väčšinou pohybovali v dolnej časti tabuľky a viackrát bojovali o záchranu v súťaži. Trénerom mužstvo bol Ján Kovalíček starší a počas jesene mu asistoval Ignác Bolibruch. Problém bol s dochádzkou hráčov na zápasy a tréningy, ktorí pracujú mimo obce.

Na záver môžeme kon-



e-FOTO J. ADAMČÍK

**Starší žiaci – víťazi 3. ligy** Zadný rad zľava: Jozef Brišák - tréner, Partik Kolčák, Denis Baranyai, Martin Bartkovjak, Miroslav Pilarčík, Matúš Kekeliak, Erik Briliak, Jozef Gura, Dominik Lach, Matúš Brišák, Jozef Havlíček - predseda TJ

Vpredu: Mário Grobarčík, Peter Kolčák, Patrik Brišák, Matúš Jašák, Milan Bajčičák, Jozef Gluch, Patrik Kvasňák

štatovať, že minulý súťažný ročník bol pre na-

še družstvá úspešný (až na dorast). Nový súťažný

ročník začal už 3. augusta 2008.

## Konečné tabuľky súťažný ročník 2007 – 08

### 1. trieda muži

|                 |                  |              |           |
|-----------------|------------------|--------------|-----------|
| 1. O. Veselá    | 28 21 2 5        | 83:37        | 65        |
| 2. Veličná      | 28 16 5 7        | 62:36        | 53        |
| 3. Lokca        | 28 16 21 0       | 64:43        | 50        |
| 4. O. Podzám.   | 28 15 5 8        | 52:39        | 50        |
| <b>5. Rabča</b> | <b>28 13 6 9</b> | <b>55:39</b> | <b>45</b> |
| 6. Novof.       | 28 12 7 9        | 46:37        | 43        |
| 7. Vavrečka     | 28 12 5 11       | 53:43        | 41        |
| 8. Krivá        | 28 12 3 13       | 54:55        | 39        |
| 9. Zubrohl.     | 28 11 5 12       | 57:50        | 38        |
| 10. Breza       | 28 11 3 14       | 40:56        | 36        |
| 11. Bobrov      | 28 10 5 13       | 40:43        | 35        |
| 12. Leštiny     | 28 11 2 15       | 41:50        | 35        |
| 13. Dlhá        | 28 9 2 17        | 44:68        | 29        |
| 14. Párnica     | 28 7 6 15        | 34:83        | 27        |
| 15. Podbiel     | 28 3 4 21        | 27:73        | 13        |

### 5. liga Dorast

|                |            |       |    |
|----------------|------------|-------|----|
| 1. L. Kokava   | 24 18 3 3  | 71:25 | 57 |
| 2. O. Jasenica | 24 15 3 6  | 68:27 | 48 |
| 3. O. Veselá   | 24 14 3 7  | 47:32 | 45 |
| 4. Trstená     | 24 13 11 0 | 50:33 | 40 |
| 5. Žabokr.     | 24 11 4 9  | 51:34 | 37 |
| 6. Palúdz.     | 24 12 0 12 | 46:57 | 36 |
| 7. T. Teplice  | 24 9 5 10  | 48:28 | 32 |
| 8. T. Kľačany  | 24 9 5 10  | 47:52 | 32 |
| 9. L. Lúžna    | 24 10 2 12 | 42:59 | 32 |
| 10. Bziny      | 24 10 0 14 | 25:51 | 30 |
| 11. Nižná      | 24 8 3 13  | 38:52 | 27 |
| 12. Rabča      | 24 6 4 14  | 37:60 | 22 |
| 13. B. Potok   | 24 4 1 19  | 32:92 | 13 |

### 3. liga Starší žiaci

|                 |                  |              |           |
|-----------------|------------------|--------------|-----------|
| <b>1. Rabča</b> | <b>26 17 2 7</b> | <b>74:28</b> | <b>53</b> |
| 2. Liesek       | 26 15 3 8        | 78:36        | 48        |
| 3. Lisková      | 26 14 6 6        | 44:27        | 48        |
| 4. Z. Porub.    | 26 13 6 7        | 39:27        | 44        |
| 5. Lokca        | 26 13 5 8        | 46:28        | 44        |
| 6. O. Veselá    | 26 13 4 9        | 57:33        | 43        |
| 7. D. Kubín     | 26 13 2 11       | 58:38        | 41        |
| 8. L. Hrádok    | 26 11 3 12       | 64:43        | 36        |
| 9. Jasenica     | 26 11 2 13       | 51:49        | 35        |
| 10. Blatnica    | 26 9 5 12        | 32:57        | 32        |
| 11. Sučany      | 26 7 5 14        | 30:52        | 26        |

|               |           |       |    |
|---------------|-----------|-------|----|
| 12. L. Mikul. | 26 7 3 16 | 34:86 | 24 |
| 13. Nižná     | 26 6 5 15 | 37:79 | 23 |
| 14. Vrútky    | 26 5 5 16 | 20:81 | 20 |

### 3. liga Mladší žiaci

|                 |                  |               |           |
|-----------------|------------------|---------------|-----------|
| <b>1. Rabča</b> | <b>26 22 1 3</b> | <b>159:30</b> | <b>67</b> |
| 2. O. Veselá    | 26 19 2 5        | 119:30        | 59        |
| 3. L. Hrádok    | 26 18 1 7        | 98:45         | 55        |
| 4. Sučany       | 26 17 2 7        | 98:45         | 55        |
| 5. D. Kubín     | 26 16 3 7        | 70:47         | 51        |
| 6. Nižná        | 26 13 5 8        | 88:47         | 44        |
| 7. Jasenica     | 26 11 4 11       | 59:65         | 37        |
| 8. L. Mikul.    | 26 10 5 11       | 42:52         | 35        |
| 9. Liesek       | 26 11 0 15       | 45:58         | 33        |
| 10. Vrútky      | 26 8 2 16        | 67:115        | 26        |
| 11. Lokca       | 26 8 1 17        | 32:57         | 25        |
| 12. Z. Poruba   | 26 8 1 17        | 32:57         | 25        |
| 13. Lisková     | 26 4 2 20        | 46:143        | 14        |
| 14. Blatnica    | 26 2 13 24       | 13:77         | 7         |

### Prípravka – sk. D

|                   |
|-------------------|
| 1. Námestovo      |
| 2. Rabča          |
| 3. Sihelné        |
| 4. Oravské Veselé |

Odohralo sa 24 zápasov – 8 turnajov.

**Jozef Havlíček,**  
predseda TJ ORAVAN

## Futbalisti začali úspešne

### JESEŇ

#### Futbal 1. trieda – muži

**1. kolo Rabča – Or. Podzámok 1:1 (0:0)**, gól: Revaj;  
**2. kolo Dlhá – Rabča 1:2 (1:0)**, góly: Kozák, Brišák.

#### Dorast – V. liga

**1. kolo Rabča – L. Lužná 2:1 (1:1)** gól: Kolčák.

#### II. liga starší žiaci

**1. kolo Krásno – Rabča 2:6 (1:3)** góly: Krivanka 2, Mikoš 2, Gužík 2.

#### II. liga mladší žiaci

**1. kolo Krásno – Rabča 0:12 (0:7)** góly: Adamčík 4, Jagelka 3, Brezoňák 2, Ladhák 2, Oleš. –red



e-FOTO J. ADAMČÍK

**Mladší žiaci – víťazi 3. ligy** Horný rad zľava: Peter Gužík, Jozef Havlíček, Jakub Piták, Patrik Krivanka, Tomáš Bublák, Filip Fidrich, Filip Jagelka, Tomáš Piták, Jozef Brišák Dole: Martin Adamčík, Tomáš Gluch, Tadeáš Skurčák, Peter Šurinčík, Dávid Miklušák, Patrik Brezoňák, Adam Ladhák, Lukáš Oleš, Rastó Bublák, chýba Jakub Randiak



# LUBO JAGNEŠÁK VYBOJOVAL NA ME OPÄŤ ZLATO AJ STRIEBRO

Majstrovstvá Európy v armwrestlingu sa konali v nórskom Sarpsborgu. Konkurencia bola veľká. Zúčastnilo sa 26 krajín. Slovensko získalo 3 zlaté, 3 strieborné a 4 bronzové medaily a v medailovom hodnotení získalo 3. miesto.

V súťaži jednotlivcov výborne reprezentoval Lubomír Jagnešák, ktorý sa mesiac pripravoval na Ukrajinu. V ľavej ruke vybojoval zlatú medailu. Pravou rukou získal striebornú medailu, hoci nebola ešte zdravá. Je to ďalší výborný úspech.

K tomuto krásnemu úspechu Lubovi blahoželáme.  
— red



Starosta obce Rabča a predseda Dobrovoľného hasičského zboru

**VÁS POZÝVAJÚ**

na

**HASIČSKÝ  
DEŇ III**

**SOBOTA 23. 8. 2008**

**so začiatkom o 10.<sup>00</sup>**

**ihrisko Gacel'**

**MEDZINÁRODNÁ ÚČASŤ**

**PROGRAM**

- ÚTOK NA CIEĽ
- ŠTAFETA
- HOD KYJAKOM
- PREŤAHOVANIE LANOM

**PRÍDTE POVZBUDIŤ  
NAŠICH HASIČOV**



MAJSTROVSTVÁ EURÓPY V SARPSBORGU  
Lubova radosť z víťazstva

EFOTO: PETER SPUSTA



# Rabconek



Časopis žiakov  
rabčianskej  
školy

Školský rok  
2007/08

Číslo 2

## Ostrov pocitov

Dávno – pradávno existoval ostrov, na ktorom žili všetky pocity a vlastnosti človeka.

Jedného dňa zistili, že sa ostrov potápa. Každý z nich si pripravil svoju loď a chystal sa odplávať z ostrova. Iba láska chcela počkať ako posledná. Myslela si, že na ňu nik nezabudne. Na luxusnej lodi sa plavilo bohatstvo. Láska ho prosila, aby ju zachránilo. Bohatstvo si ju nevšimlo, lebo bolo zaslepené leskom šperkov. Na ďalšej lodi sa plavila pýcha. Bola taká namyslená, že tiež prešla okolo lásky bez povšimnutia.

K láske sa dopravil aj smútok. Vyhovoril sa, že musí byť sám a lásku nemôže zobrať. Dobrá nálada bola taká veselá a bezstarostná, že kričanie lásky o pomoc ani nepočula.

Naraz sa doplavila k láske posledná loď a tá ju zobrala. Šťastná láska vystúpila na pevninu a chcela sa za záchranu poďakovať. Jej poďakovanie ostalo visieť vo vzduchu, lebo loď sa rýchlo odplavila. Láska rozmýšľala, kto sa môže tak ponáhľať. No predsa čas! Len čas si pamätá, aká je láska v živote dôležitá.

Beáta  
Chromčáková, 9. D

## Leonardo

Dňa 6. júna sa v ZŠ s MŠ v Zubrohlave uskutočnila súťaž Leonardo. Je to medzinárodná súťaž žiakov zo slovenskej a poľskej Oravy. Zúčastnilo sa na nej 15 žiakov zo Slovenska a 33 žiakov z Poľska. Žiaci si overovali svoje vedomosti z matematiky, fyziky, náboženstva, chémie, prírodopisu, zemepisu a objavili sa aj otázky z oblasti regiónu Orava. Prvá časť súťaže bola písomná. Tí naj-

lepší postúpili do finálovej ústnej časti. Po vyhlásení víťaza sa mohli žiaci oboch štátov zúčastniť na plavbe loďou po Oravskej priehrade so zastávkou na Slanickom ostrove. Počasie nám neprialo len cestou na ostrov. Na ostrove sme si pozreli interiér Slanického kostola. Žiaci sa mohli navzájom spoznať, aj keď jazyk bol malou prekážkou. Mohli sme navzájom porovnávať systémy na školách.

## Spomienka na prvú triedu

*Keď som bol malý  
prváčik,  
dostal som krásny  
peračník.*

*Mal som v ňom strúhadlo,  
pero, ceruzky, gumu aj  
pravítko.*

*Na vrchu bola veverička,  
smiala sa na mňa  
z peračníka.*

*A ten môj peračník  
bol taký, aký nemal nik.*

*Veverička bola celá  
červená  
ako moja nová aktovka.*

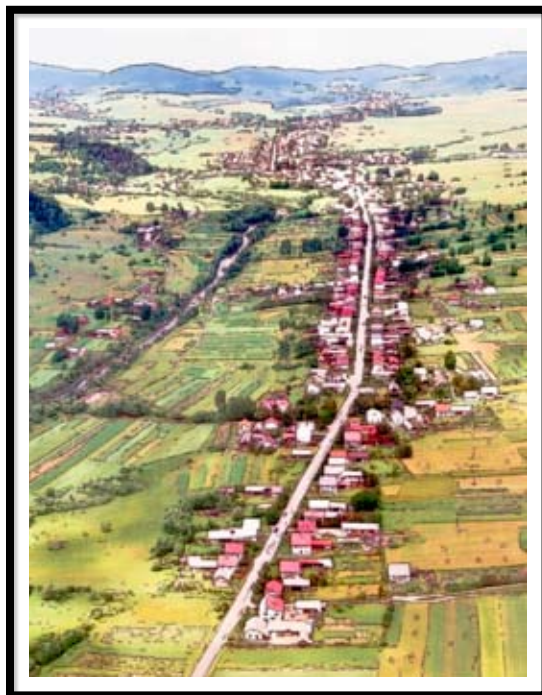
*Sadol som si v škole na  
stoličku  
a videl som v okne živú  
veveričku.*

*Tonko Juritka, 3.C*

## Výlet v Roháčoch

*Čo to hučí?  
Čo to šumí?  
Z dialky počuť  
veľký pád.  
A tu zrazu  
pred očami  
viďm vodopád.*

*Nikolka Adamčíková,  
3. C*



## Moja Rabča

Dedina Rabča sa mi páči, lebo sa nachádza pod Babou horou neďaleko Oravskej priehrady. Sú v nej pekné hory a preteká cez ňu rieka Polhoranka, ktorá sa vlieva do Oravskej priehrady. Na Oravskej priehrade sa mi zapáčil Vtáči ostrov, na ktorom sa nachádza kostol, ktorý nebol zatopený. Rabča je vyspelejšia, ako susedné dediny v okolí. Obyvatelia našej obce si vybudova-

li krásne domy. V centre sa nachádza kultúrny dom, obecný úrad, pošta, zdravotné stredisko a rôzne obchody. Minulý rok sa postavila telocvičňa, nová škola a opravila stará ZŠ. Na hornom konci Rabče sa nachádza kostol, obecný cintorín a farský úrad. Rabča je môjmu srdcu najmilšia, lebo v nej žijem ja, všetci moji kamaráti a celá moja rodina.

Jennifer Stochová, 2. B

## ĎAKOVNÝ LIST

„Komu chýba štedrosť, ten nikdy nebude mať dost.“  
Zo srdca Vám ďakujeme za akúkoľvek podporu, ktorou ste pomohli k uskutočneniu Dňa plného prekvapení. Pomohli ste tak spestriť deťom a mladým prázdniny a určite sa aj vďaka vám vyčarí nejednému dieťaťu úsmev na tvári.  
Deň plný prekvapení sa uskutočnil dňa 15. 6. 2008. Začal sa o 9.<sup>15</sup> sv. omšou v rímsko-katolíckom kostole v Rabči a následne pokračoval o 13.<sup>00</sup> v areáli Základnej školy v Rabči – Gaceli.



## Exkurzie

Obzor našich rabčianskych detí rozširujú aj exkurzie. Vidia rôzne kúty Slovenska a zoznámia sa s jeho históriou, prírodou, horami, kultúrou, priemyslom, zdravotníctvom... Tentokrát máme dojmy detí z Tatier – kam cestovali vlakom z Levoče a Oswienčimu.

### Tatry

Dňa 5. mája sme si urobili krásny výlet do Tatier. Na výlete bolo krásne to, že niektorí z nás prvýkrát cestovali vlakom, a to z Kľačian do Popradu, električkou do Starého

Smokovca a pozemnou lanovkou na Hrebienok. Tam bolo čo pozeráť. Prešli sme sa k vodopádom. Boli naozaj krásne. Potom sme sa povozili na tubing. Bolo mi ľúto, že tam nebola celá naša trieda.

M. Jagelka, 7. B

Vlak, ktorým sme cestovali do Tatier bol luxusný, veľmi pekný. Takým vlakom som sa ešte neviezla. Cez okno sme pozorovali Tatry. Pozemná lanovka zo Starého Smokovca na Hrebienok bola tiež prevapením. Všetci sme si mysleli, že lanovka musí visieť vo vzduchu, ale aj táto bola super. Vyviezli sme sa na vrch Hrebienka, kde sme si urobili malú túru. Šli sme jedným chodníkom, kto-

rý viedol rovno ku krásnym vodopádom. Tu sme si posadali na skaly a oddychovali. Ako sme tak sedeli, kamarátka odbehla pozorovať skaly vo vode, ktoré sa jej páčili. Len tu zrazu jej ruksak plával dolu vodopádom. Spadol. Prúdy vody tiekli rýchlo, takže ruksak zostal v Tatrách. Našťastie v ňom nemala nič drahé, mobil zostal v rukách.

M. Adamčíková, 7. B

### Levoča

V máji pre žiakov troch siedmych tried usporiadali pani učiteľky a pán kaplán exkurziu na Spiš. Cesta autobusom bola dlhá. Najskôr sme boli na nádhernom Spišskom hrade. Všetkým sa tu páčilo. Bol

obrovský. Dozvedeli sme sa o ňom veľa zaujímavostí. Potom sme šli do Spišskej kapituly – tam sme si pozreli kostol a študentov, ktorí študujú v Kapitule. Potom sme šli do Levoče. Tu sme vošli do kostola sv. Jakuba, v ktorom sa nachádza drevený oltár zo 16. storočia. Vyrezal



ho Majster Pavol a je vysoký 18 metrov, vyrezaný z bieleho lipového dreva. Učili sme

sa o ňom na literatúre. Výlet sa mi veľmi páčil.

K. Chutňáková, 7. B

### Oswienčim

V máji sa žiaci deviateho ročníka zúčastnili exkurzie v Oswienčime, Brezinke a Krakove. Väčšina žiakov do autobusu vstupovala s dobrou náladou. Po dlhej a únavnej ceste sme sa konečne dostali do strachu vzbudzujúceho Oswienčimu. Pri pohľade na budovy obkolesené ostnatým drôtom sme zosmutneli. Presunuli sme sa k vstupnej bráne, kde sme dostali základné

informácie. Zistili sme, aké strašné veci dokáže človek. Najhorší dojem v nás vzbudila stena smrti, kde prišlo o život veľa ľudí. Ľudia si dodnes túto stenu uctievali minútou ticha a prinesením kvetov. Presunuli sme sa do Brezinky, tu sme si z veže prehliadali celý tábor. V Krakove sme navštívili Vavel a poobzerali mesto. Odchádzali sme s hlavou plnou nových informácií.

L. Iskierková, M. Čulová, A. Raticová 9. A

Prechádzali sme z budovy do budovy a vždy sme sa dozvedeli niečo zaujímavé a hlavne šokujúce. Prečo sa to všetko stalo? K čomu to bolo dobré? Pozorne sme počúvali každé slo-

vo, čo nám hovorili. Tento cintorín je najväčší na svete. Bola tam uväznená celá Európa. Nemci ľudí spalovali v plynových komorách, mučili ich. A. Gluchová, M. Klušáková, 9. C

Oswienčim bol najväčší koncentračný tábor. Milióny ľudí tam trpelo a prišlo o svoje životy. Tento tábor fungoval 3 roky, od roku 1942 do roku 1945. Ľudí do neho dostali aj tak, že im naklamali, že idú za prácou, no v skutočnosti to bolo úplne inak. Mučili ich tam, nútili ich pracovať, aj keď boli slabí. Ne-

mali čo jesť. Prežívali tam hrozné psychické a fyzické traumy. Dokonca sa sami vydávali na smrť, aby už boli oslobodení. „Správali sa k nim ako k zvieratám, pritom to boli ľudia, ktorí nikomu nič neurobili, iba bránili a nehanbili sa za svoju vieru.

Budželová, Tarčáková, 9. D

### Rabča

Moja dedina, kde bývam, sa volá Rabča. Máme v nej kostol, poštu zdravotné stredisko, školu, ale čomu sa najviac môžem tešiť nielen ja, ale aj ostatní občania Rabče, je

naša novopostavená telocvičňa. Hoci nejdneho chlapca – lapaja – mrzí, že je pekná, pokúša sa ju ešte „vylepšiť“. Nakoniec by som chcel, aby každý videl, aký máme krásny pohľad na Babiú horu.

P. Ferletjak, 2. B

### Naša Rabča

Malá to dedinka, na dlani ju vidím. Hrdá je na seba, popýšiť sa má čím.

Ľudia si ju vážia. V kostolíku za ňu radi sa pomodlia. V krásnej škole deti múdrosť naberajú. V telocvični zasa telo rozhybajú. A stánok kultúry hostí často víta, veď kultúra patrí k potrebám života. Takýto klenot si vážiť máme, dobrým spoložitím si ho uchováme.

E. Garajová, 8. A

### Moje poklady

Môj kvet je mama, zlato je tato. Ráno ma nežne zobudí do školy, potom to učenie už ani nebolí. Spolu sa radi učíme, keď niečo nevieme, všetko sa dozvieme z múdrych kníh.

Knihy sú naša záchrana ako môj tato a usmievavá mama. Kristián Kubasák, 3. C



# Dnešná Rabča bude mať 9. augusta 400 rokov

Pri príležitosti okrúhleho výročia vzniku Rabče sa naši žiaci zamysleli nad svojou dedinkou. Opýtali sme sa ich – najmladších i starších, čo si myslia o súčasnosti a budúcnosti svojej obce, čo sa im tu najviac páči, prípadne nepáči, čo by navrhovali zmeniť, vylepšiť, aby sa tu cítili ešte lepšie. Zaspomínali si aj starší obyvatelia, ktorú nám pripomenuli minulé časy v Rabči.

Chcel by som, aby v Rabči zbierali papier častejšie, lebo pre papier sa pália stromy. A pre bezdomovcov by sa mali postaviť domy. Tiež by ma potešilo, keby zväčšili park a urobili tam detské ihrisko.

**Jožko Piták, 4. A**

V Rabči by mali určite obnoviť a opraviť chodníky a bolo by dobré, keď už máme priechod pre chodcov, aby tie značky aj platili.

**Katka Dominová, 4. A**

Nepáči sa mi, že niektorí ľudia nemajú domov.

**Filip Randjak, 4. A**

Páči sa mi, že sa zachovávajú niektoré zvyky, napr. na Vianoce chodíme spievať koledy a iné.

Naopak, nepáči sa mi jedna jediná vec, a síce to, že príliš svoje okolie znečisťujeme a nechráňime si ho. Chcela by som aj niečo zmeniť. Jednoduché slovo – čističky odpadových vôd. Preto prosím, aby ste sa zamerali aj na takýto smer. Naozaj by ste týmto neškodili nikomu.

**Lucka Raticová, 4. C**

Na rázcestí Sihelné by som urobil nadchod, aby v zime ani v lete nikoho nezrazilo auto. Na každej križovatke by som urobil kruhový objazd.

**Michal Hrubjak, 4. C**

Mne sa nepáči, že ideme mať euro, skôr by som chcel všetko lacnejšie.

**Lubko V.**

Chcem, aby bola Rabča v televízii, ale nie tak, že sa tu zabijajú zvieratá...

**Andrej Volf, 3. B**

Na Rabči sa mi páči, že to nie je mesto, lebo by sme mali málo stromov. Chcel by som tu aj štadión.

**Števo Miklušák, 3. B**

Chýba mi na ihrisku ľad na korčuľovanie počas celého roka a tiež by tu mohlo byť kúpalisko.

**Dominika Tropeková, 3. A**

Chcela by som zmeniť to potulovanie psov. Dáujem!

**Viktória Kolčáková, 3. B**

Keby sa Rabča zmenila na mesto, aby tu bola stredná škola a možno niekedy v budúcnosti aj vysoká škola.

**Táňa Chromčáková, 3. B**

budovaná aj plaváreň. Náš školský park je krásny, len často býva aj znečistený. Lúto mi bolo stromov, ktoré pri škole vyrúbali. V blízkosti školy alebo škôlky si viem predstaviť aj detské dopravné ihrisko.

**Adka Škrková, 4. B**

Mne sa páči na Rab-

Niekedy sa tu zničí to, čo sa opraví. Napríklad ako telocvičňa, niektoré ploty...

V Rabči sa mi páči asi všetko. Najviac škola, telocvičňa, v iných dedinách nie je tak pekné.

Všetko je tu pekné, hlavne príroda. Zachovávajú sa tu tradície, aby tu

to tu špinavé, ale nič proti tomu nerobia! Česť vymýkám.

Chýba tu športový obchod, ktorý by mohol nahraďiť krčmu. Zmeniť by som chcel ľudí, ktorí chodia každý deň do krčmy.

Na verejných miestach je veľa odpadkov. Zlepšila by som to tým, že by som dala viac odpadových košov, aby ľudia, žiaci nemali dôvod hádzať odpadky na zem.

Postavil by som cestičky a chodníčky pre cyklistov a korčuliarov, aby im nehrozilo nebezpečenstvo na ceste.

**A ešte spomienky našich starších občanov Ludovíta Prisenžňáka a Márie rod. Jaššákovej, ktoré získali E. Ptačinová a G. Kolčáková z 9. A triedy:**

„Žilo sa tu oveľa skromnejšie, ako dnes, nemohli sme si hocičo dovoliť. Zarábalo sa málo.

Nemohli sme si kúpiť, čo sme chceli, pretože bol zavedený lístkový a bodový systém. Štátu sme museli odovzdávať mäso, masť, zemiaky a iné veci. Lístkový systém platil na potraviny a bodový na textil a obuv.

Nebolo toľko prepychu, ako dnes. Bábiky sme mali z handier, loptu, s ktorou sme sa hrali, ušľahanú zo srsti z kravy.

Neboli žiadne mobily, internet, televízory. Ani rádiá. Čas sme trávil na poli. Vtedy mávali v každom dome dve-tri kravy, jalovičku, prasa alebo koňa, nie ako dnes. Gazdovka bola veľká, roboty bolo veľa, takže sme museli pomáhať.

Keď sme prišli zo školy domov, utekali sme pásť kravy. Niekedy sme sa popritom učili, inokedy hrali, spievali.

Riadili sme sa prírodou. Ak vrany lietali nízko, vedeli sme, že bude mrzko. Ak sa ukazovalo modré nebo, videli sme, že bude pekné.“



Chcem tu ochrancov prírody a zvierat!

**Janko Piták, 3. B**

Páči sa mi, že v Rabči triedime odpad.

Mali by tu byť aj chodníky pre cyklistov. Určite by bolo menej nehôd na cestách.

**Stanko Jagelka, 4. C**

Mohol by tu byť útulok pre zvieratá.

**Dominik Michalák, 3. A**

Nepáči sa mi, že v Rabči je až sedem krčiem, a že sa tu kade-tade povalujú odpadky. Veľmi by som si želala, aby všetci ľudia mali svoj domov a nepoznali, čo je to hlad. Mojm domovom je rodná dedinka Rabča.

**Nikola Adamčíková, 3. C**

Páči sa mi, že máme koňe v Rabči telocvičňu, ale mohla by pri nej byť vy-

č, že tu stavajú obchody. Dobré by bolo, keby kúpili viac košov, lebo ľudia vyhadzujú na zem odpadky.

A ešte sa mi páči, že daktoré lesy nie sú znečistené. Mne sa nepáči na Rabči, že každý vyhadzuje odpadky, jazdia po čistej lúke na motorke a znečisťujú tú lúku. Vypúšťajú do riek benzín, olej a rôzne chemikálie, umývajú v riekach autá a potom sa deti v tých špinavých riekach kúpu.

**Michaela Sivková 4. C**

Keby som mohla niečo zmeniť v Rabči, tak by som ako prvé zmenila životné prostredie.

Zasadila by som v lese stromčeky, zmenila by som ešte, aby sa stromy napadnuté lykožrútkami postrekovali, a aby sa vysekávali staré alebo choré stromy.

**Kristínka Jančová 4. A**

bolo námestie, na ktorom by bol každý víkend nejaký program. Tu by sa stretávali ľudia z obce.

Chceli by sme v Rabči viac kultúrnych zážitkov.

V Rabči sa mi páči príroda, rastliny, stromy, v blízkom lese behajú divé zajace, srnky, je plný vtáčikov, páči sa mi telocvičňa, lebo sa v nej dajú hrať všetky športy.

V Rabči je pekná príroda, aj keď na niektorých miestach znečistená. Je veľa miest, kde sa dá oddýchnuť a odreagovať sa. Máme pekný areál školy, určite sa tu lepšie učí.

Začalo sa s triedením odpadu, mnoho ľudí to nerešpektuje a smeti vyvážajú hociakde a znečisťujú tak našu krásnu prírodu, vzniká mnoho smetí. To by som zmenila. Ľudia sú k prostrediu ľahostajní. Hovorila, ako je



# ROZPRÁVKOVÉ POPOLUDNIE S KNIHOU

**Kniha má v živote detí zvláštne a neobyčajne dôležité miesto. Je skromná, ľahko dostupná, zmestí sa do aktovky, nepotrebuje rozsiahle technické zariadenie, nepotrebuje ani vymieňať batérie.**

Pri pestovaní kladného vzťahu dieťaťa ku knihe má veľký význam aj rodina. Dieťa sa stretáva s knihou ešte pred nástupom do základnej či materskej školy. Rodičia by mali dieťaťu knihu nielen kúpiť, ale postarať sa, aby z nej dieťa mohlo čo najviac získať. Je ideálne, keď dieťa už od malička vie, že tá najnižšia polička v rodinnej knižnici obsahuje knižky, z ktorých mu mama každý večer číta, a v ktorých si môže samo pozerať obrázky.

Je veľmi dôležité vytvoriť dieťaťu pri čítaní také podmienky, aby mohlo čítať, vnímať a prežívať čítaný text v pokoji a v čitateľskej pohode. K tomu môže dôjsť len vtedy, keď rodičia nebudú pokladať čítanie za stratu času, ale za náročnú a pre dieťa užitočnú činnosť. Rodičia by sa mali tiež zaujímať o to, čo dieťa číta, nie však ako vychovávateľia, ale ako partneri pre čítanie.

Rodič by si mal uvedomiť vlastnú možnosť ovplyvniť čitateľskú orientáciu dieťaťa, resp. posunúť ju do polohy, ktorú rodič považuje za prospešnú pre dieťa. Pre-

to je vhodné, aby boli doma také knihy, ktoré by si podľa presvedčenia rodičov malo dieťa prečítať. Motivovať dieťa k tomu, aby nadviazalo včasný kontakt s verejnou knižnicou a aj samo si začalo budovať vlastnú knižnicu za pomoci rodičov, v značnej miere napomáha výchove k čítateľstvu a tým aj vytvoreniu pozitívneho vzťahu ku knihe a literatúre vôbec.

Vstupom dieťaťa do školy sa paralelne s rodinou začína zúčastňovať na formovaní kladného vzťahu detí k čítaniu školy. Je dôležité podnecovať a nabádať deti k čítaniu ako zdroju poznania, relaxácie alebo estetického zážitku. Čítanie čítaných textov je len jednou



z možností, ako viesť dieťa k rozvoju čitateľských zručností a naučiť ho interpretovať literárny text. Ďalšou možnosťou je mimočítankové čítanie, ktoré proces výchovy slovesným umením

rozširuje a obohacuje o rozmanitosť čitateľských zážitkov. Realizuje sa v domácom prostredí, na vyučovacích hodinách čítania a literárnej výchovy, v literárnych krúžkoch. Organizácia



mimočítankového čítania si vyžaduje osobitné a motivačne príťažlivé formy práce. Osvedčujú sa knižné kútiky, literárna nástenka, rozprávkové popoludnia, literárne súťaže, kvízy a hádanky, čitateľské besedy, čitateľské dielne a stretnutia so spisovateľmi.

Za účelom rozvoja čitateľských spôsobilostí sme v našej škole 3. a 7. apríla zorganizovali „Rozprávkové popoludnia s knihou.“ Námetom nám bola kniha od Josefa Čapka – Rozprávky o psíčkovi a mačičke, pri ktorej sme využili možnosť pozrieť si jednotlivé kapitoly po prečítaní aj v televíznom spracovaní. Žiaci takto porovnali televízne spracovanie rozprávky s knihou, uvádzali rozdiely, čo bolo vynechané, zmenené. Vyžadovala sa pri tom hlbšia sústredenosť žiakov aj pri čítaní, vnímanie textu a porozumenie obsahu. Na reprodukciu textu sme využili aj dramatizáciu. Žiaci sa rýchlo vžili do pridelených úloh a dramatizovali najkrajšie časti z rozprávok. V rámci medzi predmetových vzťahov sme potom pokračovali na hodinách čítania a pracovného vyučovania. Na hodinách pracovného vyučovania si žiaci zhotovili bábkové postavy z rozprávok, ktoré na hodine čítania potom využili na dramatizáciu. Pantomimicky stvárňovali ľubovoľnú postavu z diela netradičnou metódou. Akrostich charakteri-

zovali hlavné postavy. Dosiahnuť syntézu vedomostí, reflektovať porozumenie danej témy a vytvoriť k nej svoj postoj umožnilo využitie metódy Cinquain.

Kedysi bola kniha hlavným zdrojom informácií, v súčasnosti sa kniha delí o post sprostredkovateľa informácií s masovo-komunikačnými prostriedkami – rozhlasom, televíziou a internetom. Práve školská literárno-výchovná prax svojím spôsobom práce s literárnym dielom, ako aj rodinná výchova k čítateľstvu výrazne ovplyvňuje to, aký vzťah si dieťa vytvorí ku knihe, či jej dá vo svojom voľnom čase prednosť pred masovo-komunikačnými prostriedkami, či sa v budúcnosti stane pre neho celoživotným spoločníkom.

## Tvorba žiakov 3. C:

Akrostich:

P – priateľský  
S – smelý  
Í – iniciatívny  
Č – čestný  
E – energetický  
K – kamarátsky

M – milá  
A – aktívna  
Č – čestná  
I – iniciatívna  
Č – čistá  
K – kamarátska  
A – aktívna

Cinquain:

psíček  
zvedavý, veselý,





# Slávnostná akadémia prvákov

Dňa 29. mája sa prezentovali prváčikovia na treťom ročníku „prváckej akadémie“.

Na nej ukázali pozvaným rodičom a starým ro-



dičom, čo sa naučili za celý rok v škole. Nechýbal ani humor a dobrá nálada.

Odmenou za ich úsilie a snahu bol obrovský potlesk. Ďakujeme všetkým, ktorí pomohli pri organizácii a všetkým, ktorí nám venovali svoj čas a prišli sa pozrieť.

Už teraz sa tešíme na ďalších „absolventov“ prvej triedy o rok.

Mgr. Hvolková



piekol, umýval, staral sa, psiček zjedol voňavé mydlo, dobráčisko

mačička starostlivá, pracovitá, opatrovala, písala, zošivala, mačička našla odhodenu bábiku, kamarátka

## Reflexie

Najviac sa mi na Rozprávkovom popoludní páčila rozprávka, ako psiček a mačička umývali dlážku. Psiček zjedol mydlo, mačička umyla psičkom dlážku a psiček ju zase vyutieral dosucha mačičkou. Psiček bol ako kefa na koberce a mačička bola ako suchá handra.

**Gabika Krivanková, 3. C**

Mne sa páčilo, ako psiček a mačička písali list dievčatám do Ružomberka. Aj keď v zime napadlo veľa snehu a psičkovi a mačičke zasypal domček. Nemohli ho nájsť pod snehom, ale psiček zacítil klobásku, ktorú mal v domčeku, a tak ho nakoniec našli.

**Sára Adamčíková, 3. C**

V knihe sa mi najviac páčilo to, ako psiček a mačička piekli tortu. Do

torty dali hocičo, napríklad: mäso, myši, klobásku, kosti, cukor, soľ, múku... Tú tortu potom zjedol zlý pes a bolelo ho z nej brucho.

**Martinka Jagelková, 3. C**

V tejto knihe sa mi páčilo najviac to, ako piekli spolu tortu, lebo do nej dávali hocičo, čo im chutilo: myši, kosti múku, cukor a hocičo iné. Páčila sa mi aj rozprávka O pyšnej nočnej košielke, ale v tej rozprávke sa mi nepáčilo, že si psiček zapichol do nôžky črepinu, ale aj to, že sa bohatá nočná košielka nechcela hrať s chudobnou nočnou košielkou. Pekná bola rozprávka, ako písali list dievčatám do Ružomberka. List naškrabala mačička hrozne a s chybami.

**Patricia Kolčáková, 3. C**

Páčilo sa mi, ako si psiček roztrhol gaty. Knihu napísal český spisovateľ Josef Čapek, aj jeho brat Karel Čapek je tiež spisovateľ. Napísal Deväťero rozprávok.

**Tomáš Skurčák, 3. B**  
-adrians-

## Maškrtná včielka

*Sadne včielka na kvet,*

*pije sladký med.*

*Hovorí jej ryba:*

*„Včielka, to je chyba!*

*Stučníeš ako čmeľ,*

*nejedz sladký peľ!*

*Prihlás sa na MISS krásy*

*pošleme ti všetci hlasy!“*

*kolektív 3. C*

## Dedinka naša Rabča

Pod starostlivým dohľadom majestátnej Babej hory, v objatí majestátnych kopcov, posiatych ihličnanmi, sa ako had vinie naša obec, domov pracovitých ľudí.

Kto by povedal, že to už vlastne 400-ročná „babička“? Jej mladistvý vzhľad, upravené záhrady, domy, žiariace pestrými farbami, o tom vôbec nesvedčia. Avšak spoľahlivosť jej náru-

čia je naozaj „babičkovské“. Vždy poteší a povzbudí. Určite nikdy nikoho, kto si ju váži, nesklame.

*E. Garajová, 8. A*

## Vybrané slová

*Bola jedna malá myš, mala v zemi malú skrýš.*

*Kocúr sa radoval a malú myšku sledoval.*

*Nechaj kocúr malú myš, nájdi si ty radšej hmyz.*

*Nemám na hmyz chuť, pôjdem sa ešte prebehnúť.*

*Prišiel kocúr veľmi hladný, chcel jesť a bol aj smädný.*

*Napil sa on mlieka veľa a zaspal až do večera.*

*Potešila sa malá myš a zo syra si dala riadny hryz.*

*Tonko Juritka, 3. C*

## SUDOKU

|   |   |   |   |  |   |   |   |
|---|---|---|---|--|---|---|---|
| 5 |   |   | 2 |  | 9 |   | 6 |
|   | 1 | 2 | 8 |  | 5 | 9 | 7 |
|   |   |   |   |  |   |   |   |
|   |   | 7 | 5 |  | 6 | 2 |   |
| 1 |   |   |   |  |   |   | 9 |
|   |   | 3 | 7 |  | 1 | 4 |   |
|   |   |   |   |  |   |   |   |
|   | 9 | 4 | 1 |  | 7 | 3 | 5 |
| 7 |   |   | 4 |  | 2 |   | 1 |



## Osemsmerovky

|   |   |   |    |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|----|---|---|---|---|---|---|
| k | r | á | l' | k | o | n | í | n | k |
| n | o | p | b  | i | r | r | a | o | a |
| i | b | c | o  | l | a | o | b | i | m |
| e | o | b | j  | o | k | e | b | a | i |
| ž | t | a | n  | k | r | u | l | o | ó |
| a | t | r | i  | e | a | i | b | b | n |
| z | i | a | c  | k | b | r | e | c | e |
| á | g | n | e  | a | a | y | b | a | a |
| l | e | v | k  | r | t | b | u | d | v |
| a | r | k | i  | a | a | a | u | t | o |

### NÁJDITE SLOVÁ:

Kráľ, knieža, robot, vrece, tank, kravata, koberec, ovca, kolík, tiger, ryba, Bojnice, krt, auto, ikra, rak, lev, buk, kamión, obor, komín, vila, dub, baran

|   |   |   |    |   |   |   |    |
|---|---|---|----|---|---|---|----|
| a | f | r | i  | k | a | s | ch |
| c | k | n | m  | y | š | r | o  |
| a | i | i | a  | o | s | d | r  |
| s | ž | g | t  | d | l | c | b  |
| u | u | a | á  | a | i | e | á  |
| p | r | d | n  | n | m | z | r  |
| š | k | o | l  | a | k | x | e  |
| a | r | b | d' | a | n | y | l  |
| s | i | r | u  | p | n | u | u  |
| o | k | o | a  | h | o | j | k  |

Škola, Ronaldo, srdce, dobro, nanuk, matika, šašo, oko, sirup, ahoy, Afrika, Zidan, ráž, myš, x, pusa, kaleráb, roh, cigán, kaleráb



Rozlúčka deviatkov so školou

## Domov

Skončil sa ďalší školský rok. Deti domov priniesli ovocie svojej práce – vysvedčenie. Mnohí sú spokojní, veď sa celý rok snažili, urobili pre dobrý výsledok maximum. Záslu

Domov. Doma sa to všetko začína. Začína sa ním formovať charakter, vstupujú základné návyky, správanie, vytvára sa v nás nejaký vnútorný reflex, na ktorý vplyva vyššia autorita – teda rodičia.

S kým si, taký si. Partia má na teba veľký vplyv. Mravné základy z rodiny musia byť pevné. Deti musia vedieť, že na svoju rodinu sa môžu vždy obrátiť. Keď to mladí nevedia, partia urobí svoje a niekedy to nedopadne dobre.

Tolko postrehy detí. Vidíte, že deti samy vedia, aká je dôležitá úloha rodičov v ich živote. Rodičia sú veľkým pomocníkom každého učiteľa. Práca učiteľa

hy na dobrom výsledku v tomto prípade nesú aj ich rodičia, ktorí sa o prácu svojich ratolestí zaujímajú a podporujú v ich úsilí. Máme však i druhú stranu – nespokojných – aj žiakov, aj ich rodičov. Zlé vysvedčenie, sem-tam nedostatočná, ba aj zhoršená

Keď vás doma naučia správať sa slušne a ukážu vám, čo je dobré a čo nie je dobré, tak vás to „poznačí“ – vo vašom vnútri rastie mravnosť. A tá mladému človeku zabráni robiť hlúposti. Všetko vstúpajú rodičia svojim de-

je veľmi náročná. Kto si to nemyslí, nech sa príde pozrieť. Dvere školy sú rodičom vždy otvorené. Stačí deň a pochopí.

Náročnosť práce detmi v dnešnej dobe súvisí hlavne s tým, že v triede máme rôznorodých žiakov. Zodpovední a dobre vychovaní nerobia žiadne problémy. Horšie je, že neustále pribúda žiakov problémových, hlavne v správach – tým sa nechce na ho-

známky zo správania, dokonca aj o dva-tri stupne. Kde sa stala chyba? Odpoveď by sme mohli nájsť aj v postrehoch dvoch žiakov deviateho ročníka, ktoré rozvinuli myšlienku: Domov je sídlom mravnosti človeka.

J.K., 9. ročník

fom už od malička a keďže malinké deti sú v podstate stále len s rodičmi a rodinou, tieto sa učia najmä na príklade. Takže mravno-slušne sa musí správať aj rodina. Potom nie sú problémy.

L. P., 9. ročník

dinách pracovať, vyrušujú, chcú mať zábavu a hlavne sa snažia za každú cenu na seba upútať pozornosť, bohužiaľ, nie vedomosťami a slušným správaním. Takíto žiaci uberajú drahocenný čas určený na vzdelávanie nielen seba, ale aj ostatným, ktorí poznajú úlohu školy.

Tí sa nestačia diviť, v horšom prípade ich postupne začnú napodobňovať.

Vrátime sa teda k postrehom našich žiakov, možno práve v tej rodine sa nachádza kameň úrazu. Na deti si treba vždy nájsť čas, rozprávať sa s nimi vytvoriť si presné pravidlá, ktoré treba dodržiavať, jedno z nich je aj – dôverovať, ale preverovať. Naše deti si to zaslúžia.

M. Rímska





# CHCEME BYŤ ZDRAVÉ DETI

**Zdravie je pre človeka to najcennejšie. To si však mnoho ľudí uvedomí, až keď ochorie. A určite je už detský vek vhodný na to, aby deti porozumeli, čo môžu oni sami urobiť pre svoje zdravie.**

A s týmto cieľom sme pre žiakov 1.-4. ročníka na ZŠ Rabča pripravili projekt „STRAVUJ SA ZDRAVO“. Pri realizácii projektu sme využili učebnú pomôcku pre žiakov týkajúcu sa zdravej stravy, ktorú vydal Výskumný ústav potravinársky.

Projekt trval od februára do mája a žiaci prostredníctvom neho získali malé rady a návody, čo by mohli urobiť pre seba.

Ako prvé sa dozvedeli, čo je to potravinová pyramída, koľko má poschodí, aké potraviny a v akom množstve sa majú počas dňa konzumovať. Potom nasledoval týždeň venovaný dôležitosti dodržiavania pitného režimu, kde žiaci získali aj informáciu, ktoré nápoje sú pre deti a ich zdravý vývin škodlivé. Že nielen zdravá strava, ale aj osobná hygiena,

ktorej základom je pravidelné umývanie rúk, zubov, ale aj celého tela je veľmi dôležitá, aby sa človek cítil príjemne a bol zdravý, sa žiaci dočítali nasledujúci týždeň. Po ňom nasledoval týždeň venovaný pohybu a pohybovým aktivitám detí a ukončením bolo zhrnutie v 8 zásadách správnej životosprávy.

Počas celého projektu boli pre žiakov pripravované pekné nástenky, ktoré si chodili čítať žiaci spolu so svojimi učiteľkami. Na nástenkách bolo vždy názorne popísané každé poschodie potravinovej pyramídy, význam pitného režimu, osobnej hygieny i pohybu. Pri každej téme bolo pre žiakov pripravených niekoľko úloh, otázok na zamyslenie a hier, pomocou ktorých si overili svoje poznatky o správnej životospráve. Každú tému si vždy v triede spoločne rozobrali, zapísali si poznámky a vypracovali úlohy.

Na záver ich čakalo preverenie vedomostí. Žiaci 1. a 2. ročníka mali za úlohu nakresliť potravinovú pyramídu a pre žiakov 3. a 4. ročníka bol



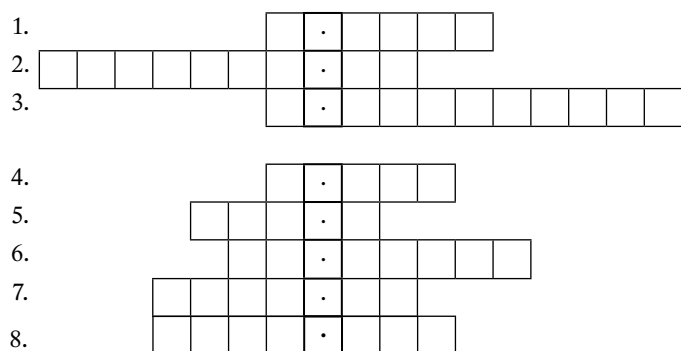
prípravený test. Vyvrcholením projektu bola súťaž o najkrajší ovocný a zeleninový tanier. Ich tvorivosť a nápaditosť posúďte sami. Výhercovia všetkých súťaží boli odmenení a tešia sa ďalší ročník projektu.

p.úč. Slovíková  
p.úč. Juritková





## Tajnička



1. Aký cirkevný sviatok slávi Rabča dňa 2. júla?
2. Ako sa volá rieka, ktorá preteká našou obcou?
3. Dolná časť obce Rabča sa nazýva?
4. Región, v ktorom sa nachádza naša obec?
5. Krstné meno starostu obce Rabča?
6. Ako sa po goralsky povie Babia hora?
7. Ako sa volá riaditeľ ZŠ v Rabči (priezviskom)?
8. Športovec, ktorý reprezentuje našu obec v armwrestlingu, priezviskom.

## Skladačky

Poskladajme časti obrázkov a uvidíme výsledok:



## Neposlušné topánky

Ako každé obyčajné ráno som vstal,  
po okolí som sa poobzeral.  
Umýval som sa, obliekal  
a do školy som utekal.

Ešte som sa obuť chcel,  
ale topánky som nenašiel.  
„Kdeže môžu byť?“  
prehľadal som celý dvor i byt.

Zrazu som čosi nevídané zazrel,  
dotkol som sa toho  
a zmizol som v tieni svojom.

Ocitol som sa na mieste doteraz neznámom,  
kde bolo veľmi – veľmi veľa topánok.  
Robili si, čo chceli  
a navzájom sa pomiešali.

Jedna z páru sa hrala,  
druhá na polici oddychovala.  
Iné zase súťažili  
a ostatné sa učili.

Našiel som jednu z mojich topánok,  
sľa po horolezeckej stene liezla.  
Ihneď som sa za ňou rozbehol  
a chytil ju do náručia.

Pýtal som sa jej,  
kde svoj pár má.  
Kde sa jej dvojča nachádza?

No ona však nič nevedela  
a trochu sa aj zarazila.  
A to veru hanba je,  
keď ľavá o pravej nič nevie.

A tak sme sa rozhodli,  
že pravú hľadať budeme.  
Zavolali sme posily  
a začali sme pátranie.

Prehľadali sme takmer celé okolie,  
ale pravú sme nikde nenašli.  
Až napokon vykukla  
spoza veľkej trávy.

Vzal som si ju  
a vložil som náhlivo do topánok.  
Vtom niečo čudné sa stalo...  
Sedemmilovými krokmi odňali mi spánok.

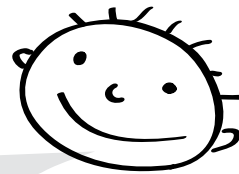
Prebudil som sa,  
zvláštne pocity som mal.  
Vyskočil som z postele  
a zistil som, čo sa deje.

Bol to len veľmi zvláštny sen,  
v ktorom som moje topánky našiel.  
Tam som nové dobrodružstvo zažil  
a šťastne sa späť domov vrátil.

Potom som z postele vstal,  
umýval som sa, obliekal,  
topánky som si obul,  
a ako zvyčajne, som do školy utekal.

Dominika Grobarčíková, 7. C

Školský časopis HORNEJ ZŠ s MŠ v Rabči – 6. vydanie



# HORŇÁČIK

## MILÍ ČITATELIA!

Mnohí z vás sa s našim školským časopisom Hornej ZŠ s MŠ I. v Rabči stretávajú po prvýkrát. Časopis vychádza pravidelne každý polrok 3 roky. Toto je už jeho 6. vydanie, ktoré sa stalo súčasťou Rabčianskeho Chýrnik. Horňáčik obsahuje svoje stále rubriky, v ktorých žiaci informujú formou reportáží o svojich aktivitách počas školského roka. Dozviete sa tak niečo viac z ich školského života. Sú to veľmi šikovné a talentované deti. Posúďte to sami pri čítaní nášho Horňáčika.

S našim Horňáčikom sme sa zapojili do Regionálnej súťaže školských časopisov základných škôl Oravy, ktorú organizuje Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne a Regionálny týždenník Noviny Orava.

Keďže je tu leto a s ním vytúžené prázdniny, chceme vám všetkým my, žiaci a uč-

telia, zaželať krásne prázdniny plné super zážitkov a zaslúženého oddy-

chu. A v septembri, pri školských bránach, opäť dovidenia!



## Vlastná tvorba žiakov

### ZNALOSTI

Pozrite sa deti, ako sa nám darí. Polročné vysvedčenie je za nami, a ďalší polrok pred nami. Musíme sa snažiť veľmi, veď príjemné budú prázdniny. Každý deň učenie, no zvládnuť to musíme. Prváci veľa vedomostí za polrok získali. Čítať, písať, počítať, musí to mať každý rád. Za rok sa naučíme, veľa vecí, čo veľmi chceme.  
*Bušková Helenka 2.C*

### KVETY

Kvety kvitnú, slnko svieti, ich vôňa do sveta letí. Najkrajší z nich odtrhnem, niekomu ho darujem. Dúfam, že ho poteším, jeho vôňou nasýtím.  
*Mária Kekeláková 3.D*

### MAMIČKA

Moja drahá mamička, ráno vstane dobručká. Uprace, navarí, vyžehlí a nás všetkých nakrmí.  
*Monika Žitňáková 3.D*

### O LETE

Leto je, keď slnko svieti, keď sa tešia deti. Na lúke kvitnú kvety, na ruku ti motýľ zletí. Leto je, keď biele mraky po oblohe letia v diaľky, keď nad hlavou čajka letí, pri vode dobre je ti. Leto je, keď pri mori užiješ si do vôle. Keď tá ráno mamička oblečie len do trička.  
*Natália Turacová 3.D*

### SLNIEČKO

Slnko svieti, deti skáču, vo vode si nohy máču. Potvora je veľká voda, čo detičkom život dodá. Vo vode sa vymáču a na piesku vyskáču. Slniečko ich opáli na tej krásnej tvári. Celý deň sa vyskáču a celú noc vypláču, že ich páli celé telo, lebo sa im mačatáčelo.  
*Zdenka Lachová 3.D*

### LETO

V lete rýchlo rastú kvety, na lúke sa hrajú deti, slniečko nás krásne hreje, k tomu teplý vánok veje. Prázdniny sú za rohom, aj výlety s batohom.  
*Paťka Kovalíková 3.D*

## Aktivity na našej HZŠ

## Podeľ sa s knihou

V marci, mesiaci kníh, sa uskutočnil 3. ročník akcie s názvom: **Podeľ sa s knihou.**

Cieľom je darovaním získať knihy do našej školskej knižnice, ktorá sa týmto rozrastá rok čo

rok, viac a viac. Do knižnice pribudli zaujímavé knihy od darcov, ktorí knihy nielen radi čítajú, ale sa vedia s nimi podeliť s ostatnými. Za to im veľmi pekne ďakujeme. Školská knižnica je otvorená po vyučovaní každú stredu. Má svojich verných čitateľov, medzi nich pribudli aj naši prváci, ktorí sa už naučili čítať. Teší nás, že žiaci uprednostňujú čítanie kníh pred hrami na počítači. Týmto si zdokonaľujú techniku čítania, rozvíjajú svoju fantáziu a získavajú nové vedomosti.

Za dary ďakujeme rodi-  
ne: Palitefkovej, Buškovej, Vorčákovej a pani zá-  
stupkyni Murínovej.





## V Rabči ožívajú goralské tradície v detskom ľudovom súbore „Goralecki“

Súčasťou kultúrneho života každej obce je folklór. V posledných rokoch sa aj u nás úspešne rozvíja a reprezentujú ho hlavne mladí heligonkári – jednotlivci. V Rabči však chýba folklórny súbor, a preto ma už v decembri 2007 oslovil pán Adamčík a pani Kvasničáková (pracovníci Obecného úradu), aby som urobila niečo pre zachovanie goralských tradícií.

Prečo oslovili práve mňa? Už pred pár rokmi som s deťmi v materskej škole pripravovala goralské programy, ktoré sa ľuďom páčili. Sama som plánovala venovať sa folklóru, ale až keď budem na dôchodku. Zrazu sa však ukázalo, že treba začať ihneď. Preto som hneď oslovila žiakov 3. ročníka ZŠ pri kostole a vybrala som desať detí: Denisa Brandysová, Evka a Veronika Dobierková, Katka Jochimová, Zdenka Lachová, Janka Kekeláková, Zuzana Špigurová, Iskerka, Štefan Ján Klinovský, Marián Oselský, Natálka Jo-



chimová, žiačka 2. ročníka a Vladko Grižák, žiak 6. triedy. Na akordeón nám hrá moja dcéra Eva Ptačinová. Tak boli na svete „Goralecki“, skupina veselých detí, ktoré rozprávajú a spievajú po goralsky.

Vymyslela som pre ne pásmo pod názvom „Na lonce“, kde sa hrajú, rozprávajú, spievajú, s humorom sa prekrávajú a tancujú. Od začiatku februára

sme nacvičovali dve hodiny každý týždeň v priestoroch MŠ pri kostole. Pre vytvorenie skutočného goralského prostredia bolo potrebné zabezpečiť goralské oblečenie. Dievčatám som kúpila modrotlač na „kabane“ a chlapcom zase biele ľanové plachty na „kôsule a gače“. Oblečenie ušila pani Mária Prisenžňáková.

Na jarmoku v Jablon-

ke som všetkým objednala krpce. Zažila som pri tom veselé chvíle, pretože kým som ich mala v rukách, bola som tam trikrát. Raz som ich bola objednať, druhýkrát ich zabudol dotýchny pán priniesť, takže som ich kúpila až na tretíkrát. Rekvizity nám zhotovil môj manžel s pánom Grižákom. Všetky potrebné výdavky nám hradil Obecný úrad v Rabči.

kultúrneho domu a navyše priamo pred kamerou. Vystúpenie sme si potom spolu pozreli, čo nám pomohlo, pretože deti videli všetky chyby, každé nesprávne vyslovené goralské slovo, a tak sme chyby ešte mohli opraviť.

Na prvé vystúpenie pred obecnou radnicou sme sa tešili, ale mali sme aj strach. Dňa 18. mája 2008 detská folklórna skupina „Goralecki“ mala premiéru v kultúrnom dome pri príležitosti osláv Dňa matiek. Potlesk bol pre nás odmenou za hodiny driny s goralcinou. Vystupovali sme už aj na Rodičovskej akadémii v ZŠ pri kostole 23. mája 2008. Najbližšie by sme mali vystupovať počas Dní Rabče.

Plánujem s deťmi nacvičiť aj scénky s inou tematikou – napr. páračky, svadba a iné motívy. Určite v nich nebude chýbať ani humorné slovo, spev a taneč.

Podotýkam však, že nie sme klasická tanečná folklórna skupina, ktorá by súťažila s okolitými folklórnymi súborami. Naším cieľom je predovšetkým rozvíjať a upevňovať goralské tradície, ktoré upadajú do zabudnutia.

p. u. Ludmila Ptačinová





## Maškarný ples

Na našom maškarnom plese sa zúčastnili prváci, druháci, tretiaci. Mohli sme si zasúfať aj zatancovať. Prišli sa na nás pozrieť aj mamičky, ktoré sa stali našou porotou. Obzerali si nás a dávali body najkrajším maskám.

Najviac bodov získala Paľka Kovalíková z 3.D triedy, ktorá mala masku „Šípková Ružen-



ka“ a mala ju naozaj veľmi krásnu. Ocenené boli aj ostatné masky, kaž-

dej maske sa ušla nejaká cena, ale aj cukrík. A tak víly, kráľi, včielka, sne-



huliak, ježko, rytier rozveselili jeden fašiangový deň.

**Reportáž pripravili:**  
Janka Kekeláková a Gabika Odumorková 3.D

## Beseda s policajtními

**Beseda mala už svoje druhé pokračovanie (2. ročník) na tému: agresivita a šikanovanie.**

V utorok 8. apríla 2008 po tretej vyučovacej hodine prišla do Hornej základnej školy polícia. Nebojte sa, nič sme nespáchali! Ale príslušníci Policajného zboru v Nižnej nadpor. Ján Jurčí a podpor. Peter Argaláš navštívili našu školu, aby nám vysvetlili závažnosť každého prejavu šikanovania a agresivity. O mnohých prejavoch správania sme si ani len nepomysleli, že by to mohlo byť považované za

šikanovanie. Poučili nás, čomu sa vyhýbať, aké správanie nenechať bez povšimnutia. Aj naše bezochové správanie voči pani učiteľkám je prejavom agresivity a šikanovania. Povedali nám aj príbehy zo svojej práce. Tiež nám ukázali zbrane a vysvetlili, kedy ich používajú. Niektorí spolužiaci sa aj trochu báli. A to nás čakalo ešte niečo dobrodružnejšie. Naši hostia nás pozvali pred budovu školy. Obliekli sme si vetrovky a vyšli von. Najprv sme si pohodlne posadali na lavičky, ale keď z auta vyviedli veľkého huňatého nemeckého ovčiaka, ihneď sme povyskakova-

li na lavičky a pritisli sa k sebe. Naši hostia nás upokojili, že sa nemusíme báť, lebo tento psík je vycvičený na hľadanie drog a deti má veľmi rád. Aj nám to predvedli. Ukryli do auta drogu a potom nechali psíka, aby ju hľadal. Podarilo sa mu to veľmi rýchlo. Odmenou mu bola lopátka, s ktorou sa mohol pohrať. A my sme ho odmenili potleskom. Ešte nám ukázal, ako dokáže chytiť nepriateľa. Všetkým sa nám to veľmi páčilo. Na rozlúčku nám ukázali streľbu a vystrelili svetlice. Naše ďakujem patrí obom našim hosťom a pani učiteľkám



Kolčákovskej a Adamčíkovej, ktoré besedu zorganizovali.

**Reportáž pripravili:**  
Veronika Dobierková a Zdenka Lachová 3. D



## Zber papiera, plastov, železa a liečivých rastlín

Jar sa nesie v znamení zobudzajúcej sa prírody a odhaľovaní jej krás. Lenže niekedy odhalí aj malé chybičky a tými sú odpady v nej. Preto škola každoročne organizuje zber plastov, železa a skla. Žiaci do vopred farebne určených vriec triedia odpad. Týmto sa učia odpad separovať a hádzať odpady na miesta k tomu určené.

Ošial nastal koncom apríla pri zbere papiera. Motiváciou pre víťazov a triedy bol voľne strávený deň podľa vlastného spoločného výberu. Do zberu sa pustili takmer všetci a za-

pojili aj celé rodiny (babky, dedkov, tety, krstné mamy, podnikateľov a firmy). Naša zborovňa sa na týždeň zmenila na obrie kopy papiera. Horná škola celkovo nazbierala 738 kg papiera. Najusilovnejšími zberateľmi boli Martinka Iskerková z 1.D a Janko Klinovský z 3.D. Za svoju usilovnosť boli aj odmenení peknými cenami.

Úžitok z prírody sme využili pri zbere liečivých rastlín (podbeľ, prvosenka) v období ich kvitnutia (apríl – máj). Všetkým zberateľom v jednotlivých zberoch ďakujeme.



## Bláznivý aprílový deň

Na Bláznivý aprílový deň sme prišli do školy, ako v iné dni. Hneď ráno sme sa prezliekli do bláznivých vecí, ktoré sme si doma pripravili. Aj pani učiteľky boli oblečené veľmi bláznivo. Prváčka pani učiteľka bola v montérkach ako robotníčka. Naša pani učiteľka bola doktorka a tretiačka pani učiteľka bola veľmi krásna, lebo bola princeznou. V bláznivej ná-



lade hodiny rýchlo ubehli. Na štvrtej hodine sme prišli do 1.D triedy, kde sa konalo vyhodnotenie. Súťažili všetci, ktorí boli oblečení bláznivo. Súťažilo sa podľa ročníkov, najskôr 1. ročník, kde vyhrali „dvojčky Dank a Janka“ – sesternice Katka a Martinka Iskerkové, 2. ročník – 1. miesto získal „fuba-

lista“ – Martin Iskerka, 3. ročník – 1.miesto „škaradá Betty“ – Štefan Iskerka. Za najbláznivejšie oblečenie sa hlasovalo. Každý si mohol vybrať z každej triedy iba jednu.

**Reportáž pripravili:** Maroš Randjak, Kristínka Chudiaková, Natálka Jochimová, Helenka Bušková, 2.C



## Akadémia pre mamičky

### Mamulienkam ďakujeme...



...za lásku, starostlivosť, trpezlivosť... Týmto slovmi sa prihovorili mamičkám moderátorky Akadémie pre mamičky, Katarínka Jochimová a Tereška Jagelková. Naša jedáleň sa zmenila na kráľovskú sieň. A do siene prichádza „kráľ“ Maroško Oselský a „kráľovná“ Janka Kekeláková. A samofúby kráľ rozhoduje v prospech tých, ktorí mu lichotia. Oči mu otvára-



jú okuliare, ktorými vidí do sŕdc ľudí. V postavách rozprávky sa predstavili tretiaci z literárno-dramatického krúžku. Po záverečnej poklone uviedli Katka a Tereška našich druhákov. Ich vystúpenie rozveselilo mamičky. Dramatizácia básne Čin čin aj tanček na pieseň Keď budem mať raz Ferari, žiarili radostou. Po „Ferari“ zatúžil Maroško Randjak. Natálka Jochimová potešila srdcia mamičiek svojim zvonivým hláskom. No aj naši najmladší – prváčikovia sa ukázali ako veľmi šikovné deti. Paťka Vnen-

čáková skoro profesionálne zvládla úlohu moderátorky ich recitačného a piesňového pásma. Ich básničky ďakovali, rozveseľovali, hladkali všetky mamičky, lebo prváci pozdravili mamičky všetci – celá trieda. Naše účastníčky okresného kola Hviezdoslavovho Kubína: Zuzka Špigurová, Katka Jochimová, Veronika Dobierková sa predstavili svojou dramatizáciou básne Kmotry od Ludmily Podjavorinskej. A to sa už naša akadémia blížila k záveru. Ale mali sme aj zlatý kli-



nec. Bol ním novozaložený ľudový súbor „Goralecki“ pod vedením pani učiteľky Ludky Ptačinovej. Tančeky, hry a goralské piesne boli výborným zakonče-

ním našej akadémie. Dúfame, že sme potešili všetky mamičky.

S láskou všetky deti hornej základnej školy.

### PERLIČKY ZO ŠKOLSKÝCH PÍSOMIEK A ODPOVEDÍ

**3. ročník – otázka:** Čo je to kompas?

žiak: železničný tovar

**otázka:** Z ktorých troch častí sa skladá kompas?

žiak: kompas, drevený dom, požiarnici

**otázka:** Čo je to kronika?

žiak: kronika je kniha v ktorej sú zápisy z praveku

**žiak:** v kronike obce sú zapísané všetky udalosti, ktoré sa na svete stali

**otázka:** Čo si môžeme pozrieť v skanzene?

žiak: televízory

**2. ročník – otázka:** Aké ihličnaté stromy poznáte? žiak: suchár

**1. ročník – otázka:** Čo potrebuje stolár k svojej práci? žiak: pivo a kávu



## Plaváreň v treťom ročníku **Mokrú vysvedčenie**

Ešte sme sa poriadne neosušili po veľkonočnej oblievačke a už nás čakalo ďalšie zmoknutie. Aj keď sme sa na ten deň dlho tešili, čím bol bližšie, tým sa naša odvaha stále viac vytrácala. A tak v pondelok 31. marca sme prišli do školy s úplne malou dušičkou. V budove plavárne nás privítal inštruktor, ktorý nám vysvetlil hlavné pravidlá. Pri bazéne sme sa stretli s našimi inštruktormi. Bolo ich päť – tri ženy a dvaja muži. Zoznámili nás s bazénom, s hĺbkou vody, so schodíkmi, skokanským mostíkom. Potom nás všetkých zobrali do bazéna. Po jednom skúšali naše plavecké schopnosti. Na druhý deň sme už boli rozdelení v skupinách. Každá skupina mala svojho inštruktora a postupovala inak. Tí najodvážnejší a najskúsenejší plavci šli po chvíli plávať do hlboké vody. Tí menej skúsení skúšali vylepšiť svoje plavecké zručnosti. A tí najmenej odvážni a najmenej skúsení si najprv osvojovali správne dýchanie a splývanie. Ale najmä posilňovali svoju odvahu. Inštruktor nás trpezlivo posmeľo-



val a so stálou ochranou sa nás snažil skamarátiť s vodou. Najprv nás držal pri plávaní a postupne nás púšťal. Aj keď občas mali niektorí slzy na krájkach, predsa sa len všetkým podarilo nájsť si cestu do vody a ako-tak zaplávať. Posledný deň nám všetkým, ktorí sa neboja, dovolili ísť do hlboké vody. Niektorí skákali aj zo skokanského mostíka, iní si na záver pošantili s lop-

tou. Veru nám všetkým bolo posledný deň poriadne smutno a boli by sme si veľmi radi náš plavecký výcvik predĺžili. A tak sa tešíme na budúci školský rok, na pokračovanie plaveckého výcviku. Doma sa na nás usmieva mokré vysvedčenie, ktoré nám pripomína pekné chvíle na plavárni v Dolnom Kubíne.

**Reportáž pripravila:**  
**Evička Dobierková 3. D**



## **Školský výlet**

Nielen učením v školských laviciach sa naučíme niečo nové, ale aj výletmi po našej krásnej Orave. Radi objavujeme a spoznávame nové mes-

tá, kultúrne pamiatky a dozvedáme sa viac o práci našich rodičov. V jedlone krásne štvrtkové ráno (5. 6.) sme sa vybrali na výlet do keramickej dielne

v Trstenej. Dozvedeli sme sa tam niečo o práci hrnčiarov. Ukázali nám, ako sa na hrnčiarskom kruhu vyrobí hrnček, potom ho ozdobili farbou a dali vypáliť do hrnčiarskej pece. Je to ťažká, namáhavá práca. Nám sa výrobky z hliny páčili, dokonca sme dostali na pamiatku hlinený hrnček. Putovanie pokračovalo za krásami našej Oravskej priehrady plavbou na lodi spojenou s prehliadkou Slanického ostrova umenia.

Plavba bola super, hlavne vietor, ktorý sa pohrával s našimi šiltovkami a vlasmi. Na ostrove sme sa dozvedeli niečo z histórie tejto kultúrnej pamiatky.

Deň sme ukončili množstvom zážitkov, ale aj únavy. Všetko to však stálo za to. Niečo nové sme objavili a naučili sa. A o to predsa na výlete ide.





## Rozlúčka s tretiakmi, ktorí odchádzajú na dolnú ZŠ

ODCHÁDZAME, ALE VŽDY BUDEME SPOMÍNAŤ ...

### Ako sme boli prváci...

**Našou prvou pani učiteľkou bola Gabika Oselská. Ona nás priviedla do krajiny písmen a čísel.**

Učili sme sa písať lastovičky, rovné čiary, šikmé čiary... Bolo to veľmi ťažké, ale my sme to spolu zvládli, spolu s pani učiteľkou, spolu s našimi rodičmi, spolu my navzájom. A tak sme sa naučili písať, čítať, počítať. Rozprávky, príbehy sme si dokázali sami prečítať, a v obchode sami spočítať, koľko máme zaplatiť, koľko nám teta predavačka vydá. A prišiel posledný deň nášho prvého ročníka. Všetkým bolo smutno za pani učiteľ-



kou a za spolužiakmi. Nevedeli sme, že po práz-

dniach sa znova stretne-  
me a tomu sme sa veľ-

mi tešili.

**Zaspomínali si: Kat-**

**ka Jochimová a Zuzka Špigurová, 3. D**

### Ako sme boli druháci...

Prišiel nový školský rok a s ním nové poznatky. Čakala nás násobilka, ale aj

spoznávanie slovných druhov. 29. januára sme sa rozlúčili s našou prvou pa-

ni učiteľkou Gabikou Oselskou, ktorá odišla na materskú dovolenku. Prišla k nám

naša nová pani učiteľka Veronika Kubiková. V mesiaci knihy sme si priniesli do školy svoje najobľúbenejšie knihy. Zlepšovali sme si čítanie. Najrýchlejšie, znova

ako v prvom ročníku, čítala Zdenka Lachová. Na matematike sme sa radi hrali Bingo aj matematický futbal. Veľmi sme sa tešili na výtvarnú výchovu. Cez hodiny sme občas vyrušovali. Keď bol diktát, bolo v triede ticho. Cez telesnú výchovu sme chodili na dvor aj na ihriská. V druhom ročníku sme mali aj ťažké písomky z učiva. V júni sme boli na školskom výlete v Zuberici, kde sme navštívili skanzen. Pokračovali sme výstupom k Roháčskemu vodopádu. Bolo to veľmi namáhavé, ale vodopád sa nám veľmi páčil. A tak sa priblížil koniec školského roka. Rozlúčili sme sa s tretiakmi, ktorí odchádzali do základnej školy v Gaceli. Pripravili sme si pre nich tanec, básne a piesne. Ale aj pre každého darček. Aj oni nás obdarovali. No a: hurá na prázdniny!

**Zaspomínali si: Tereška Jagelková a Paťka Kovalíková z 3. D**





## Ako sme boli tretiaci...

Prázdniny sa skončili. Budúci tretiaci sa tešia na svojich starých spolužiakov a nové učivo. Na začiatku školského roku sme si s pani učiteľkou Kubíkovou zopakovali učivo druhého ročníka. Zistili sme, že sme cez prázdniny nezabudli veľa, preto sme sa s chuťou pustili do učiva tretieho ročníka. Popri starej známej matematike a slovenčine nás čakali aj celkom nové predmety: prírodoveda a vlastiveda. Na prírodovede sme sa bližšie zoznámili so živou a neživou prírodou. Vlastiveda nám dala vedomos-

ti o našej krajine. Hoci sme začali školský rok s veľkou chuťou, s blížiacim sa letom a prázdninami sa nám chce čoraz menej učiť. Ale školský rok sú aj iné spomienky. Radi spomíname na náš deň so starými rodičmi, ktorým sme pripravili kultúrny program aj šípkový čaj z vlastnoručne nazbieraných šípok. Krásne sme sa rozlúčili aj pred vianočnými prázdninami. Milé koledy, vianočné scény, ale aj malé darčeky v nás vyvolali vianočnú náladu. Po Vianociach sme sa vrátili do úplne vynovenej triedy, ktorá žiarila no-



votou a veselými farbami slnka. Tento školský rok sme sa zúčastnili aj plaveckého výcviku. A v máji sme sa dočkali aj toho krásneho a dlho očakávaného dňa – dňa prvého svätého prijímania. Najprv nás čakali skúšky zo 129 otázok. Príprava bola síce ťažká, no o to krajší bol 11. máj 2008 – deň nášho prvého svätého prijímania. Zaspomínala si: **Deniska Brandysová 3. D**



## Okienko dopravnej výchovy

Osobných či nákladných áut nám neustále pribúda. Vodiči sú čím ďalej, tým viac bezohľadnejší a často nepredvídajú alebo podceňujú situácie, ktoré môžu nastať. Preto je na nás rodičoch a učiteľoch, aby deti boli oboznamované s nebezpečenstvami dopravy už od detstva. Pre bezpečnosť detí je dôležité, aby si tieto osvojili určité návyky a zbytočne sa nevystavovali riziku, ktoré doprava prináša.

Úlohou detí 2. ročníka bolo v skupinách vypracovať projekt, v ktorom mali uviesť vlastné, podľa nich najdôležitejšie pravidlá, ktoré máme dodržiavať na cestách. Výsledkom ich snaženia boli veľmi pekné plagáty, z ktorých postupne vzniklo malé dopravné dielko, na ktorom sú znázornené každodenné situácie na cestách (obrázok + pravidlo). Ako nám naras-

tal počet obrázkov a pravidiel, narástol aj náš plagát, ktorý sme umiestnili na schodište HZŠ v Rabči a ktorým sme chceli upozorniť aj ostatných žiakov na nebezpečenstvá, ktoré na nás na cestách číhajú. Radi by sme aj vás oboznámili s našimi pravidlami, ktoré sme pomocou obrázkov dotvorili do dnešnej podoby.

1. Vždy si pamätaj, že auto nedokáže zastaviť okamžite. Mysli na to, že ak vidíš prichádzajúce auto, neznamená to, že aj vodič vidí teba.

2. Cez cestu vždy prechádzaj po priechode pre chodcov, ak tam nie je, prechádzaj po dlhých a rovných úsekoch, kde môžeš vidieť prichádzajúce auto.

3. Nikdy nevychádzaj na cestu spoza autobusu či zaparkovaných áut, hrozí ti, že ťa zrazí auto alebo

iný dopravný prostriedok.

4. Nikdy neutekaj cez cestu, zastav sa a najskôr sa pozorne rozhliadni vpravo a vľavo.

5. Ak cesta nemá chodník, musíš ísť vždy po ľavej strane.

6. V blízkosti cesty sa nikdy nehraj! V zápale hry veľmi ľahko podbehneš pod auto.

7. Bicykluj sa vždy po pravej strane cesty. Jazdi opatrne, mal by si mať prilbu.

8. Pri jazde na kolieskových korčuľach musíš vždy nosiť prilbu a používať chrániče kolien, lakťov a rukavice.

9. Ak cestuješ autom, musíš mať zapnutý bez-

pečnostný pás, chráni tvoje zdravie a život.



10. Z auta vždy vystupuj na chodník alebo krajnicu cesty. Do

auta vždy nastupuj z chodníka alebo krajnice cesty.

11. Ak budeš počuť autá s hŕkajúcimi sirénami alebo uvidíš autá s blikajúcimi majákmi (sanitky, hasičské alebo policajné autá) znamená to, že nesmieš prechádzať cez cestu. Tieto vozidlá majú prednosť v jazde pred všetkými účastníkmi cestnej premávky. A to aj vtedy, keď ti na semafore svieti zelený panáček.

Upozornenie pre rodičov: rodičia, vyberte pre svoje dieťa najbezpečnejšiu cestu do školy a ešte pred nástupom do školy si ju spoločne s dieťaťom precvičte. Najbezpečnejšia cesta nemusí byť aj najkratšia, ale tá, kde je najmenší dopravný ruch, kde sú priechody pre chodcov a podobne.

**Mgr. Ľubka Dobierková**



## Deň detí

Tento rok, sviatok detí, prebiehal hrovou, štýlovou formou. Prvýkrát sa popri všetkých hrách, zábavných činnostiach servíroval kotlíkový guláš. Úžas-

nú atmosféru hier a detskej radosti doplnilo nádherné slnečné počasie. Deťom sa veľmi páčila skúška odvahy cez látkový tunel, gumové preskakovačky s pani učiteľkou a množstvo iných hier. Hlavný cieľ, zabaviť sa,



sa podaril! Sladkým osviežením nám bola zmrzlina, na ktorú nás pozvala pani Domiňáková. Deň sme zavŕšili chutným gulášom, ktorý nám rozvonila

val z kotlíka na školskom dvore. Ďakujeme za našej milej pani kuchárke Olinke Kovalíckovej a všetkým, ktorí sa na jeho príprave a financovaní podieľali.



## Návšteva divadelného predstavenia

Spestrením vyučovacích hodín bývajú rôzne divadelné predstavenia a výchovné koncerty, na ktorých sa žiaci zoznamujú s rôznymi divadelnými a hudobnými formami. Cieľom takýchto predstavení je niečo nové naučiť a pôsobiť výchovne na deti. Jedným z takýchto divadelných predstavení bola aj rozprávka: Ako išlo vajce na vandrovku.



Modernou formou spracovaná rozprávka o putovaní vajca a jeho kamarátov. Poukazuje na kamarátstvo a spoznávanie sve-

ta. Predstavenie bolo pútavé a deti zaujalo natoľko, že sa ho rozhodli aj výtvarne zobrazit na hodine výtvarnej výchovy.

## Školské súťaže

V decembri sa uskutočnilo školské kolo v prednese povestí: Šaliarsky Maľko, na ktorom Katka Jochimová z 3.D získala 2.miesto. Bola vyhodnotená súťaž: O najkrajšieho Mikuláša, z ktorej si cenu odniesla Deniska Ďubeková z 1.D.

V marci sa konala súťaž

v speve: Slovenský Slávik. Prvé miesto v 1. kategórii získala Natália Jochimová z 2.C. Recitátorská súťaž pokračovala v apríli: Hviezdoslavov Kubín, na ktorom získali 1.miesto za dramatizáciu hry Kmotry žiačky: Zuzka Špigurová, Veronika Dobierková, Katka Jochimová z 3.D.



### PRÁZDNINY

O malú chvíľu príde čas, keď od školy oddýchne si zas. Do večera sa túlať budeme, na výlety chodiť zasa chceme.

Evka Dobierková, 3.D



# Aktivity a život v MŠ I.



Od posledného Hornáčka sa v našej škôlke prihodili rôzne aktivity a podujatia. Vo februári pani učiteľky pripravili pre deti maškarný ples, ktorý sa konal spolu s rodičmi. Deti mali na sebe rôzne nádherné masky, ktoré premenili škôlku na rozprávkovú krajinu. Maškarný ples bol spojený aj s rôznymi súťažami. Súťažili aj rodičia a pomedzi jednotlivé súťaže nám spríjemnila atmosféru hudba a rodičia si mohli so svojimi deťmi aj zatancovať. Nesmieme zabudnúť ani na našich predškolákov. Vo februári mali už zápis do základnej školy. Z našich malých detí sa už stanú „veľkí školáci“. Zápis zvládli výborne. Za výbornú prípravu predškolákov môžeme poďakovať p. u. Alenke Gurovej, ktorá im odovzdala všetko potrebné pre vstup do prvého ročníka základnej

školy a pripravila ich na dôležitý krok v ich živote.

Marec je významný tým, že je mesiacom kníh. Aj deti v našej materskej škole sa zahrali na autorov a spolu s učiteľkami vytvárali rôzne knihy so známymi rozprávkami ako napr.: Psíček a mačička, Červená čiapočka... Deti využili svoju tvorivosť a vytvorili aj svoje „vlastné knihy“ a lepoprelá so svojím názvom, ktoré sme dali na výstavku. Ktovie, možno z niektorých budú aj spisovatelia a ilustrátori.

Apríl poznáme ako bláznivý mesiac, najmä kvôli počasiu, ktoré je také premenlivé, hoci je to mesiac lesov. V našej škôlke sme si 1. apríla urobili bláznivý deň. Deti a pani učiteľky prišli do škôlky bláznivo oblečení naopak a ktoré na to zabudli, trochu sme im oblečenie prevrátili. S deťmi sme

si spravili bláznivú diskotéku a spravili sme si spoločné fotografie. Deti mohli predviesť svoje tanečné umenie a škôlka bola úplne naopak.

Nezabudli sme ani v máji na čas lásky, a tak ako každý rok aj tento sme si pripomenuli jeden z veľmi krásnych sviatkov: Deň matiek. Každú druhú májovú nedeľu v roku oslavujú naše mamičky sviatok. Deti si pripravili pre svoje mamičky venček z rôznych básničiek, pesničiek, hádaniek, tancov a scénok, ktorý svojim mamičkám rozplietli 14. 5 v našej jedálni. Všetky mamičky sa snažili prísť aby videli svoje ratolesti. Programom svoje mamky nielen rozveselili, ale niektorým sa zaligotala



ktorý si skutočne zaslúžili.

Počas celého roka sa deti zapájali aj do úpravy prostredia materskej školy, kostola, detského ihriska. V rámci enviromentálnej výchovy sme sa zahrali na malé včielky a pozbierali všetky odpadky, ktoré sa „omylom“ dostali na zem. S deťmi sme si robievali malé besiedky na témy: ochrana prírody, znečisťovanie prostre-

júna: Deň detí. K tejto príležitosti sme deťom pripravili program na celý týždeň s názvom: Týždeň detských radostí. Na každý deň v týždni sú pre deti pripravené rôzne aktivity, na ktoré sa už môžu tešiť:

Pondelok – opekačka

Utorok – športová olympiáda, kde deti predvedú svoje výkony

Streda – divadlo podľa výberu detí, ktoré si sami zahrajú

Štvrtok – športové hry, aktivity, prekážková dráha, preťahovanie sa lanom, skákanie vo vreci, štafetový beh...

Piatok – vedomostný kvíz – detský milionár – na tému: Čo som sa všetko dozvedel v našej škôlke?

A to ešte nie je všetko, jún je plný prekvapení. Čaká nás Detská športová olympiáda v Oravskej Polhore, kde pôjdu naši piati najlepší bežci, rozlúčka s predškolákmi, kde na pamiatku od nás dostanú milý darček. V rámci témy zvieratá zoologickej záhrady sme deťom pripravili výlet do Bojníc, kde spoznajú rôzne exotické zvieratá, ktoré doma len tak nenájdu.

Slniečko nás už štekli po tvári a táhá nás na prechádzky do prírody, k vode. Blížia sa veľké letné prázdniny, na ktoré sa všetci tešíme. Prajeme vám príjemné prázdniny plné pohody, lásky a pokoja bez úrazov a stretneme sa opäť o rok v našej škôlke.

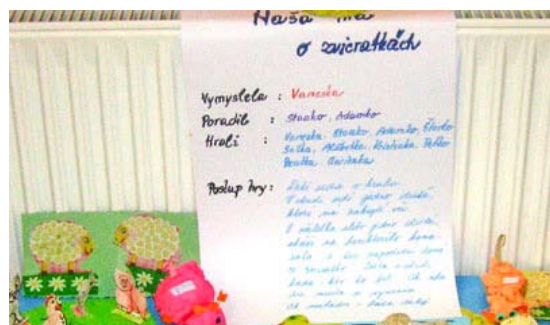
Mgr. Petra Glombiková



slzička z oka. Po programe, ktorý bol vedený pani učiteľkami, deti rozdali svojim mamičkám darčeky, ktoré za pomoci pani učiteľiek zhotovili. Neboli to však obyčajné darčeky, ktoré si môžete len tak v obchode kúpiť! Bol to darček vyrobený z úprimnej lásky plný pochope-  
nia, nehy, trpezlivosti a vďaky, ktorou deti chceli svojim mamičkám odovzdať všetko to, čo im každodenne mamičky dávajú. So staršími deťmi sme program ukázali aj iným mamičkám, a to v kultúrnom dome, kde sa deti predviedli ako naozajstní herci. Odmenou im bola sladká odmena a obrovský potlesk,

dia, globálne otepľovanie a ich vplyv na životné prostredie, človeka a na našu planétu Zem.

A posledný mesiac v školskom roku je pre deti obzvlášť významným. Všetky deti slávia svoj sviatok 1.





## Okienko pedagóga

Vo februári sa tradične koná na školách zápis predškolákov do budúcich prvých tried. Na našej škole sa zápis uskutočnil 13. februára 2008 v čase od 11<sup>00</sup> - 15<sup>00</sup> hodiny.

Zúčastnilo sa na ňom 18 detí z MŠ I.. Svetom písmen, farieb, čísel, rozprávok ich previedli skúsené pani učiteľky. Budúci prváci, ako ich hodnotili pani učiteľky, sú veľmi šikovní, bystrí. Poznajú všetky farby, niektoré písmená, čísla do 10. Vedia rôzne básničky, rozprávky, zaspievali im aj pesničky a niektorí sa dokážu už aj podpísať. Veľkú zásluhu na ich vynikajúcej príprave majú najmä pani učiteľky z MŠ I.: Alenka Gurová, Ľudka Ptačinová a Alenka Toporová. Zápisu predchádza, niekoľko dní vopred, návšteva predškolákov v prvej triede. Škôlkari aj prváci sa na takúto návštevu starostlivo pripravujú. Nacvičujú si krátky program a vyrábajú darčeky.



Prváci ukazujú škôlkárom čo všetko sa v prvej triede naučia (písať, čítať, počítať a mnoho iných zaujímavých činností). Doviaľia im vyskúšať si školské lavice a stoličky, aby si pomaly zvykali na školu a školské povinnosti, ktorých majú prváci neúrekom.

Veď zvládnuť za jeden školský rok písanie a čítanie je ozajstná „fuška“. My im v tom budeme držať palce! Aby to úspešne zvládli, bude im pri tom pomáhať ich budúca pani učiteľka Veronika Kubíková.

Mgr. Iveta Zborteková



## List tretiakom

Moji milí tretiaci, s láskou si spomínam na ten rok a pol, ktorý sme spolu prežili. Nie vždy to bo-

lo jednoduché a super, ale vždy to stálo za to. O veľa vecí sme sa spolu usilovali, a určite sa nám všet-

ky nepodarili, ale verím, že je vo Vás veľa dobrého, láskavého a úprimného. Želám Vám, aby Vás v živote posúvali práve tieto Vaše krásne vlastnosti, s ktorými z Vás vyrastú

čestní a dobrí ľudia.

S láskou Vaša pani učiteľka Veronika Kubíková.

**P. S. Nezabudnite, že moje srdce i dvere sú pre Vás otvorené**



## POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým, ktorí sa aktívne podieľali na tvorbe tohto čísla. Poďakovanie patrí aj sponzorom, ktorí podporili naše aktivity vecnými alebo finančnými darmi:

ZRPŠ – Rabča, p. Iskerkovej Márii, p. Iskerkovej Antónii, p. Kubíkovi Janovi, p. Domiňákovej Elene.



## Rekonštrukcia budovy HZŠ

V minulom čísle Hornáčíka sme avizovali rekonštrukciu budovy našej HZŠ. Prvá etapa sa uskutočnila počas vianočných prázdnin. Bola to kompletná prestavba jednej triedy a vstupnej chodby. Pozostávala z výmeny okien, radiátorov, podláh a stien s hygienickým kútkom. Druhá etapa pokračovala počas jarných prázdnin. Vynovila sa ďalšia trieda a celá chodba bola dokončená. Krásne nové okná, farebné omietky na stenách, nový nábytok, to všetko dovtára príjemnú atmosféru



Pred prestavbou

v škole. Cez prázdniny budú rekonštrukčné práce pokračovať prestavbou tried

v MŠ a jedálne. Financovanie prebieha zo zdrojov rozpočtu obce a školy.



Chodba MŠ po prestavbe



### TAJNIČKA

Vyhodnotenie tajničky z 5. čísla Hornáčíka: správne odpovede boli: darčeky, zvončeky, perníky. Vyhŕkyňou sa stala Zdenka Lachová z 3.D triedy a získala krásny pamätník. Gratulujeme!

Cez prázdniny budete mať množstvo voľného času, ale v časoch nepohody, dažďa si môžete vyplniť tieto tajničky.



### ANKETA

Na anketovú otázku odpovedali žiaci 1.D triedy z HZŠ.

**Ako by si si najlepšie od-dýchol/a?**

**Mirko:** S otcom a mamou, aj s kamarátmi.

**Deniska Ď.:** Ja sa budem kúpať, vozíť sa s otcom, hrať sa s Katkou a so psíkom.

**Adriánko:** Ja by som sa vozil na bicykli a hojdal.

**Katka I.:** Rada by som sa korčuľovala a kúpala v bazéne.

**Paťko:** Pozeral televíziu

a hral futbal.

**Viktórka:** Ja by som sa kúpala v bazéne a hrala na piesku.

**Deniska K.:** Ja by som čítala knihu a išla s celou rodinou na výlet na opekačku.

**Petko V.:** Hral by som sa doma so svojim bráčekom.

**Paťka:** Chcela by som byť na chate s celou rodinou a varili by sme guláš.

**Petko C.:** Chodil by som do bratranca hrať sa na pieskovisko.

**Anička:** Hrala by som sa so sestrou s hračkami, lebo je krásne leto.

**Dagmarka:** Išla by som sa bicyklovať, učila by som sa písmenká, aby som ich nezabudla a chodila s mamou na návštevy.

**Kornelko:** Ležal by som na takej posteli, čo musí ísť so mnou von, alebo by som sa kúpala a hral s hračkami.

**Katka V.:** Tancovala by som, spievala, behala, kúpala sa a hrala sa s bábätkom.

**Martinka:** Hrala by som sa s Veronikou.

Krásne a zároveň ľahko splniteľné typy našich detí na oddych.



### BIBLICKÉ OKIENKO

Leto s Pannou Máriou

Panna Mária nám často hovorí cez zjavenia v Medjugoríi (ktoré cirkev už odporúča, hoci ešte nie sú schválené), že cez jej nepoškvrnené srdce s ňou zviťazíme v tejto ťažkej dobe. V dobe znamení čias. Aj Sväté písmo nám hovorí: „Kto mňa nájde, ten život nachodí a preukáže sa mu milosť od Pána.“ (Prís. 8, 35)

Ako začať písať o tebe Mária, keď Ty si Matkou Božou, Ty si Nepoškvrnená, Ty si plná milosti, pokory a vždy naplnená plnosťou Božej lásky. Chcem v každom človekovi vzbudiť dôveru v teba a istotu, že nejestvuje taký biedny človek, ktorý keby bol akýmkoľvek hriešnikom, ak sa obráti k tebe o pomoc, ako k Matke, aby si mu nepomohla a ho nezachránila. Lebo skutočnou životnou pravdou je: „Mária, kto teba nájde, ten život nájde a spočinie na ňom milosrdná láska nášho Pána.“ Ona nikoho neodoženie, každého pochopí, každému pomôže a naučí poznať a milovať svojho syna, nášho jediného Spasiteľa.

Matka naša, Matka Ustavičnej Pomoci, Matka Cirkvi, Ty si rozdávatelkou všetkých milostí, ktoré Boh udeľuje nám biednym hriešnikom. Prosíme Ťa, vypros nám odpustenie hriechov, veľkú lásku k Ježišovi Kristovi, vytrvanie v dobrom až do konca a milosť, aby som sa vždy utiekal k tebe, najmä v hodine smrti. Amen.

Mgr. Mária Zafková

### Okienko zdravia

Ako každý rok, ani tento sa nezaobišiel bez týždňa čistoty, ktorý trval od 3. 3 do 7. 3 2008. Týždeň čistoty je každoročná súťaž tried, ktoré medzi sebou súťažajú nielen o celkový poriadok v triede, ale aj o čistotu tela svojich žiakov. Stupeň čistoty sa hodnotil určenou bodovou stupnicou, pričom za každý priestupok (ako špinavá tabuľa, krivo lavi-

ce a pod.) sa strhávali body. Hodnotenie tried prebiehalo po tieto dni každé ráno. Víťazný kolektív sa vyhlásil na konci týždňa.

Takéto typy súťaží sú pre zdravý vývoj detí veľmi dôležité. Počas tohto týždňa deti totiž viac dbajú na čistotu svojich rúk, oblečenia, na celkový poriadok okolo seba a podobne. Po-



mocou hry – súťažnou formou si osvojujú základné hygienické návyky, ktoré sú nevyhnutné pre život v spoločnosti. O tom ako sa máme starať o svoje telo sme si rozprávali aj počas vyučovacích hodín, pričom nechýbali ani básničky a piesne s touto tematikou.



Cez prázdniny budete mať množstvo voľného času, ale v časoch nepohody, dažďa si môžete vyplniť tieto tajničky.

